

Na osnovu člana 140. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 41/12 - Drugi novi prečišćen tekst, 15/13, 47/13 i 47/15), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 01.06.2016. godine, donijela je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Nacrt zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju;
2. Javna rasprava održaće se u kantonalnim organima, jedinicama lokalne samouprave, naučnim i stručnim ustanova i trajaće 30 dana.
3. Primjedbe, prijedlozi, sugestije zastupnika i mišljenja radnih tijela Skupštine dostavljaju se Vladi Kantona Sarajevo koja organizuje i provodi javnu raspravu.
4. Vlada Kantona Sarajevo dužna je da nakon provedene javne rasprave podnese Skupštini Izveštaj o rezultatima javne rasprave koji sadrži primjedbe, prijedloge i mišljenja, kao i da da obrazloženje razloga zbog kojih pojedine primjedbe, prijedlozi i mišljenja nisu prihvaćeni u pripremi Prijedloga zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju.

Broj:01-02-20226/16
01.06.2016. godine
S A R A J E V O

PREDSJEDATELJICA
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Prof. Ana Babić

Na osnovu člana 12. stav (1) tačka b) i člana 18. stav (1) tačka b) Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13), člana 59. stav (3) Okvirnog Zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 18/03), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 01.06. 2016. godine, utvrdila je

NACRT

ZAKONA O OSNOVNOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet zakona)

(1) Zakonom o osnovnom odgoju i obrazovanju (u daljem tekstu: Zakon) uređuje se:

- a) obavljanje djelatnosti osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton);
- b) opća pitanja u vezi s osnivanjem pravnih subjekata za osnovni odgoj i obrazovanje;
- c) organizacija, finansiranje, upravljanje i rukovođenje procesom osnovnog odgoja i obrazovanja;
- d) djelatnost i uvjeti za obavljanje osnovnog odgoja i obrazovanja, usavršavanja i osposobljavanja učenika i radnika;
- e) prava i obaveze nadležnih organa u oblasti osnovnog odgoja i obrazovanja;
- f) uvjeti za sticanje javnih isprava i
- g) druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona.

(2) Izuzetno, djelatnost obrazovanja odraslih osoba ostvaruje se u skladu s odredbama ovog zakona i Zakona o obrazovanju odraslih.

Član 2. (Poseban interes)

(1) Osnovni odgoj i obrazovanje učenika dio je jedinstvenog obrazovnog sistema Kantona i predstavlja djelatnost od posebnog društvenog interesa za Kanton.

- (2) Osnovni odgoj i obrazovanje učenika se realizira na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom, ukoliko drugačije nije regulisano posebnim zakonima.

Član 3. **(Upotreba ženskog ili muškog roda)**

Terminološko korištenje muškog ili ženskog roda u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.

Član 4. **(Ciljevi i načela osnovnog odgoja i obrazovanja)**

- (1) Osnovni odgoj i obrazovanje učenika se organizira i provodi sa sljedećim ciljevima koji će:
- a) osigurati da svaki učenik uživa jednako pravo i mogućnosti za odgoj i obrazovanje bez obzira na spol, rasu, nacionalnost, socijalno i kulturno porijeklo, ekonomski status, vjeroispovijest i sposobnost;
 - b) osigurati horizontalnu i vertikalnu prohodnost unutar bosansko-hercegovačkog obrazovnog sistema i fleksibilnost u okvirima međunarodnih obrazovnih sistema;
 - c) omogućiti da svaki učenik ostvari razvoj punih potencijala u skladu s vlastitim sposobnostima, potrebama i interesovanjima;
 - d) osposobljavati učenike da razumijevajući i primjenjujući savremena naučna dostignuća doprinose izgradnji društva znanja;
 - e) razvijati državotvornu svijest i patriotizam, očuvanje kulturno-historijske i duhovne baštine;
 - f) razvijati kod učenika osjećaj identiteta i integriteta, poštovanja civilizacijskih i kulturnih tekovina kao i univerzalne ljudske vrijednosti;
 - g) razvijati kod učenika osjećaj i empatiju prema drugima;
 - h) afirmisati poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda i pripremati svakog učenika za život u društvu zasnovanom na vladavini prava i vrijednostima demokratskog društva, socijalne pravde i uzajamnog uvažavanja;
 - i) temeljiti odgojno-obrazovnu djelatnost u školi na autonomiji planiranja i organizacije, te slobodi pedagoškog i metodičkog rada prema smjernicama obrazovnog standarda, a u skladu s nastavnim planovima i programima, godišnjim programom rada i Standardima i normativima;
 - j) podsticati učenike da odgovorno učestvuju u aktivnostima zajednice i očuvanja prirode;
 - k) osposobiti svakog učenika da razvije sposobnost samostalnog učenja i da uči tokom cijelog života;
 - l) omogućiti učenicima da upoznaju sebe i da samostalno, promišljeno i odgovorno donose odluke koje se tiču njihovog razvoja i budućeg života;
 - m) poticati razvoj učenika u cjelini, uzimajući u obzir sve njegove potrebe i posmatrajući ga kao jedinstveno i kompleksno biće;
 - n) voditi brigu o mentalnom zdravlju učenika;
 - o) osigurati sigurne uvjete za rad u odgojno-obrazovnim ustanovama;
 - p) uočavati, prevenirati i poduzimati interventne mjere u slučaju neprihvatljivih oblika ponašanja kod učenika;
 - q) zaštititi učenike od svih oblika nasilja/zlostavljanja u i oko škole;

- r) razvijati kod učenika kompetencije koje se odnose na jezičku, naučnu, tehnološku, informacijsku i interkulturalnu pismenost, te vještine vezane za obavljanje poslova i saradnju u zajednici;
- s) razvijati partnerstvo između roditelja/staratelja/usvojitelja (u daljem tekstu: roditelj) i škole;
- t) razvijati partnerstvo između škole i lokalne zajednice radi unapređenja odgojno-obrazovnog procesa;
- u) obezbijediti visok kvalitet i osposobljenost radnika i obrazovnih institucija
- v) obezbijediti kontinuiran profesionalni razvoj nastavnika i drugih radnika u skladu s domaćim i međunarodnim standardima;
- w) osigurati kontinuirano unapređenje kvaliteta obrazovanja zasnovano na samovrednovanju i vanjskom vrednovanju, a u skladu s međunarodnim standardima kvalitete obrazovanja.

(2) Osnovni odgoj i obrazovanje djece se temelji na sljedećim općim načelima:

- a) načelu javnosti;
- b) cjeloživotnog učenja;
- c) jednakog prava na kvalitetan obavezan odgoj i obrazovanje;
- d) uvažavanja individualnih razlika i jednakih obrazovnih mogućnosti;
- e) razvijanja patriotizma i ljubavi prema domovini Bosni i Hercegovini;
- f) naučne i etičke utemeljenosti;
- g) afirmacije ljudskih prava i demokratskih vrijednosti;
- h) razvoju cjelovite ličnosti;
- i) razvijanja životnih kompetencija;
- j) partnerstva svih sudionika u procesu učenja i poučavanja;
- k) profesionalne autonomije i odgovornosti i
- l) osiguranja odgovarajućeg kvaliteta odgoja i obrazovanja, bez obzira na nacionalne, etničke, kulturne, socijalne, ekonomske, regionalne, lokalne i druge specifičnosti okruženja u kome se ono organizira i provodi.

Član 5.

(Odgojno-obrazovna djelatnost)

- 1) Glavna djelatnost škole je odgojno-obrazovni rad, koji se obavlja u skladu s ovim Zakonom.
- 2) U školi se u skladu sa zakonom obavljaju sljedeći poslovi:
 - a) upisi i ispisi iz škole s vođenjem propisane evidencije i dokumentacije;
 - b) organizacija i izvođenje nastave i drugih oblika odgojno - obrazovnog rada s učenicima, te vođenje odgovarajuće dokumentacije i evidencije;
 - c) praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika, te vođenje propisane dokumentacije i evidencije o napredovanju i postignućima učenika;
 - d) primjena stimulativnih i odgojno-disciplinskih mjera i vođenje evidencije o njima;
 - e) organizacija i realizacija predmetnih i razrednih ispita i vođenje propisane dokumentacije i evidencije o njima;
 - f) izdavanje javnih isprava;
 - g) unos i obradapodataka o odgojno-obrazovnom radu u informacioni sistem upravljanja u obrazovanju (u daljem tekstu EMIS) i
 - h) druge poslove od značaja za obavljanje djelatnosti osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona.

(3) Ako škola u vezi s poslovima iz stava (2) ovog člana ili drugim poslovima koje obavlja na osnovu zakona i javnih ovlasti odlučuje o pravu, obavezi ili općem interesu učenika,

roditelja ili druge fizičke ili pravne osobe, dužna je postupati u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku, odredbama ovog zakona i zakona kojima se uređuje djelatnost koju obavlja.

Član 6. **(Zabrana diskriminacije i političkog djelovanja)**

- (1) U školama je zabranjena svaka vrsta diskriminacije radnika zasnovane na spolu, rasi, seksualnoj orijentaciji, tjelesnom ili drugom nedostatku, bračnom stanju, boji kože, jeziku, religiji ili vjerovanju, uvjetima upošljavanja, napredovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom, etničkom ili socijalnom porijeklu, vezi s nekom nacionalnom zajednicom, imovini, rođenju, zbog upotrebe bilo kojeg zvaničnog jezika Bosne i Hercegovine ili na nekom drugom statusu.
- (2) U školama je zabranjeno fizičko kažnjavanje, omalovažavanje i vrijeđanje ličnosti učenika, radnika i roditelja, kao i neprimjereno ponašanje koje narušava ugled škole, ugled prosvjetnog radnika i društva u cjelini.
- (3) Ne može se vršiti diskriminacija učenika pri prijemu, učešću u aktivnostima škole ili u bilo kojoj drugoj odluci vezanoj za tog učenika na osnovu toga što u školi, u usmenom ili pismenom izražavanju, koristi bilo koji od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine.
- (4) Škola se mora pridržavati odredaba Zakona o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine.
- (5) U školama je zabranjeno političko organiziranje i djelovanje pojedinaca i političkih partija.
- (6) Organiziranje i realiziranje izbornog procesa od strane nadležnog tijela u sklopu općih i lokalnih izbora je dozvoljeno u prostorijama škole samo u vrijeme kada se u školi ne realizira nastava.

Član 7. **(Upotreba jezika i pisma u nastavi)**

- (1) Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u školi se izvode na jednom od tri zvanična jezika konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine, koji se imenuju jednim od tri naziva: bosanski jezik, hrvatski jezik ili srpski jezik.
- (2) U nastavi se koriste oba zvanična pisma Bosne i Hercegovine (latinica i ćirilica), a po potrebi znakovno ili brajevo pismo.
- (3) Do kraja četvrog razreda učenici će učiti oba pisma Bosne i Hercegovine.
- (4) Nastava ili dio nastave može se izvoditi i na stranom jeziku, uz saglasnost ministra.

Član 8. **(Nastava na jeziku i pismu nacionalne manjine)**

- (1) U školi u kojoj učenici - pripadnici jedne nacionalne manjine čine najmanje jednu trećinu od ukupnog broja učenika, organizira se obrazovanje učenika nacionalne manjine na jeziku te nacionalne manjine, a ako čine jednu petinu, organizira se dodatna nastava o jeziku, književnosti, historiji i kulturi nacionalne manjine kojoj pripadaju, ako to zahtijeva većina

njihovih roditelja.

- (2) Odluka o organiziranju nastave iz stava (1) na početku školovanja učenika donosi roditelj učenika.
- (3) Nastava maternjeg jezika iz stava (1) ovog člana može se odvijati u okviru postojećeg odjeljenja, posebnom odjeljenju i grupi, pod uvjetima iz stava (1) ovog člana.
- (4) Ako nastavu za učenike nacionalne manjine nije moguće organizirati u jednoj školi, ministar može donijeti odluku da se ona organizira za učenike iste nacionalne manjine iz više škola na jednom za to odgovarajućem mjestu.
- (5) Radi ostvarivanja prava iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo za obrazovanje nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo) će obezbijediti potrebna finansijska sredstva za edukaciju nastavnika koji će izvoditi nastavu na jeziku nacionalne manjine, obezbijediti prostor i druge uvjete za izvođenje dodatne nastave i štampanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina.
- (6) Nastavne planove i programe za rad s učenicima nacionalnih manjina, na jezicima nacionalnih manjina, uz konsultacije s Vijećem nacionalnih manjina Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) donosi ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar).
- (7) Nastavni materijal odgovara potrebama date nacionalne manjine i uključuje sadržaje iz jezika, književnosti, historije i kulture te nacionalne manjine.

II OSNIVANJE I PRESTANAK RADA ŠKOLE

Član 9. (Osnivač)

- (1) Školu kao ustanovu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine (u daljem tekstu: osnivač) uz odobrenje ministra i uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada).
- (2) Školu kao javnu ustanovu može osnovati Kanton samostalno ili s drugim pravnim, odnosno fizičkim licem kada Kanton procijeni da za njeno osnivanje postoji javni interes.
- (3) Kanton može, u skladu s međunarodnim ugovorima, otvoriti odjeljenje škole iz stava (2) ovog člana za naše građane u inostranstvu.
- (4) Rad odjeljenja iz prethodnog stava finansira podnosilac zahtjeva.
- (5) Za osnivanje, rad i statusne promjene škole, primjenjuju se odredbe Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama, u dijelu koji nije reguliran ovim zakonom.
- (6) Prijedlog za osnivanje škole podnosi općina na čijoj teritoriji bi se škola nalazila u skladu s koncepcijom osnovnog odgoja i obrazovanja i dugoročnim programom razvoja koji donosi osnivač.

Član 10. (Sredstva za osnivanje i rad škole)

- (1) Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad škole, u skladu s Pedagoškim standardima za osnovni odgoj i obrazovanje (u daljem tekstu: standardi) i normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila (u daljem tekstu: Normativi).
- (2) Ako školu osniva više pravnih odnosno fizičkih lica, svoje međusobne odnose uređuju ugovorom.
- (3) Standarde i normative iz stava (1) ovog člana, na prijedlog Ministarstva, donosi Vlada .

Član 11.
(Odluka o osnivanju)

- (1) Odluka o osnivanju sadrži:
 - a) naziv osnivača,
 - b) naziv i sjedište škole,
 - c) vrstu škole koja se osniva,
 - d) izvore i način obezbjeđivanja sredstava za rad,
 - e) nastavni plan i program po kom će se raditi,
 - f) broj nastavnika i ostalih radnika,
 - g) zgrade i objekte koji će biti obezbijeđeni i koji će se koristiti,
 - h) ime osobe koja će do imenovanja organa rukovođenja predstavljati i zastupati školu i njegova ovlaštenja i odgovornosti,
 - i) rok za donošenje pravila škole, imenovanje školskog odbora i direktora,
 - j) druga pitanja značajna za rad škole.
- (2) Privatne osnovne škole osnivaju se na osnovu propisa koji donosi ministar.

Član 12.
(Uvjeti za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja i osnivanje škole)

- (1) Škola može obavljati djelatnost odgoja i obrazovanja ako ima registriranu djelatnost obrazovanja i ako ispunjava standarde i normative u pogledu tehničkih, higijenskih, prostornih, kadrovskih, materijalnih i drugih uvjeta.
- (2) Škola kao javna ustanova i ustanova može se osnovati:
 - a) ako za to postoji javni interes za osnivanjem
 - b) ako su obezbijeđena sredstva za finansiranje
 - c) ako ima potreban broj nastavnika, stručnih saradnika i ostalih radnika u skladu s nastavnim planom i programom i ovim Zakonom,
 - d) ako su obezbijeđena sredstva za rad od strane osnivača
 - e) ako postoji dovoljan broj učenika za formiranje najmanje 18 odjeljenja za redovnu školu, 9 odjeljenja za Centre za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika s teškoćama u razvoju (u daljem tekstu: Centri), 12 odjeljenja za muzičku školu i osam odjeljenja za baletsku školu,
- (3) Redovna škola, odnosno Centri, mogu biti osnovani i kada nije osiguran dovoljan broj učenika za formiranje 18 odjeljenja, odnosno 9 odjeljenja uz prethodnu saglasnost nadležnog Ministarstva, a u skladu s odgovarajućim kriterijima.
- (4) Bliže propise o utvrđivanju kriterija iz stava (3) ovog člana donosi ministar.
- (5) Odluku o broju odjeljenja u privatnoj osnovnoj školi donosi školski odbor

- (6) Osnivač je dužan, uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenosti uvjeta za osnivanje škole, Ministarstvu dostaviti:
- a) osnivački akt
 - b) elaborat o opravdanosti osnivanja
 - c) podatke o osobi ovlaštenoj za zastupanje
 - d) dokaz o osiguranim uvjetima i garancije za osnivanje u pogledu unaprijed obezbijedenih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uvjeta za rad za period od najmanje pet godina i
 - e) dokaz o uplati sredstava Ministarstvu u iznosu utvrđenom Odukom Vlade, a za potrebe troškova vođenja postupka osnivanja od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka.
- (7) Ministarstvo obavještava osnivača o urednosti i usklađenosti sa zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.
- (8) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava (7) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

Član 13. **(Sadržaj elaborata)**

Elaborat o opravdanosti osnivanja sadrži:

- i) podatke o osnivaču,
- j) sjedište i naziv,
- k) ciljeve,
- l) nastavni plan i program po kojem će se nastava realizirati,
- m) dokaz o ispunjenosti uvjeta utvrđenih standardima i normativima,
- n) dokaz o obezbijedenim finansijskim sredstvima za rad škole, kao i
- o) analizu opravdanosti osnivanja škole koja će uključivati da li novoformirana škola ugrožava egzistiranje najbliže ili susjedne škole.

Član 14. **(Ekspertna komisija)**

- (1) Nakon dostavljanja zahtjeva iz člana 12. ovog zakona, Ministarstvo donosi poseban akt kojim imenuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i Elaborata, te davanja stručnog mišljenja o društvenoj opravdanosti osnivanja škole.
- (2) Članovima komisije iz stava (1) izdaje se rješenje s opisom poslova, rokovima za izvršenje i visini naknade za učešće u radu komisije.
- (3) Ekspertnu komisiju iz stava (1) ovog člana, koja broji pet članova, obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti obrazovanja, predstavnika osnivača i predstavnika Ministarstva.

Član 15. **(Davanje saglasnosti za osnivanje škole)**

- (1) Ako je elaborat ocijenjen pozitivno od strane komisije iz člana 14. ovog zakona, Ministarstvo putem Vlade Skupštini Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština) dostavlja mišljenje na davanje saglasnosti za osnivanje škole.

- (2) Rok za donošenje odluke o davanju saglasnosti od dana prijema je 60 dana.
- (3) Nakon pribavljene odluke o davanju saglasnosti od Skupštine, Ministarstvo će u roku od 15 dana obavijestiti podnosioca zahtjeva.
- (4) Podnosilac zahtjeva ima pravo prigovora na donesenu odluku od davanju saglasnosti u roku od 30 dana od dana prijeme odluke iz stava (2) ovog člana.
- (5) Prigovorom se može tražiti izuzeće komisije iz člana 14. ovog zakona i imenovanje nove komisije.
- (6) Komisiju iz stava (5) ovog člana obrazuje Ministarstvo iz reda iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti obrazovnja, predstavnika osnivača i predstavnika Ministarstva, koji nisu bili imenovani u ekspertnoj komisiji, s tim da se jedna trećina članova imenuje po prijedlogu osnivača škole u osnivanju.
- (7) Članovima komisije iz stava (5) izdaje se rješenje s opisom poslova, rok od najduže 60 dana za izvršenje poslova i visini naknade za učešće u radu komisije.
- (8) Vlada će donijeti odluku o odbijanju zahtjeva iz člana 12. ovog Zakona ukoliko je izvještaj ekspertne i posebne ekspertne komisije negativan.
- (9) Protiv odluke Vlade iz stava (8) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
- (10) U slučaju negativnog mišljenja komisije iz člana 14. i stava (6) ovog člana, osnivač ima pravo nakon isteka roka od najmanje tri godine ponovo podnijeti zahtjev za pribavljnje saglasnosti za osnivanje škole.

Član 16. **(Registar škola)**

- (1) Škola kao javna ustanova i ustanova upisuje se u Registar škola koji vodi Ministarstvo (u daljem tekstu: Registar).
- (2) Bliži propis o postupku utvrđivanja uvjeta o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi ministar.
- (3) Provjeru uvjeta za upis u Registar vrši komisija koju formira ministar, a na zahtjev osnivača nakon ispunjenosti uvjeta i provedenog postupka iz članova 12.,13.,14. i 15. ovog zakona.
- (4) Na osnovu pozitivnog izvještaja komisije iz ovog člana, stav (3), ministar donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za upis u Registar.
- (5) Škola se upisuje u Registar škola nakon upisa u Sudski registar i danom upisa stiče status ustanove.

Član 17. **(Novoosnovana škola)**

- (1)Novoosnovana škola počinje s radom početkom naredne školske godine ako vanredne okolnosti ne nametnu drugačije rješenje.

- (2) Odluku o početku rada prije ili nakon početka školske godine donosi osnivač uz saglasnost Ministarstva.

Član 18.
(Javne isprave i pečat)

- (1) Škola upisana u Registar obavezna je voditi dokumentaciju i evidenciju o odgoju i obrazovanju učenika i na osnovu nje izdavati javne isprave.
- (2) Škola ima pečat koji se koristi kao dokaz autentičnosti svakog dokumenta koji škola izdaje.

Član 19.
(Statusne promjene)

- (1) Odluke o statusnim promjenama škole kao javne ustanove čiji je osnivač ili suosnivač Kanton donosi Skupština na prijedlog Vlade.
- (2) Odluke o statusnim promjenama osnovne škole čiji osnivač nije Kanton donosi osnivač uz prethodnu saglasnost Ministarstva.
- (3) Odluka o statusnoj promjeni škole može se donositi najkasnije tri mjeseca prije početka primjene, a primjenjuje se od početka naredne školske godine.

Član 20.
(Prestanak rada škole)

- (1) Ministarstvo vrši provjeru uvjeta rada škole svake četiri godine, a po potrebi i češće.
- (2) Ako se prilikom provjere ustanovi da škola ne obavlja djelatnost na način utvrđen zakonom, Ministarstvo će rješenjem utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti duži od šest mjeseci.
- (3) Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti iz stava (2) ovog člana i dok ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su utvrđene nepravilnosti otklonjene, škola ne može vršiti prijem i upis učenika niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka.
- (4) Ako škola u roku iz stava (2) ovog člana ne otkloni nepravilnosti, Ministarstvo obavještava Skupštinu koja obavezno u roku od 30 dana donosi rješenje o zabrani rada i nalaže brisanje škole iz Registra.
- (5) Protiv rješenja Skupštine iz stava (4) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema.
- (6) U slučaju prestanka rada škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak započetog odgoja i obrazovanja, a zatečenim radnicima omogućiti nastavak rada u drugoj školi, u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom.
- (7) Učenike privatne škole koja je prestala s radom, obavezne su sa svog školskog područja primiti javne ustanove škole.

III OPĆI AKTI ŠKOLE

Član 21.
(Opći akti škole)

- (1) Opći akti škole su Pravila škole koja donosi školski odbor škole, uz saglasnost ministra.
- (2) Pravilima škole, pored pitanja utvrđenih zakonom, uređuje se:
 - a) naziv, sjedište i pečat škole,
 - b) osnivač škole,
 - c) djelatnost škole,
 - d) unutrašnja organizacija škole,
 - e) odgojno-obrazovni rad u školi,
 - f) prava i dužnosti učenika, nastavnika, stručnih saradnika, saradnika i drugih radnika
 - g) vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije,
 - h) organi upravljanja, rukovođenja i stručni organi
 - i) saradnja škole i porodice,
 - j) način predlaganja predstavnika roditelja učenika u školski odbor,
 - k) formiranje i rad vijeća roditelja,
 - l) formiranje i rad vijeća učenika,
 - m) ostvarivanje javnosti rada škole,
 - n) procedura za proglašenje učenika „vrhunskim sportistom“,
 - o) organizacija rada u produženom ili cjelodnevnom boravku u školi,
 - p) sadržaj i oblici društvene, kulturne, javne i sportske djelatnosti škole,
 - q) opći akti koji se donose u školi kao i procedura njihovog donošenja,
 - r) uvjete za završavanje dva razreda za jednu školsku godinu,
 - s) izricanje odgojno-disciplinskih mjera,
 - t) disciplinske mjere koje se mogu izreći radnicima i postupak prema nastavniku koji je udaljen iz nastavnog procesa kao i njegov daljnji radnopravni status,
 - u) druga pitanja utvrđena zakonom.
- (3) Školski odbor, na prijedlog nastavničkog vijeća, donosi Pravilnik o kućnom redu s etičkim kodeksom koji je usaglašen s instrukcijom koju donosi ministar.
- (4) Škola, pored akata iz st. (1) i (3) ovog člana ima i druge opće akte kojima se reguliraju pitanja bitna za rad škole, a koja nisu regulirana Pravilima.
- (5) Sva opća akta iz ovog člana, uključujući i budžet škole su javna i radnici imaju nesporno pravo uvida u iste.

IV VRSTE, TRAJANJE I ZAJEDNICA ŠKOLA

Član 22.
(Vrste i trajanje škola)

- (1) Ustanova osnovnog odgoja i obrazovanja je škola, koja može biti:
 - a) redovna,
 - b) paralelna (muzička i baletska škola)
 - c) Centri
- (2) Redovna škola traje devet godina.
- (3) Muzička škola svih odsjeka traje šest godina.
- (4) Baletska škola traje četiri godine.

Član 23.
(Zajednica osnovnih škola)

- (1) Autonomija škole se ogleda i u pravu da se udružuje u jednu ili više zajednica osnovnih škola (u daljem tekstu: Zajednica) radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći u odgojno-obrazovnom radu, s tim da svaka škola zadržava svojstvo pravnog lica.
- (2) Zajednicu čine direktor ili osoba koju ovlasti i jedan nastavnik iz svake škole članice Zajednice kojeg bira nastavničko vijeće.
- (3) Prava, obaveze i međusobni odnosi škola udruženih u Zajednicu utvrđuju se ugovorom.
- (4) Zajednica ima pravila kojima se reguliraju poslovi, zadaci i rad Zajednice, a donosi ih skupština zajednice.
- (5) Zajednice škola se upisuju u Registar zajednica osnovnih škola koji vodi Ministarstvo.
- (6) Registar se vodi u skladu sa članom 16. ovog zakona.
- (7) Ako su se škole udružile i u skladu sa zakonom osnovale specijalističku organizaciju radi obavljanja knjigovodstveno-računovodstvenih i sličnih poslova, odnosno radi ostvarenja ciljeva utvrđenih osnivačkim aktom i pri tom svoje međusobne odnose uredile ugovorom, ciljevi takve organizacije smatraju se kao podrška osnovnoj djelatnosti škole.
- (8) Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za rad osnovane organizacije iz stava (8) ovog člana, primjenom Pedagoških standarda, koji se odnose na pripadajuću plaću za administrativno-računovodstvenog radnika škole osnivača i pridružene škole.

V NASTAVNI PLAN I PROGRAM, GODIŠNJI PROGRAM RADA I OSTALI OBLICI

Član 24.
(Nastavni plan i program)

- (1) Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa za osnovni odgoj i obrazovanje (u daljem tekstu: nastavni plan i program).
- (2) Nastavni plan je školski dokument kojim se propisuju odgojno-obrazovna područja, odnosno nastavni predmeti koji će se izučavati u školi, redosljed izučavanja tih predmeta po razredima, sedmični i godišnji broj nastavnih časova za obavezne, fakultativne i izborne nastavne predmete, a u vezi s tim i struktura školske godine.
- (3) Nastavni program je školski dokument kojim se propisuje obim, dubina i redosljed nastavnih sadržaja u pojedinom nastavnom predmetu.
- (4) Nastavni plan i program se bazira na principima individualizacije i diferencijacije, integrisanog učenja i podučavanja, aktivnog učenja i primjene naučenog, socijalne interakcije, razvoja socijalnih kompetencija, osiguranju sigurnog i stimulativnog okruženja za učenje, praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju i partnerstva s porodicom i zajednicom.
- (5) Nastavni plan i program za sve vrste škola donosi ministar, u skladu sa zajedničkim jezgrom

nastavnih planova i programa, koji se donose u skladu sa Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju Bosne i Hercegovine.

- (6) U školi čiji osnivač nije Kanton nastavni plan i program svakog pojedinačnog predmeta može da ima najviše do 20% specifičnih sadržaja u odnosu na nastavni plan i program iz st. (2) i (3) ovog Zakona.
- (7) Na nastavni plan i program svakog pojedinačnog predmeta i nastavni plan i program iz stava (6) ovog zakona saglasnost daje ministar.
- (8) Na kraju završnog razreda utvrđuje se obaveza polaganja eksterne mature u skladu s pravilnikom koji donosi ministar.
- (9) Ministar će osigurati da sadržaji koji promoviraju jednakost spolova budu sastavni dio nastavnog plana i programa.
- (10) Škola je obavezna da u toku školske godine u potpunosti realizira nastavni plan i program.
- (11) Ako se utvrdi da škola nije realizirala godišnji fond nastavnih časova, produžit će rad sve dok ne ostvari planirani godišnji fond nastavnih časova.
- (12) Ministarstvo je obavezno da na kraju svake školske godine izvrši analizu potreba za izmjenama i dopunama nastavnog plana i programa.

Član 25. **(Izborni predmeti)**

- (1) Oko svih pitanja iz predmeta Vjeronauke, zbog specifičnosti materije, Ministarstvo će održavati redovne sastanke s ovlaštenim predstavnicima nadležnih vjerskih zajednica, a u cilju osiguranja i unapređenja realizacije nastave ovog predmeta, uz puno poštovanje Ustava Bosne i Hercegovine, najviših međunarodnih standarda ljudskih prava sadržanih u međunarodnim deklaracijama i konvencijama o slobodi savjesti i vjere koji su sastavni dio Ustava i pravnog sistema Bosne i Hercegovine.
- (2) Škola je dužna osigurati uvjete da učenici pohađaju nastavni predmet vjeronauku, a učenicima koji ne pohađaju vjeronauku omogućit će se pohađanje jednog od alternativnih predmeta za koji se opredijeli većina učenika.
- (3) Učenik se, uz saglasnost roditelja, u pisanom obliku na početku školovanja opredjeljuje za pohađanje jednog od nastavnih predmeta iz stava (2) ovog člana.
- (4) Izabrani nastavni predmet iz stava (2) ostaje obavezan za učenika do kraja školovanja.
- (5) Predmeti iz stava (2) imaju status izbornog predmeta i zaključne ocjene iz ovih predmeta ulaze u opći prosjek.

Član 26. **(Rad odjeljenja škole druge države)**

- (1) Druga država ili asocijacija država mogu organizirati rad odjeljenja osnovnog odgoja i obrazovanja na teritoriji Kantona u skladu s ovim zakonom i raditi po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države u skladu s vlastitim propisima.

- (2) Rad odjeljenja osnovne škole druge države vrši se po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države, izuzev iz nacionalne grupe predmeta.
- (3) Prethodnu saglasnost za nastavne planove i programe iz stava (2) ovog člana daje ministar.
- (4) Odjeljenje iz stava (1) ovog člana upisuje se u poseban registar koji vodi Ministarstvo.

Član 27.
(Godišnji program rada škole)

- (1) Rad u školi u toku školske godine realizira se na osnovu godišnjeg programa rada škole (u daljem tekstu: godišnji program) čiji je sastavni dio Školski razvojni plan.
- (2) Godišnji program sadrži obavezne i druge oblike rada, kao i Izvještaj o realiziranju godišnjeg programa za prethodnu školsku godinu.
- (3) Nastavničko vijeće utvrđuje prijedlog godišnjeg programa na osnovu nacрта kojeg priprema direktor, a usvaja ga školski odbor.
- (4) Škola, nakon usvajanja, dostavlja godišnji program rada u elektronskoj verziji, najkasnije do 15. oktobra za tekuću školsku godinu, i to po jedan primjerak: osnivaču, odnosno Ministarstvu i nadležnom organu općine.

Član 28.
(Eksperimentalni program)

- (1) Škola ima autonomiju u okviru zakonskih i podzakonskih akata da osmišljava, predlaže i realizira eksperimentalne programe vodeći računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda rada u nastavnom procesu.
- (2) Škola može provoditi eksperimentalni program kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, kao i nove nastavne opreme.
- (3) Eksperimentalni program sadrži:
 - a) cilj, zadaću, obrazovne ishode, sadržaj;
 - b) mjesto i način izvođenja;
 - c) vrijeme potrebno za realizaciju programa;
 - d) prostorne, kadrovske i druge uvjete;
 - e) način stručnog praćenja i vrednovanja programa i
 - f) finansijska sredstva potrebna za realizaciju programa.
- (4) Eksperimentalne programe, uvjete i način rada propisuje ministar.

Član 29.
(Vannastavne aktivnosti)

- (1) U cilju razvijanja posebnih interesovanja učenika i njihovih sklonosti i sposobnosti, u školi se organiziraju i provode vannastavne aktivnosti.

- (2) Zadaci i programski sadržaji vannastavnih aktivnosti iz stava (1) ovog člana planiraju se godišnjim programom rada škole, u skladu sa Standardima, a ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika.
- (3) Rad učeničke zadruge, kao oblika vannastavne aktivnosti, preciznije se uređuje internim aktima škole.
- (4) Učešće učenika u ovim aktivnostima je na dobrovoljnoj osnovi.
- (5) Škola u prirodi, izleti, studijske posjete, ekskurzije, kampovanje/logorovanje, društveno koristan rad i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni u godišnjem programu rada organiziraju se u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.
- (6) Škola u prirodi za učenike i polaznike Centara može se realizirati u toku cijele školske godine, ako postoje uvjeti u okviru nastavnih dana.
- (7) Škola plivanja, škola skijanja, škola planinarenja kao i drugi specifični oblici nastave iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj organiziraju se u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Član 30.

(Pedagoška i metodička praksa studenata)

- 1) U svim školama koje imaju prostorne i kadrovske kapacitete organizuje se pedagoška i metodička praksa za studente koji se pripremaju za odgojno-obrazovni rad s učenicima.
- 2) Na prijedlog visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih organizacionih jedinica, ministar određuje škole za obavljanje pedagoške i metodičke prakse i polaganje praktičnog dijela ispita, za studente koji se obrazuju na tim ustanovama.
- 3) Ustanove iz stava (1) ovog člana sklapaju ugovore sa školama kojima reguliraju međusobne odnose.

Član 31.

(Nastava u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi)

- (1) Za učenike koji zbog većih motoričkih teškoća, hroničnih i drugih bolesti ne mogu pohađati nastavu u školi, uz odobrenje Ministarstva, organizira nastavu u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi, ako se učenik nalazi na dužem liječenju, te im omogućava polaganje predmetnog ili razrednog ispita.
- (2) Nastava iz stava (1) ovog člana se organizira u stacionarnim uvjetima koje preuzima škola najbliža zdravstvenoj ustanovi, odnosno škola koja ima kapacitete za ovaj vid nastave u kojoj je registrovano područno odjeljenje "Škole u bolnici".
- (3) Nastava u kući i u područnom odjeljenju „Škole u bolnici“ se izvodi po nastavnom planu i programu koje donosi Ministarstvo.
- (4) Za nastavnike koji realizuju odgojno-obrazovni rad u "Školi u bolnici", potrebno je osigurati dodatno stručno usavršavanje u skladu s potrebama učenika smještenih u zdravstvenoj ustanovi.

- (5) Nastavnici i stručni saradnici koji izvode nastavu u stacionarnim ustanovama "Škola u bolnici" ostvaruju pravo na stimulatívne mjere, a škole na dodatne materijalne troškove za ovu namjenu, u skladu s materijalnim mogućnostima.
- (6) U stacionarnim ustanovama "Škola u bolnici" nastavni proces se realizuje na osnovu posebnog nastavnog plana koji donosi Ministarstvo, pri čemu nastavni čas traje 30 minuta dok dnevno opterećenje za učenike može biti najviše 2 sata.

Član 32.

(Nastava za učenike koji započinju odnosno nastavljaju obrazovanje u Kantonu)

- (1) Učenici, državljani Bosne i Hercegovine, koji su dio osnovnog odgoja i obrazovanja završili u Bosni i Hercegovini, izvan Kantona, upisuju se u školu u odgovarajući razred i nastavljaju obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenici u Kantonu uz obavezu polaganja razlike predmeta nakon obavljene ekvivalencije.
- (2) Državljanima Bosne i Hercegovine koji su dio osnovnog odgoja i obrazovanja stekli u inostranstvu, te stranim državljanima i osobama bez državljanstva, omogućit će se obrazovanje u odgovarajućem razredu škole uz obavezu provođenja ekvivalencije svjedodžbi/odgovarajućeg dokumenta na osnovu kojih se upisuju, u skladu sa zakonom.
- (3) Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo na osnovni odgoj i obrazovanje u skladu s ovim zakonom i važećim propisima, u skladu s konvencijama i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila s drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama, kada se može osnovano zaključiti da će takve osobe u Bosni i Hercegovini boraviti više od tri mjeseca.
- (4) Ekvivalenciju svjedodžbi iz stava (2) ovog člana vrši Ministarstvo u skladu s Pravilnikom o ekvivalenciji svjedodžbi koji donosi ministar.
- (5) Na prijedlog ministra Vlada donosi odluku o visini naknade za ekvivalenciju svjedodžbi.

VI ORGANIZACIJA RADA ŠKOLE

Član 33.

(Početak i trajanje školske godine)

- (1) Školska godina počinje 1. septembra, a završava se 31. augusta naredne godine, a nastavna godina počinje prvog radnog dana u septembru tekuće, a završava se najkasnije do 30. juna naredne godine, osim ako Ministar drugačije ne propiše školskim kalendarom.
- (2) Nastava u školi izvodi se po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni plan i program planira i realizira u okviru 175 nastavnih dana, odnosno 35 nastavnih sedmica.
- (3) Nastava u prvom i završnom razredu škole, iz prethodnog stava ovog člana, traje 36 radnih sedmica, s tim da se nastavni plan i program planira i realizira u okviru 170 nastavnih dana, odnosno 34 nastavne sedmice.
- (4) Nastava u prvom polugodištu počinje prvog radnog dana u septembru i završava se po pravilu nakon navršenih 17 nastavnih sedmica, u skladu sa školskim kalendarom.
- (5) Zimski odmor za učenike traje tri sedmice i koristi se po pravilu nakon završetka prvog

polugodišta.

- (6) Proljetni odmor za učenike traje pet radnih dana i koristi se u zadnjoj sedmici aprila.
- (7) Nastava u drugom polugodištu počinje poslije zimskog odmora i završava se nakon ispunjenja uvjeta iz st. (2) i (3) ovog člana.
- (8) Odgojno-obrazovni rad izuzetno može trajati i kraće od vremena propisanog stavima (2) i (3) ovoga člana i može se prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine u slučaju proglašenja prirodne katastrofe, elementarne nepogode, stanja neposredne ugroženosti i ratnog stanja, o čemu ministar donosi odluku, kao i odluku o pomjeranju početka nastave u prvom i drugom polugodištu i produžetak zimskog odmora zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih časova.
- (9) Ministar utvrđuje školski kalendar za svaku školsku godinu i objavljuje ga najkasnije do 30. juna tekuće godine za narednu školsku godinu.

Član 34.

(Dan nastavnika Kantona)

- (1) Svjetski dan nastavnika - 5. oktobar ustanovljen je kao Dan nastavnika u Kantonu Sarajevo, i planira se školskim kalendarom.
- (2) Dan nastavnika Kantona Sarajevo obilježava se kao radni nenastavni dan uz prigodan program (organizaciju literarnih i likovnih konkursa, sportskih takmičenja, okruglih stolova, humanitarnih akcija i drugih manifestacija) sa ciljem promocije njegovog značaja i uloge nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu.

Član 35.

(Organiziranje odgojno-obrazovnog rada)

- (1) Broj učenika u odjeljenju dređuje se Standardima.
- (2) U školama čiji osnivač nije Kanton broj učenika u odjeljenju utvrđuje školski odbor te škole.
- (3) Ukoliko u školi nema dovoljan broj učenika, nastava se može organizirati u kombinovanim odjeljenjima koja se formiraju od učenika iz dva ili više razreda u jedno odjeljenje.
- (4) Odgojno-obrazovni rad u školi može se izvoditi u jednoj smjeni, ako to dopuštaju prostorni, kadrovski i drugi uvjeti rada.
- (5) Redovna nastava u prvoj smjeni počinje u 8,00 sati, a u drugoj smjeni se završava sa završetkom 6. nastavnog časa, najdalje u 19,30 sati.
- (6) Raniji početak i završetak redovne nastave može odobriti ministar na osnovu opravdanog zahtjeva škole.

Član 36.

(Organizacija nastave)

- (1) Škola organizira nastavni proces u petodnevnoj radnoj sedmici.

- (2) Nastavni čas u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u Centrima 40 minuta, osim ako nastavnim planom i programom nije drukčije određeno.
- (3) Nastava se organizira po razredima, a neposredno izvodi u odjeljenju ili u grupi u skladu s Nastavnim planom i programom.
- (4) Za učenike I, II, III razreda može se organizovati fleksibilno trajanje nastavnog časa unutar zadanog dnevnog vremenskog okvira.
- (5) U toku sedmice učenici I, II i III razreda mogu imati najviše 20 časova svih oblika odgojno obrazovanog rada s tim da u toku dana ne mogu imati više od 4 časa redovne nastave.
- (6) U toku sedmice učenici IV, V i VI razreda mogu imati najviše 25 časova nastave s tim da u toku dana ne mogu imati više od 5 časova redovne nastave.
- (7) U toku sedmice učenici VII, VIII i IX razreda mogu imati najviše 30 časova nastave s tim da u toku dana ne mogu imati više od 6 časova redovne nastave.
- (8) Direktor škole može, u izuzetnim slučajevima, odlučiti da produži ili skрати trajanje časova. Ministar može, u izuzetnim okolnostima, odlučiti da produži ili skрати trajanje časova u pojedinim ili svim školama na području Kantona.
- (9) Učenici u toku jednog nastavnog dana po rasporedu ne mogu imati dva časa istog predmeta, osim ako to ne zahtijeva organizacija rada i način izvođenja nastavnog predmeta.

Član 37.
(Udžbenici)

- (1) U školi se mogu koristiti samo udžbenici, radni udžbenici, priručnici, radni listovi i zbirke zadataka čiju je upotrebu odobrilo nadležno ministarstvo.
- (2) Škola je dužna omogućiti besplatno korištenje udžbenika i drugih nastavnih sredstava koje posjeduje.

Član 38.
(Kućni red)

- (1) Školski odbor na prijedlog nastavničkog vijeća škole, a nakon provedene rasprave na vijeću roditelja i vijeću učenika, donosi Pravilnik o kućnom redu s etičkim kodeksom kojeg su se obavezni pridržavati sve osobe koje borave u školskom prostoru.
- (2) U školi je zabranjen svaki oblik reklame, davanja usluga i prodaja proizvoda drugih pravnih i fizičkih lica bez saglasnosti ministarstva.
- (3) Pravilnik iz stava (1) ovog člana mora biti usaglašen sa instrukcijom koju donosi ministar.

VII PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA

Član 39.
(Pedagoška dokumentacija i evidencija)

- (1) U školi se u elektronskom i materijalnom obliku vodi pedagoška dokumentacija i evidencija u skladu s propisom koji donosi ministar.
- (2) Škola je obavezna uredno i blagovremeno voditi pedagošku dokumentaciju i evidenciju.
- (3) Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.
- (4) Škola učeniku izdaje javnu ispravu.
- (5) Za redovno vođenje dokumentacije i evidencije i tačnost podataka odgovorni su direktor i nastavnici škole.
- (6) Škole vode pedagošku dokumentaciju i evidenciju u skladu s pravilnikom, kojeg donosi ministar.

Član 40.

(Vrsta i način vođenja evidencije)

- (1) Škola vodi evidenciju o:
 - a) učeniku
 - b) uspjehu učenika
 - c) odgojno-obrazovnom radu
 - d) radnicima
 - e) školskom inventaru
- (2) Evidencija iz stava (1) vodi se u elektronskom i materijalnom obliku.

Član 41.

(Informacioni sistem upravljanja u obrazovanju)

- (1) S ciljem efikasnog funkcionisanja odgojno-obrazovnog sistema evidencija u elektronskom obliku iz člana 40, stav (2) ovog zakona se vodi kroz informacioni sistem upravljanja u obrazovanju (u daljem tekstu: EMIS) koji uspostavlja i kojim upravlja Ministarstvo.
- (2) EMIS je sistem za prikupljanje, obradu i generisanje statističkih izvještaja na nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja, a sastoji se od dva nivoa baza podataka:
 - a) Školska baza, za čiji rad je zadužena EMIS odgovorna osoba u školi koja brine o njegovom funkcionisanju i
 - b) Ministarska baza za čiji rad je zadužena EMIS odgovorna osoba u Ministarstvu.
- (3) Ministarsku bazu podataka čine objedinjene baze svih osnovnih škola koje se vode kao pojedinačne baze podataka.
- (4) Obrada ličnih podataka u EMIS sistemu vrši se uz korištenje obaveznih mjera tehničke zaštite, koje uključuju pohranu u bazu podataka i pristup serveru, preko mreže kontrolisane s firewall-om. Podaci o prenosu od udaljenih korisničkih računara do servera i obratno zaštićeni su od prisluškivanja i izmjene. Zaštita se provodi upotrebom kriptografije, upotrebom HTTPS protokola i alternativno upotrebom VPN mreža.

Član 42.

(Evidencija o učeniku)

- (1) Evidenciju o učeniku čine podaci o njegovom identitetu podaci (lični podaci), identitetu roditelja, obrazovnom, socijalnom i zdravstvenom statusu, uspjehu učenika, te podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci.
- (2) Lični podaci o učeniku iz stava (1) ovog člana su: ime i prezime učenika, jedinstveni matični broj, spol, datum rođenja, mjesto, općina i država rođenja, adresa, mjesto stanovanja, kontakt telefon, matični broj učenika, nacionalna pripadnost i državljanstvo.
- (3) Lični podaci o roditelju učenika iz stava (1) su: ime i prezime roditelja, adresa, mjesto, općina stanovanja, kontakt telefon, odnosno adresa elektronske pošte na koje je moguće prenijeti hitne poruke roditelju u vrijeme kada učenik boravi u školi.
- (4) Podaci o obrazovnom statusu učenika iz stava (1) ovog člana su podaci o: vrsti škole i trajanju obrazovanja i odgoja, organizaciji odgojno-obrazovnog rada, obaveznim i izbornim predmetima, fakultativnim predmetima, stranim jezicima, podaci o individualno prilagođenom programu, dopunskoj i dodatnoj nastavi, cjelodnevnoj nastavi i produženom boravku, slobodnim aktivnostima za koje se opredijelio i drugim oblastima školskog programa u kojima učestvuje, učešću na takmičenjima, nagradama, izostancima, izrečenim odgojno-disciplinskim mjerama.
- (5) Podaci o zdravstvenom statusu učenika iz stava (1) ovog člana obrađuju se radi osiguranja posebnih obrazovnih potreba učenika, a to su sljedeći podaci: o zdravstvenom statusu učenika (zdrav/bolestan), vrsti oboljenja, dijagnozi, terapiji, vrsti posebne potrebe i sl. Način obrade podataka o zdravstvenom stanju učenika se uređuje posebnim aktom koji donosi ministar.
- (6) Podaci kojima se određuje socijalni status učenika, roditelja su: podaci o uvjetima stanovanja (stanovanje u stanu, kući, porodičnoj kući, podstanarstvu, domu, da li učenik ima svoju sobu i drugim oblicima stanovanja), udaljenosti domaćinstva od škole; stanju porodice (broj članova porodičnog domaćinstva, da li su roditelji živi, bračni status roditelja, njihov obrazovni nivo i zaposlenje), kao i podatak o primanju novčane socijalne pomoći i da li porodica može da obezbijedi užinu, knjige i pribor za učenje.

Član 43.

(Evidencija o uspjehu učenika)

- (1) Evidenciju o uspjehu učenika čine podaci kojima se utvrđuje postignut uspjeh učenika u učenju i vladanju i to: ocjene u toku klasifikacijskog perioda, zaključne ocjene iz nastavnih predmeta na kraju prvog i drugog polugodišta, rezultate na eksternoj maturi i podaci o izdatim javnim ispravama, podaci o razrednim, popravnim, kontrolnim i godišnjim ispitima, o rezultatima eksterne mature i drugim ispitima koji se obrađuju u skladu sa zakonom.
- (2) Evidencija iz stava (1) ovog člana vodi se i putem elektronskog dnevnika koji je sastavni dio EMIS sistema.

Član 44.

(Evidencija o odgojno-obrazovnom radu)

Evidenciju o odgojno-obrazovnom radu čine podaci o: podjeli predmeta na nastavnike i rasporedu sati nastave i ostalih oblika odgojno-obrazovnog rada, udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima, rasporedu pismenih radova, obaveznim pismenim vježbama predviđenim nastavnim planom i programom, podaci o ostvarivanju školskog programa,

saradnji s roditeljima i jedinicom lokalne samouprave i ostalim oblicima odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa Zakonom.

Član 45.
(Evidencija o radnicima)

- (1) Evidenciju o radnicima čine sljedeći podaci: ime i prezime, jedinstveni matični broj građanina, spol, datum rođenja, mjesto, općina i država rođenja, adresa, mjesto, općina i država stanovanja, kontakt telefon, adresa elektronske pošte, nivo i vrsta obrazovanja, podaci o stručnom usavršavanju i stečenim zvanjima, podaci o državljanstvu, podatak o vrsti radnog odnosa, načinu i dužini radnog angažovanja, podaci o stručnom ispitu, podaci o zaduženjima i fondu časova nastavnika, stručnih saradnika, asistenata u nastavi i nenastavnog osoblja, plati i učešću u radu organa i tijela škole, a u svrhu ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa zakonom.
- (2) Lični podaci iz stava (1) ovog člana se obrađuju za potrebe obaveznog obrazovanja, potrebe škole i Ministarstva.

Član 46.
(Način prikupljanja podataka o učenicima za evidenciju)

- (1) Lični podaci koji se obrađuju u EMIS-u potiču iz javnih isprava koje se pribavljaju po službenoj dužnosti ili ih dostavljaju roditelji i radnici.
- (2) Izuzetno lični podaci koji se obrađuju u EMIS sistemu zavisno od prirode tih podataka mogu biti pribavljeni na propisanom obrascu EMIS, kao izjave i izjašnjenja roditelja.
- (3) Na osnovu podataka unesenih u EMIS osnovna škola izdaje javne isprave elektronskim putem.

Član 47.
(Obrada podataka)

Vrste, naziv, sadržaj obrazaca i način vođenja dokumentacije i evidencije u materijalnom obliku propisuje ministar Pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije.

Član 48.
(Vođenje evidencije)

- (1) Evidencija se vodi na bosanskom ili hrvatskom ili srpskom jeziku, latiničkim pismom u skladu sa zakonom.
- (2) Podaci u EMIS-u ažuriraju se na dan nastanka promjene, a najkasnije u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Član 49.
(Rokovi čuvanja podataka)

- (1) Lični podaci iz evidencije o učenicima i podaci iz evidencije o uspjehu učenika koji se odnose na zaključne ocjene na kraju školske godine i rezultati na eksternoj maturi čuvaju se trajno.
- (2) Svi ostali podaci čuvaju se deset godina.

Član 50.
(Svrha obrade i zaštite podataka)

- (1) Svrha obrade podataka je obezbjeđivanje indikatora u obrazovanju, radi praćenja efikasnog i kvalitetnog funkcionisanja odgojno-obrazovnog sistema, planiranja obrazovne politike praćenje, proučavanje i unapređivanje odgojno-obrazovnog nivoa učenika, profesionalnog statusa i usavršavanja nastavnika, rada obrazovnih ustanova, efikasno finansiranje sistema obrazovanja i stvaranje osnova za provođenje istraživanja u oblasti obrazovanja.
- (2) Sve osobe koje dolaze u kontakt s podacima u informacionom sistemu upravljanja u obrazovanju, odnosno podacima koji su u bazu uskladišteni moraju biti upoznati da dolaze u kontakt s podacima koji predstavljaju službenu tajnu, te da se moraju pridržavati Zakona o zaštiti ličnih podataka, i da svaka zloupotreba podataka iz baze podataka za sobom povlači odgovornost kao i sankcije u skladu sa zakonom.
- (3) Za potrebe naučno-istraživačkog rada i prilikom izrade obrazovno-statističkih analiza, lični podaci koriste se i objavljuju na način kojim se obezbjeđuje zaštita identiteta učesnika odgojno- obrazovanog procesa.
- (4) Podaci iz dokumentacije i evidencije moraju biti zaštićeni od zloupotrebe, uništenja, gubitka, neovlašćenih promjena ili pristupa, u skladu s odredbama zakona i Pravilnikom o primjeni informacionog sistema EMIS u Kantonu Sarajevo, a kojeg donosi ministar najkasnije u roku od dvanaest mjeseci nakon usvajanja Zakona.
- (5) Detaljnije upute o načinu prikupljanja podataka, osoblja koji su ovlašćeni da koriste informacije sadržane u pojedinačnim datotekama, način snimanja i prijenosa ličnih podataka, način njihovog uništavanja nakon isteka roka čuvanja i druge postupke i mjere zaštite propisuje pravilnikom iz stava (4) ovog člana.
- (6) Ovlaštenje za pristup i nivoe pristupa podacima iz EMIS-a odobrava ministar.

**VIII SAMOVREDNOVANJE, VANJSKO VREDNOVANJE I STRATEŠKO
PLANIRANJE**

Član 51.
(Samovrednovanje)

- (1) Škola po potrebi, a najmanje jedanput u dvije godine provodi postupak samovrednovanja rada rukovodnog i nastavnog osoblja, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih programa u skladu s pravilnikom u kojem su sadržani kriteriji samovrednovanja, a koji donosi ministar.
- (2) Samovrednovanjem se obavezno ocjenjuju: kvalitet nastave i interaktivnog odnosa učenik-nastavnik, korektnost u komunikaciji, odnos nastavnog osoblja prema učeniku na nastavi i na provjerama znanja, kao i drugi elementi utvrđeni pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

Član 52.
(Vanjsko vrednovanje)

- (1) U školama se radi unapređenja kvaliteta rada odgojno-obrazovne djelatnosti provodi vanjsko vrednovanje.

- (2) Vanjsko vrednovanje se provodi u skladu s pravilnikom iz člana 51. stav (1) ovog zakona.
- (3) Škole su obavezne koristiti sve pokazatelje uspješnosti odgojno-obrazovnog rada za analizu i samovrednovanje, radi trajnog unapređivanja kvalitete rada škole.
- (4) Rezultate vrednovanja rada rukovodnog, nastavnog, stručnog i drugog osoblja škola je obavezna analizirati i isti čine sastavni dio personalnog dosijea svakog radnika škole.

Član 53.
(Strateško planiranje)

- (1) Školski odbor na prijedlog direktora utvrđuje Plan kadrovskih potreba za naredni četverogodišnji period koji se donosi kontinuirano.
- (2) Školski odbor donosi Školski razvojni plan koji predlaže direktor škole za njegov mandatni period, nakon konsultacija s nastavničkom vijećem.
- (3) Ministar donosi akt kojim se preciznije uređuju jedinstveni parametri za sistem uspostave i osiguranja kvalitetom u školama Kantona.

IX UČENICI

Član 54.
(Školsko područje)

- (1) Školsko područje je prostorno područje s kojeg se učenici upisuju u određenu školu na osnovu prebivališta, odnosno CIPS prijave.
- (2) Općinsko vijeće na čijoj teritoriji se nalazi škola utvrđuje školsko područje za svaku javnu ustanovu-školu, s kojeg je obavezna upisati djecu kao školske obveznike izuzev za paralelne škole i Centre koji upisuju djecu sa više općina.
- (3) Pri utvrđivanju školskog područja poštovat će se osnovni princip, a to je da se učenicima omogućí pohađanje škole koja je najbliža njihovom mjestu stanovanja.
- (4) Dijete može, bilo po prvom upisu ili pri prelasku iz jedne škole u drugu, pohađati školu koja je izvan školskog područja u kojem živi.
- (5) Škola u koju je upisano dijete u skladu sa stavom (4) ovog člana je dužna obavijestiti školu na čijem školskom području dijete stanuje u roku od pet dana od dana upisa.
- (6) Škola može na svom školskom području organizirati nastavu i u područnim školama, a u skladu sa Standardima i normativima.
- (7) Škola kojoj osnivač nije Kanton, upisuje školske obveznike na osnovu ugovora s roditeljima učenika neovisno o školskom području, o čemu je obavezna obavijestiti školu sa čijeg su školskog područja upisani učenici.

Član 55.
(Školski obveznik)

- (1) Osnovni odgoj i obrazovanje počinje upisom u prvi razred škole i obavezno je za svu djecu, od šeste do 15 godine života.
- (2) Školskim obveznikom redovne škole smatra se dijete koje do 1. marta tekuće godine navršit pet i po godina života.
- (3) Škola koja ima odgovarajuće prostorne i kadrovske uvjete može omogućiti upis u školu djetetu koje je mlađe od utvrđene starosne dobi predviđene za početak obaveznog odgoja i obrazovanja, uz pismeni zahtjev roditelja i ako škola, nakon što razmotri preporuke Komisije za upis učenika u prvi razred, bude sigurna da je to u najboljem interesu djeteta.
- (4) Upis djeteta iz stava (3) ovog člana može se izvršiti samo ako dijete do kraja kalendarske godine puni šest godina života.
- (5) Na osnovu mišljenja Komisije iz stava (3) ovog člana, školski obveznik se može privremeno osloboditi upisa u redovnu školu, najdalje do navršenih sedam godina života.

Član 56.
(Uvjeti za upis učenika)

- (1) Prije upisa u prvi razred škole utvrđuje se psihofizičko stanje djeteta radi redovnog, prijevremenog upisa ili odgode upisa u prvi razred škole.
- (2) Psihofizičko stanje djeteta, odnosno učenika utvrđuje Komisija za upis učenika u prvi razred sastavljena od pedagoga (pedagoga-psihologa ili psihologa) i nastavnika razredne nastave iz škole, uz prethodno pribavljeno ljekarsko uvjerenje nadležne zdravstvene ustanove.
- (3) Komisiju iz stava (2) za svaku školsku godinu, na prijedlog nastavničkog vijeća, imenuje direktor škole o čemu donosi rješenje.

Član 57.
(Upis učenika)

- (1) Upis u redovnu školu obavlja se u aprilu i u izuzetnim opravdanim slučajevima u augustu na osnovu spiskova školskih obveznika koje školama dostavlja nadležni organ općine na čijoj teritoriji se nalazi škola, najkasnije do početka upisnog roka.
- (2) Roditelj kod prijavljivanja djeteta za upis u školu dostavlja: izvod iz matične knjige rođenih; ljekarsko uvjerenje o psihofizičkom stanju djeteta za upis u školu i zdravstvenom statusu s opisom poteškoća i uvjerenje/certifikat o pohađanju obaveznog predškolskog programa za djecu u godini pred polazak u školu.
- (3) Upis u prvi razred škole čiji osnivač nije Kanton vrši se na osnovu javnog konkursa, koji se objavljuje u sredstvima javnog informiranja.
- (4) S roditeljima učenika koji budu upisani u školu iz stava (3) ovog člana škola je obavezna zaključiti ugovor.
- (5) Upis u osnovnu muzičku školu i osnovnu baletsku školu vrši se u mjesecu maju i u augustu pod uslovom da se u maju nije prijavio potreban broj učenika.
- (6) Muzička i baletska škola mogu organizirati odjeljenja pripremnog razreda.

- (7) U muzičku i baletsku školu može se upisati učenik:
- a) u pripremno odjeljenje nakon završenog II razreda redovne škole i
 - b) u I razred nakon završenog III razreda redovne škole.
- (8) Izuzetno talentirani učenici mogu se, na prijedlog komisije za upis učenika, upisati u muzičku i baletsku školu i ranije, nego je predviđeno stavom (7) ovog člana.
- (9) Škola je obavezna da po obavljenom upisu školskih obveznika dostavi izvještaj o upisu osnivaču, Ministarstvu i općini na čijem području se nalazi, najkasnije do 1. juna za aprilski upisni rok, a najkasnije do 31. augusta za djecu koja se upišu u augustu.

Član 58.

(Prelazak učenika iz škole u školu)

- (1) Prelazak učenika iz jedne škole u drugu koja ostvaruje isti obrazovni program vrši se na osnovu pisanog akta - prevodnice, uz obavezu škole iz koje učenik prelazi da u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje prevodnice, službenim putem dostavi prevodnicu školi u koju učenik prelazi.
- (2) Škola u koju učenik prelazi je obavezna da školu iz stava (1) ovog člana u roku od dva dana od dana upisa učenika obavijesti o statusu učenika.
- (3) Škola iz koje učenik odlazi ispisuje učenika u roku od sedam dana od dana prijemu obavijesti o upisu učenika u drugu školu.
- (4) Ukoliko učenik iz neopravdanih razloga ne pohađa nastavu ili ne nastavi školovanje u narednom razredu u školi u kojoj je završio ili škola nema informacija o njegovom statusu, dužna je u roku od 15 dana pismenim putem obavijestiti Službu za socijalni rad nadležne općine.
- (5) Dok se ne riješi pitanje statusa učenika iz prethodnog stava škola je dužna voditi evidenciju o odsustvovanju učenika.

Član 59.

(Izuzeci od redovnog pohađanja škole)

- (1) Osoba starija od 15 godina koja ne pohađa redovnu školu (u daljem tekstu: odrasli) može stići osnovno obrazovanje u skladu s ovim zakonom i Zakonom o obrazovanju odraslih Kantona Sarajevo.
- (2) Učenik koji navršši 15 godina starosti nema obavezu da pohađaju redovnu osnovnu školu.
- (3) Učenik koji je mlađi od 15 godina, a za svojom generacijom zaostaje tri i više godina, može biti izuzet od obaveze redovnog pohađanja škole i biće mu omogućeno polaganje razrednog ispita.
- (4) Učenik iz stava (2) ovog člana može završiti odgovarajuće razrede besplatnim vanrednim obrazovanjem, uz obavezno pohađanje instruktivne nastave.

Član 60.

(Nadareni učenici)

- (1) Škola prepoznaje, prati i potiče nadarene učenike, te im organizira dodatni rad prema njihovim sklonostima, sposobnostima i interesima.
- (2) Izuzetno, učeniku koji u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh i primjerno vladanje i ostvaruje izuzetne rezultate propisane programom za nadarene učenike, može se odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine.
- (3) Odluku iz stava (2) ovog člana donosi nastavničko vijeće.
- (4) Program za nadarene učenike donosi ministar.

Član 61.
(Učenici s problemima u ponašanju)

- (1) Za učenike s problemima u ponašanju provodi se odgojno-obrazovna podrška i stručni tretman.
- (2) Vlada preko resornih ministarstava u saradnji sa školama, roditeljima, učenicima, organima lokalne samouprave i nevladinih organizacija promovira i provodi akcione planove za prevencije i odgovarajuće intervencije sa ciljem zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja, zloupotrebe djece i mladih, zloupotrebe droge, alkohola i drugih opijata, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.
- (3) Realiziranjem planova iz stava (2) ovog člana škola u Godišnjem programu rada planira aktivnosti sa ciljem promoviranja i razvijanja partnerstva škole, roditelja i lokalne sredine, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje odgojno-obrazovne funkcije škole te interesa i potreba škole.
- (4) Način i oblik provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana iz stava (1) se provodi u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Član 62.
(Sigurnost i socijalna zaštita učenika)

- (1) Škola, zajedno s ustanovama za socijalnu zaštitu, prati socijalne probleme učenika i poduzima mjere da svaki učenik dobije pomoć i savjet potreban za prevazilaženje takvih problema.
- (2) Škole su obavezne:
 - a) stvarati uvjete za zdrav mentalni i fizički razvoj te socijalnu dobrobit učenika;
 - b) sprječavati neprihvatljive oblike ponašanja;
 - c) brinuti se o sigurnosti učenika;
 - d) osigurati uvjete za uspješnost svakog učenika u učenju i vladanju;
 - e) brinuti se o zdravstvenom stanju učenika dok boravi u školi i o tome obavještavati ljekare primarne zdravstvene zaštite i roditelje;
 - f) voditi evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja učenika u skladu s propisom koji donosi ministar i
 - g) pružati savjetodavni rad učenicima.
- (3) Tokom boravka učenika u školi, škole mogu organizirati ishranu učenika u skladu s Pravilnikom o ishrani u školama koji, uz konsultacije s Ministarstvom zdravlja Kantona Sarajevo, donosi ministar.

- (4) Težina školske torbe određena je pedagoškim standardima i normativima.
- (5) Škola ima obavezu praćenja i provođenja odredbe iz stava (4) ovog člana.

Član 63.

(Prava i obaveza zaštite prava učenika)

- (1) Škola je obavezna na početku školske godine upoznati učenike i roditelje učenika s njihovim pravima, dužnostima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim Zakonom i pravilima, kao i o nadležnostima određenih institucija za rješavanje problema.
- (2) Svi učesnici odgojno-obrazovnog procesa dužni su preduzimati mjere zaštite prava učenika, te o svakom kršenju tih prava, posebno o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zloupotrebe, zanemarivanja ili nemarnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah obavijestiti direktora koji je dužan postupiti u skladu sa zakonom.
- (3) Način postupanja osoba iz stava (2) u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima, propisuje ministar.
- (4) Škola je obavezna postupati u skladu sa Smjernicama za postupanje u slučajevima nasilja nad djecom u Bosni i Hercegovini.

Član 64.

(Prijevoz učenika)

- (1) Osnivač škole kao javne ustanove posebnim sporazumom u saradnji s općinom na čijem području se nalazi škola osigurava da učenik, koji stanuje na udaljenosti većoj od dva kilometara od škole koju pohađa, ima besplatan prijevoz do te škole.
- (2) Ako se učenik škole iz stava (1) ovog člana upiše u školu izvan upisnog područja, osnivač nije dužan snositi troškove prijevoza učenika, s izuzetkom učenika koji pohađaju centre.
- (3) U slučaju da učenik ima većih problema u kretanju, općine mogu osigurati prijevoz neovisno o udaljenosti između mjesta stanovanja učenika i škole.
- (4) Prijevoz učenika može se organizirati u sistemu redovnog gradskog prijevoza ili posebno osiguranim prijevoznim sredstvima.
- (5) Obaveze iz st. (1), (3) i (4) ovog člana, regulišu se posebnim sporazumom između osnivača škole kao javne ustanove i općine na čijem području se nalazi osnovna škola.

Član 65.

(Vijeće učenika)

- (1) U školi se osniva vijeće učenika koje čine predstavnici učenika svakog odjeljenja škole.
- (2) Uloga vijeća učenika je:
 - a) promoviranje interesa škole u zajednici na čijem području se nalazi škola,
 - b) prezentiranje stavova učenika Nastavničkom vijeću,
 - c) podsticanje angažiranosti učenika u radu škole,
 - d) informiranje školskog odbora o svojim stavovima, kada ocijeni da je to potrebno ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

- (3) Detaljni propisi o načinu izbora, djelokrugu rada i funkcioniranju vijeća učenika kao i druga prava i obaveze učenika u radu uređuju se pravilima škole.

X UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (U DALJEM TEKSTU UČENICI S TEŠKOĆAMA)

Član 66. (Vrste teškoća u razvoju)

- (1) Vrste teškoća u razvoju su:
- a) oštećenje vida,
 - b) oštećenje sluha,
 - c) poremećaji govorno - jezičke komunikacije,
 - d) motoričke teškoće,
 - e) intelektualne teškoće,
 - f) poremećaji u ponašanju,
 - g) autistični spektar.
 - h) specifične teškoće u učenju,
 - i) kombinovane razvojne teškoće.
- (2) Na osnovu teškoća iz stava (1) ovoga člana učenik ostvaruje pravo na odgovarajući program školovanja prema mogućnostima, potrebama i interesima učenika.
- (3) Posebne nastavne planove i programe za školovanje učenika iz stava (1) ovog člana, donosi ministar na prijedlog Centra.

Član 67. (Centri)

- (1) Ustanove osnovnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacije za učenike s teškoćama su Centri kao javne ustanove.
- (2) Centri mogu funkcionisati i sa manjim brojem odjeljenja uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva, a u skladu s odgovarajućim kriterijima koje donosi ministar.
- (3) Centri imaju pravo na posebna budžetska sredstva u cilju realizacije produženog stručnog tretmana i prilagođavanja školskog okruženja potrebama učenika, kao i stručne podrške učenicima s teškoćama u redovnim školama.

Član 68. (Odgoj, obrazovanje i rehabilitacija učenika s teškoćama)

- (1) U centru se realizira nastavni plan i program za odgoj, obrazovanje i rehabilitacija učenika s teškoćama, u skladu s vrstom teškoće.
- (2) Centar ima status pravnog lica u čijoj se djelatnosti, osim osnovnog odgoja i obrazovanja, realiziraju i programi drugih nivoa odgoja i obrazovanja, rana intervencija, predškolski odgoj i obrazovanje, opsevaciono-dijagnostički postupci, radno osposobljavanje, te predlaganje primjerenog oblika školovanja učenika s teškoćama. Za te učenike može biti organiziran i cjelodnevni boravak.

- (3) Centar u skladu s mogućnostima vrši doedukaciju nastavnika, asistenata i roditelja učenika s teškoćama iz redovne osnovne škole.
- (4) Mogućnost prelaska učenika iz centra u redovnu školu, i iz redovne škole u centar utvrđuje se na osnovu zahtjeva škole, opservacije i obavezujućeg nalaza i mišljenja mobilnog stručnog tima centra koji se sastoji od defektologa odgovarajućeg profila, psihologa, pedagoga, a po potrebi i drugih stručnjaka, te mišljenja stručnog tima škole, kako bi se omogućio nesmetani napredak u obrazovanju i socijalizaciji učenika.

Član 69.

(Odgojno-obrazovni i rehabilitacioni rad s učenicima s teškoćama u redovnim školama)

- (1) Odgojno-obrazovni rad s učenicima s teškoćama, realizira se u redovnim osnovnim školama na osnovu principa inkluzivnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacije uz prethodno obezbjeđenje neophodne stručne podrške.
- (2) Proces odgoja i obrazovanja učenika s teškoćama u redovnoj školi realizira se uz stručnu podršku defektologa odgovarajućeg profila i drugih stručnjaka po potrebi, te podrške asistenata za učenike s teškoćama u skladu s Pedagoškim standardima i normativima.
- (3) Škola je obavezna da na posebnim obrascima vodi evidenciju o učenicima s teškoćama u skladu s pravilnikom koji donosi ministar.
- (4) Inkluzivno obrazovanje u školama se odvija u skladu s Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju koji donosi ministar (u daljem tekstu: pravilnik).

Član 70.

(Individualno prilagođeni program)

- (1) Individualno prilagođeni program za učenike s teškoćama u redovnim školama izrađuje stručnim tim centra u skladu s utvrđenom vrstom teškoće (defektolog odgovarajućeg profila, psiholog, pedagog) na prijedlog razrednog ili predmetnih nastavnika iz redovne škole.
- (2) Stručni tim prati realizaciju individualno prilagođenog programa s kojim treba da bude upoznat i roditelj učenika.
- (3) Nastavničko vijeće u redovnoj školi na prijedlog direktora na vremenski period od dvije godine formira stručni tim koji čine: defektolog odgovarajućeg profila, psiholog, pedagog ili pedagog-psiholog, nastavnik razredne ili predmetne nastave, te drugi stručnjaci po potrebi.
- (4) Učenicima s teškoćama koji su završili razred po individualno prilagođenom planu i programu, škola izdaje odgovarajuće dokumente u skladu s pravilnikom iz člana 70. ovog Zakona, te Pravilnikom o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika osnovnih i srednjih škola Kantona, koji donosi ministar.

Član 71.

(Upis učenika s teškoćama)

- (1) Upis učenika s teškoćama u redovne osnovne škole i centre vrši stručna komisija shodno Zakonu o osnovnom odgoju i obrazovanju Kantona Sarajevo i na osnovu Pravilnika o utvrđivanju psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastavu stručne komisije. Pravilnik donosi ministar.

- (2) Roditelji učenika su dužni pribaviti nalaz i mišljenje ljekara odgovarajuće specijalnosti i dostaviti ga Komisiji za upis djece dorasle za upis u školu
- (3) Članovi stručne komisije obavljaju poslove u vezi s utvrđivanjem psihofizičkoga stanja djeteta u sklopu redovnih sedmičnih radnih obaveza.
- (4) Na osnovu nalaza i mišljenja komisije iz stava (1) ovog člana, centar za opservaciju i dijagnostiku, predlaže najadekvatniji oblik školovanja u skladu s mogućnostima djeteta.
- (5) Upis u centre vrši se tokom cijele školske godine na osnovu nalaza i mišljenja stručnog tima centra nakon završenog opservaciono-dijagnostičkog procesa.
- (6) Ako u toku školovanja kod učenika nastupe okolnosti koje zahtijevaju promjenu oblika školovanja škola će u toj školskoj godini uputiti učenika na opservaciono-dijagnostički proces u centar. Stručni tim centra, shodno utvrđenoj vrsti teškoće, odrediti će primjeren oblik daljnjeg školovanja.
- (7) Načini, postupci i elementi praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja odgojno-obrazovnih postignuća učenika s teškoćama u osnovnoj školi, prava i obaveze učitelja/nastavnika, učenika, razrednika i direktora u provođenju postupaka vrednovanja tokom školske godine, te prava i obaveze roditelja utvrditi će se na osnovu pravilnika iz stava (4) prethodnog člana.

XI PRAĆENJE, VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE UČENIKA

Član 72.

(Ocjenjivanje znanja učenika)

- (1) Ocjenjivanje od prvog do devetog razreda vrši se javno i kontinuirano, brojevanim i opisnim ocjenama.
- (2) Opisno ocjenjivanje primjenjuje se samo u prvom razredu na osnovu definiranih ishoda pojedinih predmeta definiranih nastavnim planom i programom izuzev u paralelnim školama gdje se u prvom razredu zaključuje brojevana zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno, na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.
- (3) Za učenike škole od drugog razreda brojevana zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno izvodi se na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.
- (4) Brojebane zaključne ocjene su: odličan (5), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).
- (5) Pored ocjena, evidentiraju se i karakteristike učenika vezano za njihovo napredovanje, sklonosti, sposobnosti, vrline, karakteristike ličnosti, ali i probleme, teškoće, slabosti, posebne osobine i slično, u pisanoj formi na kraju školovanja, odnosno uz prepis ocjena uz zaštitu ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.
- (6) Karakteristike iz prethodnog stava se evidentiraju u pedagoški karton učenika, kojeg škola prosljeđuje srednjoj školi u koju se upisao učenik nakon informacije o upisu i zahtjeva te škole.
- (7) Ocjena iz određenog predmeta isključivo se tiče obrazovnog dijela, dok se za odgojni

poduzimaju druge mjere propisane članom 74. zakona.

(8) Bliže propise o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Član 73. (Ocjene iz vladanja)

(1) U školi se od početka IV razreda do kraja školovanja ocjenjuje i vladanje učenika.

(2) Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlodobro, dobro, zadovoljava i loše.

(3) Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave, odjeljsko vijeće, nastavničko vijeće i direktor, a u predmetnoj nastavi razrednik, odjeljsko vijeće na prijedlog razrednika, direktor na prijedlog odjeljskog vijeća i nastavničko vijeće na prijedlog direktora.

(4) U javne isprave u koje se upisuje opći uspjeh učenika, upisuje se i ocjena iz vladanja

Član 74. (Zaključivanje ocjena)

(1) Opći uspjeh učenika redovne i paralelene škole i rezultati postignuća učenika iz nastavnih predmeta utvrđuju se na kraju svakog polugodišta.

(2) Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz svih nastavnih predmeta koji se ocjenjuju brojčano.

(3) Ocjenu iz nastavnih predmeta na kraju svakog polugodišta obavezno zaključuje i učenicima javno u odjeljenju saopštava predmetni nastavnik, a u slučaju njegove spriječenosti nastavnik kojeg ovlasti direktor.

(4) Direktor škole sredinom oba polugodišta vrši analizu realizaciju nastavnog plana i programa, s osvrtom na postignuća učenika i kontinuitet u ocjenjivanju i prezentira je nastavničkom vijeću.

(5) Učenik je ostvario pozitivan opći uspjeh na kraju polugodišta, odnosno na kraju školske godine, ukoliko iz pojedinačnih predmeta nema ocjenu nedovoljan (1).

(6) Učenik je završio razred:

- a) odličnim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 4,50
- b) vrlodobrim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 3,50
- c) dobrim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 2,50
- d) dovoljnim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 2,00.

(7) U javne isprave u koje se upisuje opći uspjeh učenika, pored ocjene odličan, vrlodobar, dobar i dovoljan, upisuje se i prosječna ocjena općeg uspjeha zaokružena na dvije decimale.

Član 75. (Prevođenje učenika u naredni razred i ponavljanje razreda)

(1) Učenik nije s uspjehom završio razred ako na kraju školske godine ima zaključnu ocjenu nedovoljan (1).

- (2) Učenici I razreda čija postignuća na osnovu opisnog ocjenjivanja na kraju nastavne godine nisu zadovoljavajuća, odnosno učenici II i III razreda koji na kraju nastavne godine imaju jednu ili više ocjena nedovoljan (1) prevode se u naredni razred.
- (3) Učenik iz stava (2) ovog člana koji po treći put stekne uvjet za prevođenje u naredni razred ponavlja razred koji je posljednji pohađao.
- (4) Roditelji učenika iz stava (2) ovog člana mogu zahtijevati da njihovo dijete ponavlja razred bez obzira na sticanje uvjeta za prevođenje u naredni razred.
- (5) Konačnu odluku o ponavljanju razreda donosi nastavničko vijeće škole.
- (6) Učenik IV, V, VI, VII, VIII i IX razreda redovne škole koji na kraju nastavne godine ima jednu ili dvije ocjene nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit u augustovskom ispitnom roku.
- (7) Učenik od I - VI razreda paralelne osnovne škole koji na kraju nastavne godine ima jednu ocjenu nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit, a učenik koji ima dvije i više ocjena nedovoljan (1) upućuje se na ponavljanje razreda.
- (8) Učenik koji ne zadovolji na popravnom ispitu ponavlja razred.
- (9) Učenik IV, V, VI, VII, VIII i IX razreda redovne škole, koji na kraju nastavne godine ima više od dvije ocjene nedovoljan (1) ponavlja razred.
- (10) Učenik završnog razreda koji na kraju nastavne godine ima jednu ocjenu nedovoljan (1) može biti izuzet od odredbe iz stava (6) ovog člana i po vlastitom izboru popravni ispit polagati u junskom ili augustovskom ispitnom roku.
- (11) Učeniku iz prethodnog stava koji se prijavi da popravni ispit polaže u junskom ispitnom roku, škola je dužna organizirati polaganje popravnog ispita. U slučaju da na ovom popravnom ispitu učenik dobije ocjenu nedovoljan (1), upućuje se da ponovi razred.
- (12) Učenik koji je upućen da ponovi određene razrede može zadržati status redovnog učenika do navršene 17. godine života, a u slučaju nemarnog odnosa prema učenju i neprimjerenog ponašanja može, po odluci nastavničkog vijeća, izgubiti status redovnog učenika škole s navršениh 15 godina života.

Član 76.

(Ulaganje prigovora na zaključnu ocjenu)

- (1) Roditelj učenika ima pravo prigovora na zaključnu pojedinačnu ocjenu na kraju nastavne godine.
- (2) Prigovor se podnosi odjeljenskom vijeću, u roku od tri radna dana od dana saopštavanja ocjene. Prigovorom se može tražiti i izuzeće predmetnog nastavnika u vezi sa stavom (7) ovog člana.
- (3) Odjeljensko vijeće je obavezno svaki prigovor razmotriti najkasnije dva dana od prijema prigovora i o istom sačiniti mišljenje.
- (4) Odjeljensko vijeće je obavezno da izvrši analizu ocjena zaključenih od strane nastavnika i u slučaju nepravilnosti o tome sačini mišljenje.
- (5) Odjeljensko vijeće odmah dostavlja prigovor i mišljenje iz st. (3) i (4) nastavničkom vijeću na

odlučivanje.

- (6) Nastavničko vijeće obavezno je da u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora i mišljenja iz stava (5) ovog člana donese odgovarajuću odluku.
- (7) Ako nastavničko vijeće donese odluku o usvajanju prigovora, koja podrazumijeva potrebu provjere znanja učenika, obavezno je imenovati komisiju za provjeru znanja.
- (8) Komisija iz stava (7) ovog člana obavezna je izvršiti provjeru znanja učenika u roku od dva dana od dana donošenja odluke.
- (9) Način polaganja ispita pred komisijom iz stava (7) ovog člana i druga pitanja bitna za rad komisije uređuje se pravilima.
- (10) Ocjena komisije je konačna.
- (11) Ako nastavničko vijeće donese odluku o odbijanju prigovora, ista je konačna.

Član 77.

(Izuzimanje učenika od realizacije nastavnih sadržaja iz nastavnog predmeta)

- (1) Učenik koji iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati u realizaciji nastavnih sadržaja iz tjelesnog i zdravstvenog odgoja, biće privremeno ili trajno izuzet iz tih aktivnosti.
- (2) Na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove, učesnik ne učestvuje u realizaciji sadržaja iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ako se stav (1) ovog člana primjenjuje na nastavni predmet, učenik će iz tog predmeta dobiti ocjenu na osnovu drugih sadržaja predmeta iz kojih učenik nije izuzet.
- (4) Odluku o izuzimanju učenika iz određenih aktivnosti na period do dvije sedmice donosi predmetni nastavnik, a preko tog perioda nastavničko vijeće, na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove.

Član 78.

(Polaganje predmetnog i razrednog ispita)

- (1) Učenik koji iz opravdanih razloga (bolest u dužem trajanju, status perspektivnog učenika i u drugim opravdanim slučajevima) nije mogao redovno pohađati nastavu i biti ocijenjen iz jednog i više predmeta i izostao je s nastave u određenom razredu jednu trećinu od ukupnog fonda nastavnih sati predviđenih nastavnim planom i programom, upućuje se na polaganje predmetnog ili razrednog ispita iz jednog ili više predmeta u toku školske godine, kako bi u redovnom roku završio odgovarajući razred škole.
- (2) Ako učenik zbog bolesti ili drugog opravdanog razloga ne pristupi popravnom ili predmetnom odnosno razrednom ispitu u propisanim rokovima, škola mu je dužna omogućiti polaganje ispita nakon prestanka razloga zbog kojeg nije pristupio ispitu.
- (3) Nastavničko vijeće, u svakom konkretnom slučaju, cijeni opravdanost razloga nepohađanja nastave i donosi odluku o polaganju ispita.
- (4) Razlozi i način polaganja razrednih i predmetnih ispita utvrđuju se pravilima.

Član 79.
(Status perspektivnog učenika)

- (1) Redovni učenici u školi mogu imati status perspektivnog učenika.
- (2) Status perspektivnog učenika iz stava (1) mogu ostvariti učenici koji su proglašeni vrhunskim sportistima, izuzetnim umjetničkim talentima i nadarenim učenicima s vrhunskim rezultatima na kantonalnom, federalnom, državnom ili međunarodnom takmičenju.
- (3) Zahtjev za status perspektivnog učenika prema nadležnim ministarstvima upućuje škola u skladu s ostvarenim rezultatima u nastavnim i vannastavnim aktivnostima na osnovu utvrđenih kriterija koje propisuje Ministarstvo.
- (4) Nastavničko vijeće dodjeljuje status perspektivnog učenika na osnovu odluke Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo o proglašenju učenika vrhunskim sportistom, odnosno odluke Ministarstva o proglašenju učenika izuzetnim talentom i nadarenim učenicom.
- (5) Na osnovu odluke iz stava (4) ovog člana, škola će učenicima sa statusom perspektivnog učenika odobriti dugoročno ili kratkoročno odsustvovanje s nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima, u skladu s Pravilima škole.
- (6) Škola će učenicima sa perspektivnim statusom omogućiti da praćenjem nastave i organiziranjem instruktivno-konsultativne nastave i polaganja predmetnih ispita u toku školske godine, završe razred koji pohađaju.

XII STIMULATIVNE I ODGOJNO DISCIPLINSKE MJERE

Član 80.
(Priznanja, pohvale i nagrade)

- (1) Učenik koji postiže izvanredne rezultate može biti u usmenom i pisanom obliku pohvaljen, odnosno nagrađen.
- (2) Usmenu pohvalu dodjeljuje razrednik, pisanu odjeljenjsko vijeće, a nagradu dodjeljuje direktor škole ili školski odbor.
- (3) Uvjeti, način i postupak pohvaljivanja i nagrađivanja učenika uređuju se Pravilima škole.
- (4) Učeniku koji postiže izuzetne rezultate u odgojno-obrazovnom procesu, vannastavnim i drugim aktivnostima, škola može dodjeljivati priznanja, pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilnikom koji donosi ministar.

Član 81.
(Izricanje odgojno-disciplinskih mjera)

- (1) U toku školske godine učeniku od IV do IX razreda se izriču odgojno-disciplinske mjere za učinjene teže i lakše povrede učeničkih dužnosti.
- (2) Odgojno-disciplinske mjere zbog povreda učeničkih dužnosti, neispunjavanja obveza i neprimjerenog ponašanja su:
 - a) ukor razrednika, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na vrlodobar,

- b) ukor odjeljenjskog vijeća, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na dobar,
 - c) ukor direktora, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na zadovoljava,
 - d) ukor nastavnčkog vijeća, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na loše,
 - e) premještaj u drugo odjeljenje iste škole,
 - f) premještaj u drugu najbližu školu na području općine, odnosno Kantona.
- (3) Mjera premještanja u drugu najbližu školu na području općine, odnosno Kantona može se izreći dva puta samo za učenike od petog do devetog razreda, isključivo nakon što su prethodno preduzete sve odgojno-obrazovne metode u koerekciji ponašanja učenika.
- (4) Najbliža škola iz prethodnog stava, obavezna je primiti učenika kome je, nakon konačnog rješenja, izrečena odgojno-disciplinska mjera premještaj u drugu najbližu školu.
- (5) Škola koja izriče odgojno-disciplinsku mjeru premještaj u drugu najbližu školu dužna je o tome obavijestiti i Centar za socijalni rad Kantona Sarajevo.
- (6) Odgojno-disciplinske mjere ukor nastavnčkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole, kao i odgojno-disciplinska mjera premještaj u drugu najbližu školu na području općine, odnosno Kantona, izriče nastavničko vijeće o čemu se donosi rješenje.
- (7) Odgojno-disciplinske mjere izriču se postupno, osim u slučajevima teže povrede učeničkih dužnosti.
- (8) Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu u kojoj je izrečena, osim mjere premještaja u drugu školu, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti ukoliko učenik svojim ponašanjem pokaže da je došlo do prestanka razloga za izricanje mjere.
- (9) Bliže odredbe o prirodi i opsegu disciplinskih mjera koje se poduzimaju u školi, o postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, o proceduri za primjenu takvih mjera (uključujući i osobe ili organe ovlaštene da ih izriču i primjenjuju), o dužini izrečene odgojno-disciplinske mjere i njenom ublažavanju, ukidanju, posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika i naknadi počinjene materijalne štete, o praktičnoj proceduri kojima ih roditelji učenika mogu osporiti, utvrđuju se Pravilima škole.

Član 82.

(Ulaganje žalbe na izrečene odgojno disciplinske mjere)

- (1) Protiv odgojno-disciplinske mjere ukor nastavnčkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole, kao i odgojno-disciplinske mjere premještaj u drugu najbližu školu na području općine, odnosno Kantona, roditelj učenika može izjaviti žalbu školskom odboru u roku od sedam dana od dana dostavljanja rješenja o odgojno-disciplinskoj mjeri.
- (2) Ako roditelj podnese žalbu u skladu s ovim članom, izvršenje disciplinske mjere odgađa se do donošenja odluke o žalbi.
- (3) U odlučivanju o žalbi školski odbor, u roku od osam dana, može:
- a) potvrditi odluku,
 - b) preinačiti odluku i eventualno primijeniti drugu odgojno-disciplinsku mjeru.
- (4) Odluka školskog odbora je konačna.

XIII RADNICI ŠKOLE

Član 83. (Ljekarski pregled)

- (1) Svaki radnik škole prije početka školske godine obavezan je obaviti sistematski ljekarski pregled u javnoj ili privatnoj zdravstvenoj instituciji i uvjerenje o sistematskom pregledu dostaviti u školu.
- (2) Sadržaj sistematskog ljekarskog pregleda propisuje posebnim uputstvom ministar uz pribavljanje mišljenja Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.
- (3) Troškove sistematskog pregleda iz stava (1) ovog člana snosi škola.

Član 84. (Utvrđivanje radne sposobnosti)

- (1) U slučaju osnovane sumnje da je radniku narušeno psihičko i fizičko zdravlje u tolikoj mjeri da ista bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, direktor će uz saglasnost sindikata školskom odboru uputiti obrazloženi prijedlog za donošenje odluke o upućivanju radnika na ocjenu radne sposobnosti.
- (2) Ako školski odbor utvrdi da je prijedlog direktora opravdan, donijet će odluku o upućivanju radnika na ocjenu radne sposobnosti.
- (3) Radniku koji odbije izvršiti odluku iz stava (2) ovog člana, otkazat će se ugovor o radu zbog kršenja obaveza iz radnog odnosa.
- (4) Ako se utvrdi da radnik nije u mogućnosti uredno izvršavati radne obaveze zbog trajno narušenog psihofizičkog zdravlja, ponudit će mu se odgovarajući poslovi prema preostaloj radnoj sposobnosti uz ponudu izmjenjenog ugovora o radu.
- (5) Ako radnik odbije prihvatiti ponudu iz stava (4) ovog člana, otkazat će mu se ugovor o radu.
- (6) Ako škola ne može obezbijediti drugi posao koji odgovara stručnoj spremi i preostaloj radnoj sposobnosti osobe za koju je utvrđeno da je njeno psihičko ili fizičko zdravlje narušeno, obezbjeđuje se materijalna i socijalna sigurnost u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom.
- (7) Pravilnik s kriterijima za utvrđivanje radne sposobnosti donosi ministar

Član 85. (Profil i stručna sprema nastavnika)

- (1) Nastavnim planom i programom se utvrđuje odgovarajući profil i stručna sprema nastavnika.
- (2) Nastavnik razredne nastave ima visoku ili višu stručnu spremu i izvodi nastavu u I, II, III i IV razredu, a nastavu može izvoditi zaključno s V razredom.
- (3) Nastavnik predmetne nastave ima visoku ili višu stručnu spremu izvodi nastavu od VI do IX

razreda, a nastavu može izvoditi i u V razredu na osnovu odluke direktora škole. Određene predmete izvodi i u I, II, III i IV razredu u skladu s nastavnim planom i programom koji reguliše profil i stručnu spremu nastavnika za taj predmet.

- (4) Razrednu i predmetnu nastavu u skladu sa st. (2) i (3) ovog člana u školi mogu izvoditi i osobe sa završenim I ili II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta koji imaju odgovarajući profil stručne spreme koji je propisan u nastavnom planu i programu.
- (5) Nastavnik koji izvodi nastavu u osnovnoj muzičkoj i osnovnoj baletskoj školi ima visoku ili višu stručnu spremu odgovarajućeg odsjeka.
- (6) Profil i stručna sprema nastavnika u Centrima utvrđuju se nastavnim planom i programom.
- (7) Stručni saradnici u školi su: pedagog, pedagog-psiholog, psiholog, bibliotekar, socijalni radnik, defektolog određenog profila, logoped i zdravstveni radnik.
- (8) Saradnici u školi su: sekretar, referent za plan i analizu i rukovalac nastavnom tehnikom.
- (9) Broj stručnih saradnika, saradnika i ostalih radnika, profil i stručna sprema, kao i poslovi koje trebaju obavljati u osnovnoj školi utvrđuju se Standardima i normativima.

Član 86.

(Sedmične obaveze nastavnika)

- (1) Četrdesetsatna radna sedmica nastavnika utvrđuje se godišnjim programom rada u skladu sa Standardima.
- (2) Nastavniku se na početku školske godine izdaje rješenje o sedmičnom zaduženju na poslovima neposrednog nastavnog rada i ostalim poslovima koji proizlaze iz neposrednog nastavnog i odgojno-obrazovnog rada i iz izvršenja aktivnosti i poslova iz nastavnog plana i programa i godišnjeg programa rada.
- (3) Nastavnik u okviru četrdesetsatne radne sedmice može imati najviše 25 časova svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruje u školi.
- (4) U školama u kojima se odgojno-obrazovni proces odvija u okviru cjelodnevnog boravka, nastavnik u radnoj sedmici može imati najviše 30 časova svih vrsta neposrednog odgojno-obrazovanog rada s učenicima, u skladu s pravilima škole.

Član 87.

(Godišnji odmor)

- (1) Plan korištenja godišnjih odmora i dužina trajanja godišnjeg odmora utvrđuje se Pravilnikom o radu, shodno Zakonu o radu i Kolektivnim ugovorom.
- (2) Nastavnik i stručni saradnik, u pravilu, godišnji odmor koristi u toku ljetnog raspusta za učenike.
- (3) Izuzetno, radnik koji ne iskoristi godišnji odmor u toku ljetnog raspusta, može koristiti godišnji odmor do 30. juna naredne godine.

- (4) Radnik koji u kalendarskoj godini ne iskoristi bez prekida godišnji odmor u trajanju od najmanje 12 radnih dana, nema pravo koristiti godišnji odmor u narednoj godini.

Član 88.

(Prepreke za zasnivanje radnog odnosa)

- (1) Osoba koja je pravosnažno osuđena za krivično djelo koje je, s obzirom na prirodu krivičnog djela, čini nepodobnom za rad s učenicima, neće biti izabrana za nastavnika ili radnika škole.
- (2) Radni odnos u školi ne može zasnovati osoba koja je alkoholičar ili ovisnik o opijatima, te osoba koja boluje od zarazne ili duševne bolesti.
- (3) Ako se u toku školske godine na osnovu relevantne medicinske dokumentacije ustanovi da je nastavnik ili drugi radnik škole obolio od zarazne ili duševne bolesti, da je alkoholičar ili ovisnik o opijatima, direktor škole će istoga udaljiti iz procesa rada i obavijestiti školski odbor, nadležna ministarstva i nadležnu zdravstvenu ustanovu.
- (4) Zakonom o radu, pravilima škole i kolektivnim ugovorima bliže se određuje postupak prema osobi iz ovog člana i njegov dalji radni status.

Član 89.

(Zasnivanje radnog odnosa, zbrinjavanje radnika i prestanak radnog odnosa)

- (1) Radnici škole definiraju radni angažman ugovorom o radu.
- (2) Upraznjeno radno mjesto u školama kao javnim ustanovama prvo se popunjavaju s jedinstvene rang liste radnika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba u odnosu na ugovor o radu na neodređeno vrijeme koji su zaključili s poslodavcem na osnovu javnog konkursa, koja se vodi u ministarstvu, odnosno na osnovu javnog konkursa koji se istovremeno objavljuje u sredstvima javnog informisanja i na službenoj internet stranici Ministarstva.
- (3) Ukoliko u školi kao javnoj ustanovi postoji upražnjeno radno mjesto, škola je dužna prvo preuzeti osobu sa spiska radnika za čijim je radom potpuno ili djelomično prestala potreba iz stava (2) ovog člana, koje ispunjava sve opće i posebne uvjete za to radno mjesto.
- (4) Pravo na evidentiranje u spisak radnika za čijim je radom potpuno ili djelimično prestala potreba iz stava (2) ovog člana imaju radnici, koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, kao i radnici koji nisu ponovo izabrani za direktora, odnosno pomoćnika direktora, a ne miruju im prava i obaveze iz radnog odnosa koje podrazumijevaju prethodno radno mjesto, u okviru svog profila i stručne spreme u školama kao javnim ustanovama Kantona.
- (5) Pravilnik kojim se definiraju kriteriji za proglašavanje radnika za čijim je radom potpuno ili djelimično prestala potreba, te uvjete preuzimanja radnika iz jedne škole u drugu donosi ministar uz konsultacije sa sindikatom, a program zbrinjavanja viška radnika u školama donosi Vlada na prijedlog Ministarstva, a u skladu sa granskim kolektivnim ugovorom.
- (6) Ukoliko se popunjavanje upražnjelog radnog mjesta u skladu sa stavom (2) ovog člana ne može realizirati, upražnjeno mjesto se oglašava putem javnog konkursa, koji se provodi u skladu s Pravilnikom s kriterijima za prijem radnika u radni odnos koji donosi ministar uz konsultacije sa sindikatom.

- (7) Radnik koji je upisan u evidenciju iz stava (4) ovog člana briše se iz evidencije ako zasnuje ili odbije zasnovati radni odnos u skladu s odredbom stava (3) ovog člana najkasnije istekom otkaznog roka.
- (8) Škola može popuniti radno mjesto na način propisan odredbom stava (1) ovog člana tek nakon što od Ministarstva dobije saglasnost za raspisivanje javnog konkursa, odnosno nakon što se škola istom organu pisano očitovala o razlozima zbog kojih nije primljena upućena osoba.
- (9) Javni konkurs se objavljuje na službenoj internet stranici Ministarstva i u sredstvima javnog informisanja koje izlaze na području Kantona.
- (10) Rok za primanje prijave kandidata po Javnom konkursu ne može biti kraći od osam radnih dana.
- (11) U Javnom konkursu se navode i posebni uvjeti za zasnivanje radnog odnosa u školi.
- (12) Ako se na konkurs ne javi osoba koja ispunjava uvjete iz člana 86. ovog Zakona, konkurs će se ponoviti u roku od tri mjeseca, a do zasnivanja radnog odnosa na osnovu ponovljenoga konkursa radni se odnos može zasnovati s osobom koja ne ispunjava propisane uvjete, uz saglasnost Ministarstva.
- (13) Radniku izabranom, odnosno imenovanom na neku od javnih funkcija, u organe Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, organe kantona, grada i općine i radniku izabranom na profesionalnu funkciju u sindikatu, prava i obaveze iz radnog odnosa, na njegov zahtjev, miruju, a najduže četiri godine od dana izbora, odnosno imenovanja.
- (14) Radniku ugovor o radu prestaje u skladu sa općim propisima o radu.

Član 90.

(Zasnivanje radnog odnosa bez javnog konkursa)

- (1) Izuzetno, radni odnos može se zasnovati ugovorom o radu na određeno ili na neodređeno vrijeme i bez javnog konkursa:
- a) s osobom koja je rješenjem ministra raspoređena sa jedinstvene rang liste radnika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba u odnosu na ugovor o radu na neodređeno vrijeme;
 - b) s osobom koja je putem javnog konkursa uz saglasnost Ministarstva zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme s nepunom nastavnom normom, odnosno radnim vremenom i rješenjem ministra raspoređena s jedinstvene liste radnika;
 - c) uz saglasnost Ministarstva na osnovu sporazuma škola u kojima radnici žele zamijeniti mjesto rada zbog udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja i u drugim opravdanim slučajevima;
 - d) na osnovu sporazuma škole u kojoj postoji upražnjeno radno mjesto, škole iz koje radnik prelazi i radnika zbog udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja;
 - e) u toku kalendarske godine na određeno vrijeme, ne duže od četiri mjeseca u hitnim, odnosno vanrednim slučajevima pod uvjetom da se upražnjeno radno mjesto ne može popuniti u skladu s članom 89. stav (2) ovog Zakona.
 - f) na osnovu rješenja Ministarstva o pravu zasnivanja radnog odnosa iz člana 89. ovog zakona.

- (2) Za zasnivanje sporazumnog radnog odnosa iz stava (1) tačke c) i d) ovog člana prethodno je neophodno pribaviti saglasnost Ministarstva.
- (3) Bliži propis o sporazumnom zasnivanju radnog odnosa iz stava (1) tačke c) i d) ovog člana donosi ministar.

Član 91.

(Pripravnici i stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa)

- (1) Osoba koja prvi put zasniva radni odnos na poslovima nastavnika, stručnog ili drugog saradnika ima status pripravnika.
- (2) Škola je dužna, odmah po njegovom stupanju na posao, pripravniku izdati rješenje o pripravničkom stažu s rokom polaganja stručnog ispita i imenovati mentora.
- (3) Po završetku pripravničkog staža, pripravnik je obavezan polagati ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručni ispit.
- (4) Program osposobljavanja za samostalan odgojno-obrazovni rad, stažiranje, profil i stručna sprema mentora, sastav komisije, način i troškovi polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita, obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije, reguliraju se Pravilnikom o polaganju stručnog ispita koji donosi ministar.
- (5) Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje i razrješava ministar.
- (6) U skladu s nastavnim planom i programom u školi se mogu angažirati osobe s radnim iskustvom ili bez radnog iskustva u nastavi koje su završile fakultet koji nije nastavnički.
- (7) Osobe iz stava (6) ovog člana koje imaju položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta obavezne su položiti stručni ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad.
- (8) Osobe iz stava (6) ovog člana u čijem studiju nije bila zastupljena pedagoško-psihološka i metodičko-didaktička grupa predmeta, obavezne su položiti navedenu grupu predmeta i stručni ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad.
- (9) Osobama iz st. (7) i (8) ovog člana škola je dužna odmah po stupanju na posao izdati rješenje o pripravničkom stažu, odnosno rješenje o stažiranju, s rokom polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora, a osobama iz stava (8) i rješenje o obavezi polaganja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke grupe predmeta.
- (10) Rok za polaganje ispita grupe predmeta iz stava (8) ovog člana je 12 mjeseci od dana stupanja na rad ovih osoba.
- (11) Osobe iz stava (8) ovog člana odmah nakon što polože pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta uz uvjet da su obavili pripravnički staž u propisanom trajanju, stiču pravo polaganja stručnog ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad.
- (12) Rok za polaganje stručnog ispita za osobe iz stava 8. ovog člana je šest mjeseci od dana položenog posljednjeg ispita pedagoško - psihološke i metodičko-didaktičke grupe

predmeta, odnosno šest mjeseci od posljednjeg dana obavljenog pripravničkog staža, u protivnom im prestaje radni odnos u toj školi.

- (13) Nastavnicima, stručnim i drugim saradnicima bez radnog iskustva, u skladu sa Zakonom o radu FBiH, Zakonom o volontiranju FBiH i kolektivnim ugovorom škola može omogućiti stručno osposobljavanje za samostalan odgojno-obrazovni rad, bez zasnivanja radnog odnosa (volontiranje)
- (14) Na osobe iz stava (13) ovog člana, analogno se primjenjuju st. (1) do (5) ovog člana.

Član 92.

(Stručno usavršavanje radnika)

- (1) Nastavnik je u školi samostalan u izvođenju nastave, izboru oblika i metoda rada, u okvirima utvrđenim nastavnim planom i programom i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima.
- (2) Nastavnik ima obavezu da se priprema za organizaciju i obavljanje neposrednog odgojno-obrazovnog rada, za čas, odnosno nastavnu jedinicu, kao i druge oblike odgojno-obrazovnog rada.
- (3) Radnici škole imaju pravo i obavezu da se kontinuirano stručno usavršavaju kroz programe koje je odobrilo Ministarstvo.
- (4) Pod stalnim stručnim usavršavanjem iz stava (3) ovog člana podrazumijeva se pojedinačno i organizirano usavršavanje u matičnoj nauci u području pedagogije, didaktike, obrazovne psihologije, metodike, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, savjetodavnog rada, upravljanja, obrazovnih politika i drugih područja relevantnih za učinkovito i visokokvalitetno obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti u školama.
- (5) Programe stručnog usavršavanja organiziraju i provode ustanove nadležne za stručno usavršavanje, visokoškolske ustanove i strukovna udruženja.
- (6) Stručno usavršavanje se realizira na osnovu posebnog propisa koji donosi ministar.

Član 93.

(Ocjenjivanje radnika)

- (1) Rad radnika se sistematično prati i ocjenjuje na osnovu pravilnika koji, uz konsultacije sa sindikatom, donosi ministar.
- (2) Sastavni dio pravilnika iz stava (1) ovog člana su kriteriji za ocjenjivanje radnika, kao i uvjeti za napredovanje i sticanje posebnih stručnih zvanja nastavnika, stručnih i drugih saradnika.

XIV ORGANI UPRAVLJANJA, RUKOVOĐENJA I STRUČNI ORGANI

Član 94.

(Školski odbor)

- (1) Školski odbor je organ upravljanja u školi.

- (2) Školski odbor škole kao javne ustanove broji tri člana i to: jedan predstavnik Ministarstva kojeg u pravilu predlaže lokalna zajednica-predsjednik, jedan predstavnik roditelja učenika i jedan predstavnik radnika škole.
- (3) Izuzetno iz stava (2) ovog člana školski odbor škole kao javne ustanove koju je osnovala vjerska zajednica, odnosno crkva samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem broji pet članova i to: jedan predstavnik osnivača, jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik roditelja i dva predstavnika radnika.
- (4) Broj članova školskog odbora škole kao ustanove utvrđuje se aktom o osnivanju škole, a u njegovom sastavu je obavezan predstavnik kojeg predlaže Ministarstvo.
- (5) Predstavnik osnivača kojeg predlaže Ministarstvo iz stava (2) ovog člana:
 - a) treba da ima završen najmanje preddiplomski visokoškolski studij ili stručni studij na kojem se stiče najmanje 240 ECTS bodova;
 - b) ne može biti radnik te škole,
 - c) ne može biti roditelj učenika koji pohađa tu školu,
 - d) ne može biti direktor škole registrirane u Kantonu.
- (6) Školski odbor po svom sastavu treba da odražava etnički sastav učenika i roditelja, radnika škole i lokalne zajednice u kojoj škola djeluje.
- (7) Članove školskog odbora škole kao javne ustanove, na osnovu raspisanog javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada na način i u postupku propisanim Pravilnikom o izboru, imenovanju i načinu rada školskih odbora.
- (8) U proceduri koja prethodi postupku imenovanja članova školskog odbora, kandidati za članove školskog odbora iz reda roditelja, odnosno radnika obavezni su u pisanom obliku obezbijediti većinsku podršku vijeća roditelja škole (u daljem tekstu: vijeće roditelja), odnosno većinsku podršku radnika.
- (9) Članove školskog odbora škole kao ustanove imenuje i razrješava Vlada.
- (10) U školskom odboru ne može se dozvoliti angažman osobi za koju se u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o opijatima, kao i osoba koja boluje od zarazne ili duševne bolesti, a što će se preciznije urediti Pravilnikom iz stava (7) ovog člana.
- (11) U slučaju kada je protiv osobe koja je član školskog odbora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu krivični zakon) može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više škola je obavezna obavijestiti o tome osnivača radi donošenja odluke o suspenziji tih osoba do okončanja krivičnog postupka.
- (12) O osobama iz stava (11) ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava (11) ovog člana škola je obavezna obavijestiti osnivača odnosno Ministarstvo radi donošenja odluke o njihovom razrješenju.
- (13) Obavljanje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i bez naknade.
- (14) Školski odbor predstavlja predsjednik školskog odbora.
- (15) Konkurs za imenovanje članova školskog odbora raspisuje se najkasnije šest

mjeseci prije isteka mandata.

- (16) Školski odbor se može konstituirati ako je imenovana većina članova školskog odbora.
- (17) Konstituirajuću sjednicu školskog odbora saziva direktor škole najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke Vlade o imenovanju školskog odbora.
- (18) Članovi školskog odbora imenuju se na mandatni period od četiri godine s mogućnošću jednog reizbora, a mandat članova teče od dana konstituiranja školskog odbora.
- (19) Mandat članu školskog odbora iz reda roditelja, odnosno iz reda radnika prestaje najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je prestalo školovanje učenika u školi, odnosno najkasnije u roku od 60 dana od dana prekida ugovora o radu.
- (20) Odluke školskog odbora su valjane ako za njih glasa većina od ukupnog broja članova.
- (21) Način rada školskog odbora regulira se poslovníkom o radu.
- (22) Odluku o standardima i kriterijima za nominiranje/imenovanje predsjednika i članova školskih odbora škola donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Član 95.

(Nadležnosti školskog odbora)

- (1) Školski odbor osigurava djelotvorno i efikasno korištenje svih resursa škole i brine se o zakonitom radu škole i njenih organa.
- (2) Nadležnosti školskog odbora u donošenju akata škole su:
 - a) donošenje svog programa rada i izvještaja o svom radu koji podnosi osnivaču;
 - b) donošenje pravila škole;
 - c) donošenje godišnjeg programa rada škole za tekuću godinu i usvajanje izvještaja o realizaciji godišnjeg programa rada na kraju prvog polugodišta;
 - d) donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna;
 - e) donošenje plana kadrovskih potreba za naredni petogodišnji period
 - f) donošenje školskog razvojnog plana za naredni četverogodišnji period
 - g) donošenje općeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, i drugih općih akata u skladu s relevantnim propisima;
 - h) donošenje odluke o raspisivanju javnog konkursa;
- (3) Školski odbor je nadležan za rješavanje u prvom stepenu o:
 - a) imenovanju i razrješenju direktora kao i zaključivanju ugovora o radu i prestanku rada direktora škole;
 - b) imenovanje svih komisija za poslove iz svoje nadležnosti, a u skladu s Pravilima škole
 - c) korištenju sredstava preko iznosa određenog relevantnim propisima;
 - d) žalbi i prigovoru radnika na rješenje o ocjeni rada i drugim pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa;
 - e) žalbi i prigovoru kandidata po Javnom konkursu;
 - f) žalbi učenika, odnosno roditelja učenika na odluku o izricanju odgojno-disciplinske mjere iz člana 82. ovog zakona;

- g) žalbi i prigovoru koji se odnose na rad direktora škole.
- (4) Školski odbor je nadležan za odlučivanje u drugom stepenu po žalbi i prigovoru na odluku direktora škole na koje je dopuštena žalba ili prigovor, posebno po žalbi i prigovoru koji se odnose na rad radnika škole.
- (5) Školski odbor, osim nadležnosti propisanih st. (2), (3) i (4). ovog člana, obavlja i sljedeće:
- a) usmjerava, kontrolira i daje svoje mišljenje o radu direktora škole;
 - b) razmatra prijedloge odluka, preporuke i prijedloge koje se upute školskom odboru i preduzima odgovarajuće mjere,
 - c) rješava sva pitanja odnosa s osnivačem,
 - d) razmatra i odobrava službena putovanja direktora škole,
 - e) u vanrednim situacijama kada je direktor spriječen da obavlja dužnost, uz saglasnost ministarstva, imenuje nastavnika ili stručnog saradnika koji ispunjava uslove za direktora koji će, pored svojih poslova, obavljati i poslove i radne zadatke direktora, sve dok traje ta spriječenost.
 - f) vrši i druge poslove u skladu s relevantnim propisima i pravilima škole.
- (6) Ukoliko Osnivač ne prihvati izvještaj o radu školskog odbora iz stava (2) ovog člana i ako školski odbor ne postupi po nalogu odnosno mjeri suda, Ministarstva ili inspektora za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, odnosno nedostataka ili ako školski odbor postupi suprotno aktima suda, Ministarstva ili nadležne inspekcije, Ministarstvo pokreće proceduru razrješenje školskog odbora, koja se provodi u skladu s članom 95. ovog Zakona.

Član 96. (Direktor)

- (1) Organ rukovođenja u školi je direktor.
- (2) Za direktora škole može biti imenovana osoba koja, osim općih ispunjava i sljedeće uvjete:
- a) da u pogledu stručne spreme ispunjava uvjete za nastavnika, pedagoga, pedagoga-psihologa škole u koju konkuriše;
 - b) da ima najmanje 8 godina radnog iskustva i od toga najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima u nastavi ili na pedagoško-psihološkim poslovima ili na rukovodnim poslovima u školi;
 - c) da ima najmanje VII stepen stručne spreme, odnosno završen najmanje II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa,
 - d) da ima najmanje zvanje mentora,
 - e) kao i druge posebne uvjete propisane pravilnikom iz stava (3) ovog člana
- (3) Direktora škole kao javne ustanove, čiji je osnivač Kanton imenuje i razrješava školski odbor, na osnovu raspisanog javnog konkursa, uz prethodnu saglasnost Vlade na način i u postupku propisanim Pravilnikom o izboru, imenovanju i razrješenju direktora.
- (4) Vlada daje saglasnost za kandidata kojeg predloži školski odbor, a koji ispunjava uslove konkursa i kriterije iz pravilnika koji donosi ministar.
- (5) Ukoliko Vlada u roku od 60 dana od dana dostavljanja zahtjeva za davanje saglasnosti, a najdalje do isteka tekućeg mandata direktora škole ne odluči o podnesenom zahtjevu, smatrat će se da je data saglasnost za predloženog kandidata.

- (6) U proceduri koja prethodi postupku izbora i imenovanja direktora, članovi školskog odbora iz reda roditelja, odnosno radnika obavezni su podržati obrazložen prijedlog Vijeća roditelja, odnosno radnika koji se dobija neposrednim i tajnim izjašnjavanjem svih zainteresovanih članova Vijeća roditelja, odnosno radnika.
- (7) Direktora škole kao javne ustanove čiji osnivač nije Kanton imenuje školski odbor na osnovu javnog konkursa i uz saglasnost osnivača.
- (8) Direktor škole se imenuje na period od četiri godine s mogućnošću ponovnog izbora.
- (9) Na prava i obaveze radnika koji je imenovan za direktora škole primjenjuje se odgovarajuća odredba zakona i kolektivnog ugovora za djelatnost osnovnog obrazovanja, kojom se uređuje prava i obaveze iz radnog odnosa, a koje nisu utvrđene ovim zakonom.
- (10) Za direktora i vršioca dužnosti direktora ne može se imenovati:
- osoba za koju se u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije utvrdi da boluje od zarazne ili duševne bolesti, da je alkoholičar, odnosno ovisnik o opijatima, a što će se preciznije urediti Pravilima škole,
 - osoba protiv koje je potvrđena optužnica ili izrečena pravosnažna presuda ili mjera za jedno ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više.
- (11) Pitanja izbora, imenovanja i razješjenja direktora preciznije se uređuju pravilnikom iz stava (3) ovog člana.

Član 97. **(Prava i obaveze direktora)**

- (1) Direktor škole je odgovoran za zakonitost rada i stručni rad škole.
- (2) Direktor škole, osim poslova i zadataka utvrđenih ovim zakonom, obavlja i sljedeće poslove:
- priprema nacrt godišnjeg programa rada škole nakon čijeg donošenja je odgovoran za njegovo provođenje,
 - podnosi izvještaj o realizaciji Godišnjeg programa rada školskom odboru, osnivaču, ministru i nadležnom općinskom organu na kraju prvog polugodišta na kraju školske godine i dostavlja ga u elektronskoj formi,
 - planira rad, saziva i vodi sjednice odjeljenjskih i nastavničkih vijeća;
 - predlaže finansijski plan škole i podnosi finansijski izvještaj školskom odboru i osnivaču,
 - u skladu s pravilnikom iz člana (89) ovog zakona vrši izbor i postavljenje radnika i s njima zaključuje ugovor o radu,
 - brine se o zbrinjavanju radnika u skladu sa pravilnikom iz člana (89) ovog zakona;
 - osigurava uvjete za stručno usavršavanje radnika;
 - brine se o sigurnosti, pravima, obavezama i interesima učenika i radnika;
 - sarađuje s učenicima i roditeljima;
 - predlaže školskom odboru pravila i druge opće akte;
 - posjećuje nastavu i druge oblike odgojno-obrazovnog rada;
 - poduzima mjere propisane zakonom zbog neizvršavanja poslova ili zbog neispunjavanja drugih obaveza iz radnog odnosa;
 - sarađuje s osnivačem, organima državne uprave, ustanovama i drugim organima;

- n) nadzire blagovremeno i tačno unošenje podataka u sistemu EMIS;
- o) utvrđuje raspored nastavnika i drugih radnika škole na određene poslove, u skladu s općim aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u školi,
- p) utvrđuje raspored radnog vremena svih radnika u skladu s zakonom i kolektivnim ugovorima,
- q) predlaže raspored časova nastavničkom vijeću,
- r) rješava po žalbama i prigovorima na rad nastavnika, stručnih i drugih saradnika,
- s) rješava po žalbama i prigovorima roditelja,
- t) odgovoran je za izvršenje naloga Ministarstva, prosvjetnog inspektora u slučaju neprimjerenog ponašanja nastavnika, stručnih saradnika, saradnika i drugih radnika i njihovog negativnog uticaja na učenike i radnike škole,
- u) provodi odluke školskog odbora i nastavničkog vijeća,
- v) vrši i druge poslove utvrđene relevantnim propisima i pravilima škole.

Član 98.

(Prava direktora iz radnog odnosa)

- (1) Radnik koji je imenovan na funkciju direktora s predsjednikom školskog odbora zaključuje ugovor o radu na period od četiri godine.
- (2) Ako radnik iz stava (1) ovog člana ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme u školi, na njegov će zahtjev ugovor o radu mirovati do prestanka mandata, a najduže za vrijeme trajanja dva uzastopna mandata.
- (3) Zahtjev iz stava (2) ovog člana direktor podnosi školskom odboru u roku od 15 dana od zaključenja ugovora iz stava (1)
- (4) Radnik iz stava (1) ovog člana ima se pravo vratiti na rad u školu u kojoj je prethodno radio, ako se na te poslove vrati u roku od 15 dana od dana prestanka obavljanja poslova direktora, u protivnom mu prestaje radni odnos.
- (5) Ako je za sticanje određenih prava važno prethodno trajanje radnog odnosa s istim poslodavcem, radniku iz stava (1) ovog člana, nakon povratka na rad, period mirovanja ugovora o radu ubraja se u neprekinuto trajanje radnog odnosa.
- (6) Radnika iz stava (1) ovog člana do povratka na poslove za koje mu ugovor o radu miruje zamjenjuje osoba u radnom odnosu koji se zasniva isključivo na određeno vrijeme.
- (7) Na prava i obaveze radnika iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona i važećih kolektivnih ugovora, kojima se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa, a koje nisu utvrđene ovim zakonom.

Član 99.

(Prestanak dužnosti direktora)

- (1) Dužnost direktora prestaje:
 - a) istekom mandata,
 - b) na lični zahtjev,
 - c) razrješenjem,
 - d) sticanjem uvjeta za prestanak radnog odnosa zbog odlaska u penziju i
 - e) drugim slučajevima utvrđenim zakonom, provedbenim aktima i pravilima škole.
- (2) Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi školski odbor.

Član 100.
(Razrješenje direktora)

- (1) Školski odbor je obavezan razriješiti direktora prije isteka mandata ako:
- a) se utvrdi da ne izvršava obaveze iz ovog zakona,
 - b) se utvrdi u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije da boluje od zarazne ili duševne bolesti, da je alkoholičar, ovisnik o opijatima, a što će se preciznije urediti Pravilima škole,
 - c) je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više,
 - d) se utvrdi da je škola odnosno direktor odgovoran za teži prekršaj iz ovog zakona,
 - e) se utvrdi da škola ne ostvaruje važeći nastavni plan i program ili ga ostvaruje s utvrđenim, odnosno neotklonjenim nedostacima i nepravilnostima,
 - f) direktor ne postupi po nalogu odnosno mjeri suda, Ministarstva ili inspektora za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti odnosno nedostataka ili ako direktor postupi suprotno aktima suda, Ministarstva ili nadležne inspekcije,
 - g) školski odbor u skladu s Uredbom sa zakonskom snagom o ustanovama utvrdi da nesavjesno i nestručno obavlja poslove direktora,
 - h) postupajući suprotno Zakonu i poslovniku, onemogućuje rad organa i tijela škole,
 - i) dostavi Ministarstvu netačne podatke o broju odjeljenja, učenika, časova i radnika,
 - j) fizički kažnjava, omalovažava i vrijeđa ličnost učenika, radnika i roditelja, ili neprimjerenim ponašanjem narušava ugled škole, ugled prosvjetnog radnika i društva u cjelini, a što se preciznije uređuje kućnim redom s etičkim kodeksom.
 - k) se u toku mandata utvrdi da ne ispunjava uvjete ili se utvrdi da je predao dokumente ili izjave tokom postupka prijave na javni konkurs, za koje se kasnije utvrdi da nisu vjerodostojni,
 - l) i drugim slučajevima u skladu sa zakonom.
- (2) U slučaju kršenja zakona, profesionalne nekompetentnosti ili nemarnosti, školski odbor je obavezan po hitnom postupku suspendovati direktora, do konačnog rješenja u skladu sa zakonom. Suspendovani direktor ostvaruje prava u skladu sa zakonom i važećim kolektivnim ugovorima.
- (3) U slučaju kada je protiv direktora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, škola je obavezna obavijestiti osnivača radi donošenja odluke o suspenziji do okončanja krivičnog postupka.
- (4) Dok traje postupak razrješenja direktora iz stava (1) ovog člana, školski odbor je dužan suspendovati direktora škola do okončanja postupka u skladu sa zakonom.
- (5) Za vrijeme suspenzije direktora škole školski odbor će ovlastiti nastavnika ili stručnog saradnika škole koji ispunjava uslove iz člana 96., stav (2), da pored svojih poslova obavlja poslove iz nadležnosti direktora, koji ne trpe odlaganje.
- (6) Direktor koji je razriješen prije isteka mandata iz razloga navedenih u st. (1) i (2) ovog člana ne može biti ponovo imenovan za direktora ili vršioca dužnosti direktora.
- (7) Način i procedure razrješenja direktora preciznije se uređuje pravilnikom iz člana 96. stav (3) ovog Zakona.

Član 101.
(Vršilac dužnosti direktora)

- (1) Vršilac dužnosti direktora imenuje se u slučajevima propisanim zakonom.
- (2) Ukoliko direktor škole nije imenovan, odnosno ukoliko je razriješen prije isteka mandata, školski odbor će odmah iz reda nastavnika ili stručnih saradnika škole imenovati vršioca dužnosti direktora na period koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana imenovanja i u roku od 30 dana raspisati javni konkurs za izbor i imenovanje direktora.
- (3) U slučaju privremene spriječenosti direktora da obavlja poslove, a nije uspio ovlastiti osobu koja će obavljati poslove direktora škole koja ne trpi odlaganje, školski odbor, uz saglasnost ministarstva, će ovlastiti osobu iz reda nastavnika i stručnih saradnika koji će obavljati poslove direktora škola.
- (4) Ako osoba imenovana za vršioca dužnosti direktora ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na njezin će zahtjev ugovor o radu mirovati u periodu u kojem će obavljati poslove direktora.

Član 102.
(Pomoćnik direktora ili voditelj dijela nastavnog procesa)

- (1) Škola, u skladu s Pedagoškim standardima i normativima ima pomoćnika direktora ili voditelja dijela nastavnog procesa.
- (2) Za pomoćnika direktora ili voditelja dijela nastavnog procesa može biti imenovana osoba koja ispunjava uslove za imenovanje direktora škole.
- (3) Pomoćnika direktora, odnosno voditelja dijela nastavnog procesa imenuje i razrješava školski odbor na prijedlog direktora.
- (4) Mandat pomoćnika direktora, odnosno voditelja dijela nastavnog procesa traje do isteka mandata direktora škole s mogućnošću ponovnog izbora.

Član 103.
(Stručni organi)

- (1) U školi postoje sljedeći stručni organi:
 - a) nastavničko vijeće, koje sačinjavaju svi nastavnici i stručni saradnici,
 - b) odjeljenjsko vijeće, koje čine nastavnici koji izvode nastavu u tom odjeljenju i
 - c) stručni aktiv nastavnika određenih nastavnih oblasti.
- (2) Način rada stručnih organa regulira se poslovnikom o radu stručnih organa.

Član 104.
(Nastavničko vijeće)

- (1) Nastavničkim vijećem rukovodi direktor škole, a u njegovom odsustvu pomoćnik direktora ili pedagog škole.
- (2) Nastavničko vijeće obavlja sljedeće poslove:
 - a) utvrđuje prijedlog godišnjeg programa rada škole,

- b) donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada,
- c) prati ostvarivanje i realizaciju nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvještaj školskom odboru,
- d) razmatra realizaciju nastavnog plana i programa s posebnim osvrtom na postignuća učenika kao i na kontinuitet ocjenjivanja učenika,
- e) utvrđuje prijedlog programa stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika, program rada stručnih organa i komisija i razmatra realizaciju istih,
- f) vrši izbor oblika nastave i saglasno tome vrši raspored učenika i podjelu predmeta za nastavnike,
- g) na prijedlog direktora donosi odluku o izboru razrednika za pojedina odjeljenja
- h) analizira uspjeh učenika i rad odjeljenskih vijeća,
- i) određuje rukovodioce odjeljenskih vijeća,
- j) analizira rad nastavnika i stručnih saradnika,
- k) imenuje komisije za polaganje ispita,
- l) razmatra izvještaj o polaganju ispita,
- m) razmatra izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru,
- n) odobrava učeniku škole završavanje dva razreda u toku jedne školske godine,
- o) stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika,
- p) razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke,
- q) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature,
- r) vrši i druge poslove utvrđene pravilima škole.
- s) procjenjuje opravdanost razloga nepohađanja nastave u svakom konkretnom slučaju i donosi odluku o polaganju predmetnog/razrednog ispita.

Član 105. **(Odjeljensko vijeće)**

- (1) Odjeljenskim vijećem rukovodi razrednik.
- (2) Odjeljensko vijeće obavlja slijedeće poslove:
 - a) analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju,
 - b) prati razvoj učenika i na osnovu toga predlaže izbor programa primjerenih sposobnostima učenika,
 - c) odlučuje o programima za nadarene učenike, za učenike s teškoćama i o oblicima nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini ili za pojedine grupe učenika ili učenika pojedinačno,
 - d) usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu,
 - e) utvrđuje zaključne ocjene i opći uspjeh učenika u učenju i vladanju.
 - f) izriče i drugim organima predlaže odgojno-disciplinske mjere prema učenicima,
 - g) analizira rad nastavnika i stručnih saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada u odjeljenju,
 - h) obavlja i druge poslove utvrđene pravilima škole.

Član 106. **(Stručni aktiv)**

- (1) U školi se obrazuju stručni aktivni, čiji su članovi nastavnici određenih nastavnih oblasti.
- (2) Stručnim aktivom rukovodi predsjednik stručnog aktiva.
- (3) Stručni aktiv obavlja slijedeće poslove:
 - a) prati realizaciju nastavnog plana i programa i predlaže mjere za njegovo unapređenje,

- b) usaglašava kriterije ocjenjivanja,
- c) predlaže izmjene nastavnog plana i programa u skladu s tehnološkim razvojem i dostignućima u toj oblasti,
- d) daje prijedlog direktoru u vezi s podjelom predmeta na nastavnike,
- e) učestvuje u izradi i izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika,
- f) obavlja i druge poslove utvrđene Pravilima.

(4) Način rada stručnih organa regulira se poslovníkom o radu stručnih organa škole.

XV PRAVA I OBAVEZE RODITELJA

Član 107. (Prava i obaveze roditelja)

- (1) Roditelj je dužan upisati dijete u školu u skladu sa članom 57. ovog Zakona, te se brinuti o njegovom redovnom pohađanju svih oblika odgojno-obrazovnog rada u koje je učenik uključen.
- (2) Roditelj je obavezan učesvovati u obrazovanju djeteta i redovno se informisati o njegovim postignućima.
- (3) Roditelji imaju pravo ovlastiti, izjavom ovjerenom kod nadležnog općinskog organa, drugu osobu da umjesto njega prisustvuje roditeljskim sastancima odnosno informacijama.
- (4) Roditelj učenika je dužan brinuti se da učenik redovno izvršava obaveze iz odgojno-obrazovnog procesa, poštuje Pravila škole, te u primjerenom roku obaviještava o razlogu izostanka učenika s nastave.
- (5) Način opravdavanja izostanaka učenika i primjereni rok javljanja o razlogu izostanka uređuju se Pravilima.
- (6) Ako roditelj zanemaruje svoje obaveze iz stava (4) ovog člana, direktor škole mu je dužan uputiti pisani poziv za razgovor s razrednikom i stručnim saradnicima.
- (7) Ako roditelj učestalo zanemaruje obaveze iz stavova (1) i (4) ovog člana, škola je dužna o tome obavijestiti Ministarstvo i nadležnu ustanovu socijalne zaštite.

Član 108. (Vijeće roditelja)

- (1) Vijeće roditelja je tijelo u okviru kojeg se promoviraju interesi roditelja učenika škole u odgojno-obrazovnom procesu škole.
- (2) Škola ima vijeće roditelja koje se bira za tekuću školsku godinu, a čine ga po jedan predstavnik roditelja učenika iz svakog odjeljenja.
- (3) Vijeće roditelja u školi radi i djeluju na osnovu Poslovnika o radu vijaća roditelja.
- (4) Vijeće roditelja svoje aktivnosti može koordinirati i međusobno sarađivati između škola na nivou općina ili kao vijeće roditelja na nivou Kantona.
- (5) Osnovne aktivnosti vijeća roditelju su:

- a) promoviranje interesa zajednice u kojoj se škola nalazi i interesa škole u toj zajednici,
- b) prezentiranje stavova roditelja učenika školskom odboru ili bilo kojoj drugoj zainteresiranoj strani,
- c) podržavanje aktivnog učešća roditelja i zajednice u radu škole,
- d) obavještanje školskog odbora i bilo koje druge zainteresirane strane o stavovima vijeća roditelja kad god to smatra neophodnim ili po zahtjevu školskog odbora ili druge zainteresirane strane,
- e) učešće u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju odgojno-obrazovni rad u školi,
- f) razvijanje komunikacije i odnosa između učenika, nastavnika, roditelja i zajednice,
- g) predlaganje mjere za unapređenje odgojno-obrazovnog rada,
- h) predlaganje mjera za unapređenje saradnje roditelja sa školom.
- i) pružanje pomoći i podrške u poboljšanju uvjeta rada škole,
- j) druge aktivnosti koje su od općeg interesa za rad škole.

XVI SINDIKAT ŠKOLE

Član 109.

(Organiziranje sindikata u školi)

- (1) U školi se može organizirati sindikat.
- (2) Škola se obavezuje da neće svojim djelovanjem i aktivnostima ni na koji način onemogućavati sindikalni rad, sindikalno organiziranje i pravo radnika da se učlane u sindikat.
- (3) Škola je dužna omogućiti prostor i opremu za rad i djelovanje sindikata u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilima i drugim propisima relevantnim za ovu oblast.
- (4) Odnosi između sindikata škole i poslodavca, direktora škole, reguliraju se Kolektivnim ugovorom i Pravilima škole.

XVII FINANSIRANJE ŠKOLE

Član 110.

(Obaveze finansiranja)

- (1) Rad škole kao javne ustanove finansira se iz budžeta Kantona, na osnovu Odluke o kriterijima za finansiranje škola koje, na prijedlog Ministarstva, donosi Vlada.
- (2) Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za finansiranje, odnosno sufinansiranje škole i to za:
 - a) plaće i naknade plaća radnika s doprinosima na plaće;
 - b) ostala materijalna prava radnika iz kolektivnog ugovora;
 - c) kapitalne projekte izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije školskog prostora te njegovo opremanje;
 - d) stručno usavršavanje i obuka nastavnika, stručnih saradnika i drugih radnika;
 - e) obrazovanje učenika s teškoćama kao što su troškovi stručnih timova koji pružaju pomoć za rad s učenicima s teškoćama;
 - f) realizaciju školskog razvojnog plana;
 - g) školska takmičenja;
 - h) realizaciju eksperimentalnih programa;

- i) vanjsko vrednovanje i provođenje eksterne mature;
- j) nabavku nastavnih sredstava i učila;
- k) održavanje objekata škole;
- l) aktivnosti značajne za rad škole;
- m) program rada s nadarenim učenicima;
- n) obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina;
- o) opremanje škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom koja uključuje i posebne računarske programe i sadržaje;
- p) opremanje školskih biblioteka obaveznom lektinom i stručnom literaturom;
- q) troškove premija osiguranja škola od odgovornosti prema trećim osobama i
- r) prijevoz učenika.

(3) Kontrolu finansijskog poslovanja škole obavlja Ministarstvo i nadležna inspekcija.

Član 111. **(Sticanje vlastitih prihoda u školi)**

- (1) Škola može sticati vlastite prihode:
- a) donacijom općina,
 - b) donacijom pravnih i fizičkih lica,
 - c) iz legata, poklona i zavještanja,
 - d) prodajom svojih proizvoda, intelektualnih i drugih usluga,
 - e) realizacijom kurseva i instruktivne nastave,
 - f) od ugovorene školarine u školi kao ustanovi,
 - g) od zakupnina,
 - h) iz drugih izvora koji neće dovesti u pitanje etiku i humana načela škole kao odgojno-obrazovne ustanove.
- (2) Svi prihodi škole stečeni na način pomenut u prethodnom stavu ovog člana zasebno se evidentiraju i koriste u skladu sa Pravilnikom koji donosi Vlada, na prijedlog resornog ministra.

XVIII NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I STRUČNI NADZOR

Član 112. **(Stručni nadzor)**

- (1) Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć obuhvata aktivnosti u vezi s organizacijom i izvođenjem nastave, nadzor nad radom direktora, nastavnika, stručnih i drugih saradnika radi unapređenja odgojno-obrazovnog rada.
- (2) Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć iz stava (1) ovog člana posebno se odnosi na:
- a) instruktivni i savjetodavni rad s direktorima, nastavnicima, stručnim saradnicima i saradnicima;
 - b) pružanje stručne pomoći u planiranju i organizaciji rada škole i odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika i učenika s teškoćama;
 - c) praćenje primjene nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika i metoda obrazovnog rada i s tim u vezi njihovo usavršavanje, u skladu s tehnološkim i razvojem novih savremenih oblika i metoda rada;
 - d) vrednovanje kvaliteta rada škole, po jedinstvenim kriterijima;
 - e) učestvovanje u pripremi, izvođenju i ocjenjivanju novih oblika i metoda rada;

- f) praćenje stručnog usavršavanja direktora, nastavnika i stručnih saradnika;
- g) praćenje i ocjenjivanje rada direktora, nastavnika, stručnih saradnika i saradnika;
- h) predlaganje Ministarstvu i nadležnim organima preduzimanje neophodnih mjera za oklanjanje nepravilnosti, nedostataka, te za unapređivanje odgojno-obrazovnog i stručnog rada.

- (3) Nadzor nad zakonitošću rada i stručni nadzor rada javnih ustanova i ustanova iz oblasti osnovnog odgoja i obrazovanja vrši Ministarstvo.
- (4) Bliže propise nad zakonitošću rada i stručni nadzoru donosi ministar.

Član 113. **(Inspeksijski nadzor)**

- (1) Inspeksijski nadzor nad radom škole u oblasti primjene zakona, podzakonskih propisa i općih akata iz oblasti osnovnog odgoja i obrazovanja, preduzimanja mjera u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona vrše kantonalni inspektori u skladu sa zakonom.
- (2) Inspeksijski nadzor koji vrši prosvjetni inspektor posebno se odnosi na:
 - a) postupanje škole u pogledu primjene ovog Zakona, podzakonskih akata, Pedagoških standarda i normativa i drugih akata koje donosi ministar, općih akata i pojedinačnih akata škole;
 - b) kontrolu stručne zastupljenosti nastave odgovarajućim profilom i stručnom spremom nastavnog kadra, utvrđenih ovim zakonom i nastavnim planom i programom;
 - c) kontrolu profila i stručne spreme stručnih saradnika u skladu s ovim Zakonom i Pedagoškim standardima i normativima
 - d) upotrebu odobrenih nastavnih planova i programa, udžbenika i drugih nastavnih sredstava;
 - e) upis učenika u školu;
 - f) izricanje odgojno-disciplinskih mjera prema učenicima;
 - g) primjenu zakonskih i drugih odredaba koje se odnose na statusna pitanja učenika;
 - h) vođenje propisane dokumentacije i evidencije;
 - i) kontrolu javnih isprava, općih i pojedinačnih akata škole i drugih akata koja se odnose na rad organa koje kontroliše;
 - j) kontrolu upisa u Registar koji vodi Ministarstvo i upisa u sudski registar;
 - k) pravo i obavezu inspektora na izricanje mjera i utvrđivanje rokova za njihovo izvršenje u skladu sa zakonom,
 - l) podnošenje prijave nadležnom organu za učinjeno krivično djelo, odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.
- (3) Na rješenje inspektora može se izjaviti žalba ministru.
- (4) Nadzor nad odredbama ovog zakona koje se odnose na zaštitu prava iz radnog odnosa su u nadležnosti inspektora rada.
- (5) Škola je dužna da omogući nesmetano vršenje stručnog i inspeksijskog nadzora, kao i uvid u odgovarajuću dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi u skladu s predmetom nadzora.

XIX DJELOKRUG OPĆINA I GRADA U OBLASTI OSNOVNOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Član 114. (Interesi i nadležnosti općine)

- (1) Općinsko vijeće samostalno i s drugim općinskim vijećima, pravnim i fizičkim licima iskazuje interes za osnivanje ili za prestanak rada škole.
- (2) Na prijedlog općinskog vijeća, osnivač može da donese odluku da se osnuje jedna ili više škola.
- (3) Nadležni organ općine prati rad osnovnih škola, analizira uspjeh u učenju i vladanju učenika i predlaže osnivaču mjere za unapređenje odgojno-obrazovnog rada u školama na osnovu:
 - a) praćenja i podsticanja realizacije godišnjih programa rada,
 - b) razmatranja izvještaja škola o radu i uvjetima rada,
 - c) razmatranja izvještaja Ministarstva o radu i uvjetima rada u školama na području općine
 - d) razmatranja izvještaja Ministarstva o testiranju znanja učenika, rezultatima takmičenja i smotri i nastupa učenika škola.
- (4) Nadležni organ općine:
 - a) ostvaruje saradnju s direktorima škola na području općine,
 - b) ostvaruje saradnju s roditeljima učenika škola na području općine,
 - c) koordinira saradnju među školama na svom području,
 - d) sumira i izrađuje izvještaje o radu i uvjetima rada škola,
 - e) predlaže i utvrđuje mjere za unapređenje odgojno-obrazovnog rada u školama na području općine i brine se o njihovoj realizaciji,
 - f) radi na poboljšanju prostornih i materijalnih uvjeta škola na svom području,
 - g) vodi evidenciju djece dorasle za upis u školu i spiskove te djece dostavlja školama na svom području,
 - h) općinsko vijeće utvrđuje školsko područje,
 - i) u saradnji s Ministarstvom organizira takmičenja i smotre učenika u oblasti nastave i vannastavnih aktivnosti na općinskom nivou,
 - j) organizira javne, kulturne, sportske i druge manifestacije škola.
- (5) Odluke iz samoupravnog djelokruga općina iz ovog Zakona donose općinska vijeća.

Član 115. (Interesi i nadležnost Grada)

- (1) Grad Sarajevo (u daljem tekstu: Grad) u saradnji s gradskim općinama:
 - a) radi na poboljšanju prostornih i materijalnih uslova škola na području Grada,
 - b) pomaže u organizaciji i realizaciji javne i kulturne funkcije škola na području Grada, posebno iz domena sporta, obrazovanja za demokratiju, ljudskih prava i prava djeteta.
- (2) Odluke iz samoupravnog djelokruga Grada donosi Gradsko vijeće.

XX KAZNENE ODREDBE

Član 116. (Novčane kazne)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ako:
- a) otpočne s radom prije nego što je upisana u Registar (član 16. ovog Zakona),
 - b) izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju prije nego što je upisana u Registar (član 18. ovog Zakona),
 - c) izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (čl. 24., 26. i 66. ovog Zakona),
 - d) bez odluke ministra prekine nastavu ili je ne produži kada nije realizovan godišnji fond nastavnih časova (član 33. ovog Zakona),
 - e) se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio nadležni organ (član 37. ovog zakona)
 - f) ne upiše školske obveznike sa svog školskog područja (član 54. ovog Zakona),
 - g) izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima u propisanom roku (član 57. ovog zakona),
 - h) ne upiše učenika koji je doselio na njeno školsko područje ili ako ga upiše bez prevodnice, koju popunjava škola iz koje je došao (član 58. ovog zakona),
 - i) obavi ispite suprotno bližim propisima iz čl. 31., 75. i 78. ovog zakona.
 - j) ne pridržava se odredbe člana 62. stav (4) i (5) ovog Zakona o težini školske torbe učenika,
 - k) ne postupa u skladu s Pedagoškim standardima i normativima koje donosi Vlada,
 - l) ne postupa u skladu s pravilnicima koje donosi ministar,
 - m) ogani škole ne obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, već iz nadležnosti drugig organa u skladu s ovim zakonom,
 - n) nastavu realizira natavni kadar koji nema profil i stručnu spremu utrđenu nastavnim planom i programom,
 - o) ne izvrši naloženu upravnu mjeru u roku i na način kako je naložena rješenjem inspektora.
- (2) Za prekršaje iz prethodnog stava ovog zakona kaznit će se i odgovorna osoba u školi novčanom kaznom od 400 do 1.500 KM.
- (3) Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ako:
- a) učenici imaju veći broj časova nastave od zakonom predviđenog broja (član 36. ovog Zakona),
 - b) ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu i ne dostavi ga nadležnim organima do zakonom utvrđenog roka (član 27. ovog zakona),
 - c) ne vrši ocjenjivanje u skladu sa čl. 72., 74. i 75. ovog zakona,
 - d) uputi učenika da ponovi razred, a da o prigovoru roditelja učenika nije odlučilo nastavničko vijeće (član 76. ovog zakona),
 - e) ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju i uredno i blagovremeno ne upisuje sve propisane podatke (član 39. ovog zakona),
 - f) ne organizira ljekarski pregled radnika (član 83. ovog zakona),
 - g) ne izvrši ocjenjivanje rada radnika (čl. 93. ovog zakona),
 - h) onemogućí nesmetano i potpuno obavljanje nadzora (čl. 112. i 113. ovog zakona),
- (4) Za prekršaje iz prethodnog stava kaznit će se odgovorna osoba u školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 KM.
- (5) Novčanom kaznom od 500 KM kaznit će se za prekršaj roditelj djeteta ako ne upiše dijete u školu, odnosno ako dijete redovno ne pohađa nastavu (član 43. ovog zakona).
- (6) Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u školu, odnosno ako dijete redovno ne pohađa nastavu, kazne se ponavljaju.

XXI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 117.

(Obaveza Vlade u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

- (1) Vlada će na prijedlog Ministarstva, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona:
- a) donijeti Pedagoške standarde i normative
 - b) poništiti važeća rješenja o imenovanju školskih odbora i imenovati školske odbore u skladu s odredbama ovog Zakona.
 - c) donijeti Odluku o kriterijima za finansiranje škola (član 110.) i
 - d) donijeti Pravilnik o sticanju i raspodjeli sredstava (član 111.).
- (2) Vlada će na prijedlog Ministarstva, u roku od šest mjeseci uskladiti sve akte iz svoje nadležnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 118.

(Obaveza ministra u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

- (1) Ministar će u roku od 12 mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliže propise o:
- a) nastavnim planovima i programima (čl. 8. i 30.);
 - b) osiguranju ispunjenja osnovnih uvjeta za privatne škole (član 11. ovog zakona),
 - c) osnivanju i radu osnovnih škola koje imaju manji broj odjeljenja od broja predviđenih Zakonom (član 12. ovog Zakona),
 - d) obavljanju djelatnosti osnovnog odgoja i obrazovanja (član 12.);
 - e) postupku utvrđivanja uvjeta, o sadržaju i načinu vođenja Registra (član 16.);
 - f) pedagoškoj dokumentaciji i evidenciji (član 18.);
 - g) eksperimentalnim i alternativnim programima (član 28.);
 - h) vannastavnim i vanškolskim aktivnostima (član 29.);
 - i) ekvivalenciji svjedodžbi (član 32.);
 - j) udžbenicima i nastavnim sredstvima (član 37.);
 - k) kućnom redu (član 39.);
 - l) polaganju eksterne mature i vanjskom vrednovanju i samovrednovanju (čl. 24., 51. i 52.);
 - m) sistemu uspostave, osiguranja i upravljanja kvalitetom (član 53.);
 - n) nadarenim učenicima (član 60.)
 - o) načinu i obliku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana (član 61.)
 - p) sigurnosti i zaštiti učenika (član 62.);
 - q) učenicima s teškoćama i inkluziji (član 66.);
 - r) napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika (član 72.);
 - s) dodjeli pohvala, priznanja i nagrada za učenike (član 80.);
 - t) sadržaju sistematskog ljekarskog pregleda (član 83.);
 - u) kriterijima za utvrđivanje radne sposobnosti (član 84.)
 - v) prijemu i zbrinjavanju radnika (član 89.);
 - w) polaganju stručnog ispita (član 91.);
 - x) o stručnom usavršavanju (član 92.);
 - y) ocjenjivanju, napredovanju i sticanju stručnih zvanja radnika (član 93.);
 - z) izboru, nadležnostima i radu školskog odbora i direktora (čl. 94. i 96.) i
 - aa) nadzoru nad zakonitošću rada i stručnom nadzoru (član 112.).
- (2) Ministar će u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona uskladiti sve akte iz svoje nadležnosti sa njegovim odredbama.

Član 119.

(Obaveza škola u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

- (1) Nakon donošenja akata iz prethodnog člana, škole su dužne uskladiti svoju organizaciju, djelatnost i pravila sa odredbama ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana donošenja akata.
- (2) Provedbeni propisi doneseni na osnovu Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 10/04, 21/06, 26/08, 31/11, 15/13 i 1/16) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa na osnovu ovog Zakona, osim ako su u suprotnosti s odredbama ovog Zakona.

Član 120.

(Radnici zatečeni na radu u školi)

- (1) Nastavnici koji su završili učiteljsku školu, srednju muzičku školu, srednju umjetničku školu, srednju fiskulturnu školu ili medresu, a na dan stupanja na snagu ovog Zakona zatečeni su u nastavi i imaju 30 godina staža, mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni u toj školi.
- (2) Saradnici zatečeni na poslovima sekretara i samostalnog referenta za plan i analizu, sa završenim IV stepenom stručne spreme, a na dan stupanja na snagu ovog Zakona i imaju 30 godina radnog staža mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni u toj školi.
- (3) Osobe zatečene na poslovima sekretara škole koja na dan stupanja na snagu ovog Zakona imaju najmanje 15 godina radnog iskustva na pravnim poslovima, nisu obavezna polagati stručni ispit.
- (4) Pripravnici i osobe koje izvode nastavu, a obavezna su polagati stručni ispit, odnosno pedagoško-psihološku i metodičko-didaktičku grupu predmeta, a koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečena na radu u školi, okončat će svoje obaveze shodno odredbama zakona po kojem su započeli pripravnički staž.

Član 121.

(Prestanak važenja zakona)

Danom stupanja na snagu ovog zakona na području Kantona prestaje da važi Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 10/04, 21/06, 26/08, 31/11, 15/13 i 1/16).

Član 122.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

Broj:01-02-20226/16
01.06.2016.godine
S A R A J E V O

PREDSJEDATELJICA
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Prof. Ana Babić

OBRAZLOŽENJE

I – PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbama čl. 12. stav (1) tačka b) i 18. stav (1) tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br.: 1/96, 2/96-Ispravka, 3/96-Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13).

U skladu sa čl. 12. tačka b) i 18. Ustava Kantona Sarajevo Vlada Kantona Sarajevo nadležna je za predlaganje i izvršavanje zakona Kantona Sarajevo koje donosi Skupština Kantona Sarajevo, u skladu sa članom 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo u skladu sa Programom rada Skupštine i Vlade Kantona Sarajevo za 2016. godinu, dostavlja Skupštini Kantona Sarajevo nacrt Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju.

U skladu sa članom 59. stav (3) Okvirnog Zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 18./03) propisano je da svi zakoni u entitetima, kantonima i Brčkom Distriktu BiH, kao i drugi odgovarajući propisi iz oblasti obrazovanja budu usklađeni sa odredbama ovog zakona.

U skladu sa čl. 26. i 28. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 36/14 – Novi prečišćeni tekst i 37/14- Ispravka), Vlada Kantona Sarajevo na sjednici utvrđuje zaključkom nacрте zakona i predlaže Skupštini Kantona Sarajevo da u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 41/12- Drugi novi prečišćeni tekst, br.: 15/13, 47/13, 47/15), pretrese utvrđene nacрте zakona i stavi ih u dalju proceduru donošenja.

Zato predlažemo da Skupština Kantona Sarajevo u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo pretrese nacrt Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i stavi ga u daljnju proceduru donošenja.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Na području Kantona Sarajevo u primjeni je Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 10/04, 21/06, 26/08, 31/11, 15/13 i 1/16),

S obzirom da navedena regulativa ne obuhvata sve nove situacije koje se otvaraju u radu osnovnih škola na području Kantona Sarajevo za koja se obraćaju ovom ministarstvu, te cijeneći praktične probleme u primjeni pojedinih odredbi, kao i nedostatke pojedinih odredaba koje su nepotune i neprecizne ili za čijim je postojanjem prestala potreba, a s ciljem da se kroz predloženi novi tekst nacrtu Zakona iz ove oblasti stvore neophodne pretpostavke za efikasniji i kvalitetniji odgojno-obrazovni proces, ovo ministarstvo, se odlučilo da pokrene aktivnosti na izradi novog teksta nacrtu Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju (u daljem tekstu: ovaj zakon).

U postupku pripreme ovog zakona Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo je imenovalo Komisiju za izradu teksta nacrtu Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju koja je u postupku izrade ovog zakona konsultovala odredbe Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 10/04, 21/06, 26/08, 31/11 i 1/16) koji je u primjeni na području Kantona Sarajevo, Okvirnog Zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 18./03), te pozitivne prakse iz ove oblasti u zemlji i regionu.

III – PRAVNA RJEŠENJA

Ovaj zakon pripremljen je na način kako bi mogao udovoljiti dosadašnjim slučajevima u praksi sa kojim nam se svakodnevno obraćaju škole, pravna lica i građani Kantona Sarajevo, kao i u odnosu na slučajeve koje smo mogli predvidjeti, pretpostaviti u budućoj praksi.

Kako bi ovo ministarstvo ponudilo Vladi i Skupštini Kantona Sarajevo što kvalitetniji nacrt ovog zakona Ministarstvo je tekst prednacrtu Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju uputilo u javnu raspravu u trajanju od 10 dana javnim ustanovama i ustanovama osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona Sarajevo, tako da su u ovaj nacrt zakona iz te javne rasprave ugrađena, ponuđena bolja rješenja koja su bila prihvatljiva za ovoj zakon.

Takođe očekujemo da će u javnoj raspravi koja će tek uslijediti u odnosu na ponuđeni nacrt ovog zakona doći do punog izražaja odnos građana prema ponuđenim rješenjima u odnosu na rješenja koja im se nude ili će im se uskoro ponuditi u konačnici.

Pravno-tehnički, zakon je pripremljen u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama vlasti u Bosni i Hercegovini, te u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa.

IV – OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDABA ZAKONA

Dio prvi – Osnovne odredbe:

Član 1. (Predmet zakona) Dodatno je uređen i preciziran u odnosu na odredbu Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju koji je u primjeni na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Sadašnji zakon)

Član 2. (Poseban interes) Osnovni odgoj i obrazovanje učenika dio je jedinstvenog obrazovnog sistema i predstavlja djelatnost od posebnog interesa.

Član 3. ((Upotreba ženskog i muškog roda) Terminološko korištenje ženskog i muškog roda u nacrtu zakona.

Član 4. (Ciljevi i načela osnovnog odgoja i obrazovanja) Ciljevi i načela su objedinjeni u jedan član prihvaćeni su i ugrađeni prijedlozi koji proizilaze iz Strategije predviđene Akcionim planom za prevenciju maloljetničkog prijestupništva u Kantonu Sarajevo 2014-2016 (voditi brigu o mentalnom zdravlju učenika; osigurati bezbjedonosne uvjete za rad u odgojno-obrazovnim ustanovama; uočavati neprihvatljive oblike ponašanja kod učenika; prevenirati pojave asocijalnih oblika ponašanja kod učenika; realizirati interventne mjere u slučaju neprihvatljivog ponašanja učenika; zaštititi učenike od svih oblika nasilja/zlostavljanja u i oko škole; dodati su novi ciljevi i načela (razvijati kod učenika osjećaj empatije prema drugima; razvijanje patriotizma i ljubavi prema domovini Bosni i Hercegovini).

Član 5. (Odgojno-obrazovna djelatnost) Predložen je novi član koji detaljno definiše djelatnost odgojno-obrazovnog rada i poslove koji se obavljaju u školi.

Član 6. (Zabrana diskriminacije i političkog djelovanja) Stavove koji su ranije bili u članu koji se odnosio na upotrebu jezika i pisma u nastavi ugradili smo u ovaj član i proširili. „Ne može se vršiti diskriminacija učenika pri prijemu, učešću u aktivnostima škole ili u bilo kojoj drugoj odluci vezanoj za tog učenika na osnovu toga što u školi, u usmenom ili pismenom izražavanju, koristi bilo koji od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine“. „Škola se mora pridržavati odredaba Zakona o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine“.

Član 7. (Upotreba jezika i pisma u nastavi) U stavu (2) je navedeno „U nastavi se koriste oba zvanična pisma Bosne i Hercegovine (latinica i ćirilica), a po potrebi znakovno ili Brajevo pismo. U novom stavu (4) predloženo je da se nastava ili dio nastave u školi može izvoditi i na stranom jeziku uz suglasnost ministra.

Član 8. (Nastava na jeziku i pismu nacionalne manjine) Predviđeno je da se nastava može organizovati na jeziku učenika koji pripadaju nacionalnoj manjini ako čine jednu petinu, tako da se organizuje dodatna nastava o jeziku, književnosti, historiji i kulturi nacionalne manjine kojoj pripadaju, a to zahtjeva većina njihovih roditelja. odluku roditelji donose na početku školske godine

Dio drugi – Osnivanje i prestanak rada škole:

Član 9. (Osnivač) U novom stavu (5) precizirano je da se za osnivanje, rad i statusne promjene škole primjenjuju odredbe Zakona o ustanovama, u dijelu koji nije reguliran ovim zakonom.

Član 10. (Sredstva za osnivanje i rad škole) Sredstva za osnivanje i rad škole u skladu sa Predagoškim standardima za osnovni odgoj i obrazovanje obezbjeđuje osnivač.

Član 11. (Odluka o osnivanju) Predviđeni je sadržaj odluke o osnivanju škole.

Član 12. (Uvjeti za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja i osnivanje škole) U odnosu na sadašnji zakon objedinili smo dva stava, Uvjeti za obavljanje odgoja i obrazovanja i Osnivanje škole. U stavu (1) precizirali smo da škola može obavljati djelatnost odgoja i obrazovanja ako ima registriranu djelatnost obrazovanja i ako ispunjava standarde i normative u pogledu tehničkih,

higijenskih, prostornih, kadrovskih, materijalnih i drugih uvjeta za izvođenje programa propisanih od strane Ministarstva, a u sljedećim stavovima dodatno smo definisali kada škola kao javna ustanova i ustanova može biti osnovana.

U stavu (5) je precizirano da „Odluku o broju odjeljenja u privatnoj osnovnoj školi donosi školski odbor“.

Član 13. (Sadržaj elaborata) Potpuno novi član u kome je precizirano šta Elaborat o opravdanosti osnivanja treba da obavezno sadrži.

Član 14. (Ekspertna komisija) Potpuno novi član u kome je preciziran rad ekspertne komisije.

Član 15. (Davanje saglasnosti za osnivanje škole) Novi član u kome su precizirane obaveze Skupštine Kantona Sarajevo koje se odnose na Elaborat o opravdanosti osnivanja škole.

Član 16. (Registar škola) U odnosu na sadašnji zakon u stavu (4) smo dodali da na osnovu pozitivnog izvještaja komisije iz stava (3) ovog člana, ministar donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za upis u Registar.

Član 17. (Novoosnovana škola) Preciziran je početak rada novoosnovane škole.

Član 18. (Javne isprave i pečat) Dodatno smo uredili stav (1) tako da je škola upisana u Registre obavezna voditi dokumentaciju i evidenciju o odgoju i obrazovanju djece i izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završenom osnovnom odgoju i obrazovanju i precizirali smo stav (2) da Škole vode pedagošku dokumentaciju i evidenciju u skladu s pravilnikom.

Član 19. (Statusne promjene) O statusnim promjenama škole čiji je osnivač Kanton Sarajevo odlučuje Skupština na prijedlog Vlade Kantona Sarajevo, a kod privatnih škola odlučuje osnivač uz saglasnost Ministarstva.

Član 20. (Prestanak rada škole) Utvrđen je postupak koji prethodi donošenju rješenja Skupštine o zabrani rada škole i nalaže brisanje škole iz registra. U stavu (4) definisali smo da „Ako škola u roku iz stava (2) ovog člana ne otkloni nepravilnosti, Ministarstvo obavještava Skupštinu koja obavezno u roku od 30 dana donosi rješenje o zabrani rada i nalaže brisanje škole iz Registra“. Organ koji je donio odluku o osnivanju škole, a to je Skupština, treba donijeti odluku i o ukidanju škole. Dodali smo novi stav (5) da protiv rješenja Ministarstva iz stava (2) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema.

Dio treći – Opći akti škole:

Član 21. (Opći akti škole) Naveden je sadržaj pravila škole, koji je osnovni akt škole.

Dio četvrti – Vrste, trajanje i zajednica škole:

Član 22. (Vrste i trajanje škola) Osnovne škole su redovne, paralelne i centri.

Član 23. (Zajednica osnovnih škola) Umjesto udruživanja u jednu ili više asocijacija škola, kao što je definisano u sadašnjem zakonu, ostavili smo pravo da se škola udružuje u jednu ili više zajednica osnovnih škola (u daljem tekstu: Zajednica) radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći u odgojno-obrazovnom radu, s tim da svaka škola zadržava svojstvo pravnog lica. U stavovima (7) i (8) je predloženo da „Ako su se škole udružile i u skladu sa zakonom osnovale specijalističku organizaciju radi obavljanja knjigovodstveno-računovodstvenih i

sličnih poslova, odnosno radi ostvarenja ciljeva utvrđenih osnivačkim aktom i pri tom svoje međusobne odnose uredile ugovorom, ciljevi takve organizacije smatraju se kao podrška osnovnoj djelatnosti škole”, odnosno “Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za rad osnovane organizacije iz stava (8) ovog člana, primjenom Pedagoških standarda, koji se odnose na pripadajuću plaću za administrativno-računovodstvenog radnika škole osnivača i pridružene škole”. Na taj način je ostavljena mogućnost da Škole mogu saradivati i međusobno udruživati zajedničke poslove, između ostalih i računovodstveno-knjigovodstvene poslove.

Dio peti: Nastavni plan i program, godišnji program rada i ostali oblici

Član 24. (Nastavni plan i program) U stavu (6) smo precizirali da u školi čiji osnivač nije Kanton nastavni plan i program svakog pojedinačnog predmeta može da ima najviše do 20% specifičnih sadržaja u odnosu na nastavni plan i program iz st. (2) i (3) ovog člana. U sadašnjem zakonu se to odnosi na ukupno 20% specifičnih sadržaja iz svih predmeta, a ne iz pojedinačnih predmeta U stavu (7) smo definisali da na nastavni plan i program svakog pojedinačnog predmeta i nastavni plan program iz stava (6) ovog člana saglasnost daje ministar. U stavovima (10) i (11) precizirali smo: „Škola je obavezna da u toku školske godine u potpunosti realizira nastavni plan i program“ „Ako se utvrdi da škola nije realizirala godišnji fond nastavnih časova, produžit će rad sve dok ne ostvari planirani godišnji fond nastavnih časova“.

Član 25. (Izborni predmeti) U stavu (2) predloženo je da je škola dužna osigurati uvjete da učenici pohađaju nastavni predmet vjeronauku/vjeronauk, a učenicima koji ne pohađaju vjeronauku/vjeronauk, omogućit će se pohađanje jednog od alternativnih predmeta za koji se opredijeli većina učenika, čiji nastavni plan i program donosi ministar. U sadašnjem zakonu je precizirano pohađanje alternativnog, odnosno alternativnih predmeta, čije nastavne planove i programe donijosi Ministarstvo. U stavu (3) je predviđeno da se učenik, uz saglasnost roditelja, u pisanom obliku na početku školovanja opredjeljuje za pohađanje jednog od nastavnih predmeta iz stava (2) ovog člana. Dodali smo novi stav (4) i predložili da „Izabrani nastavni predmet ostaje obavezan za učenika do kraja školovanja“. U sadašnjem zakonu je predviđena mogućnost promjene opredjeljenja na početku svake školske godine.

Član 26. (Rad odjeljenja škole druge države) Regulisan je rad odjeljenja druge države koji se vrši u skladu sa nastavnim planom i programom druge države izuzev iz nacionalne grupe predmeta.

Član 27. (Godišnji program rada škole) Predviđen je sadržaj godišnjeg programa rada škole, obavezni prilog Školski razvojni plan, način donošenja godišnjeg programa rada škole, i kome se dostavlja.

Član 28. (Eksperimentalni program) Umjesto mogućnosti proglašavanja jedne ili više osnovnih škola eksperimentalnim ili osnivanja eksperimentalnih osnovna škola, radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, na prijedlog ministra (kao što je slučaj u važećem zakonu), ostavili smo mogućnost da škola može provoditi eksperimentalni program kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, kao i nove nastavne opreme, odnosno eksperimentalne programe za koje uvjete i način rada propisuje ministar.

Član 29. (Vannastavne aktivnosti) U jedan član smo objedinili sve vannastavne aktivnosti (izleti, studijske posjete, ekskurzije, kampovanje/logorovanje, društveno koristan rad i druge oblici odgojno-obrazovnog rada, škola u prirodi, rad učeničke zadruge, kao i druge oblike vannastavnih aktivnosti, škola plivanja, škola skijanja, škola planinarenja, odnosno i druge specifične oblike nastave iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj.

Član 30. (Pedagoška i metodička praksa studenata) U sadašnjem zakonu, na prijedlog

visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih organizacionih jedinica, ministar je određivao pojedine osnovne škole za obavljanje pedagoške i metodičke prakse. U ovom članu je predloženo da se „U svim školama koje imaju prostorne i kadrovske kapacitete organizuje pedagoška i metodička praksa za studente koji se pripremaju za odgojno-obrazovni rad s učenicima.“

Član 31. (Nastava u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi) U stavu (1) je predviđeno da za učenike koji zbog većih motoričkih teškoća, hroničnih i drugih bolesti ne mogu dolaziti u školu, uz odobrenje Ministarstva, škola organizira nastavu u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi, ako se učenik nalazi na dužem liječenju, te im omogućava polaganje predmetnog ili razrednog ispita kroz dodatno preciziranje u narednim stavovima. U stavu (2) navedeno je „Nastava iz stava (1) ovog člana se organizira u stacionarnim uvjetima koje preuzima škola najbliža zdravstvenoj ustanovi, odnosno škola koja ima kapacitete za ovaj vid nastave u kojoj je registrovano područno odjeljenje „Škole u bolnici“. Na taj način je „Škola u bolnici“ ugrađena u Zakon. U stavu (3) je definisano „Nastava u kući i u područnom odjeljenju „Škole u bolnici“ se izvodi po nastavnom planu i programu koje donosi Ministarstvo“. U stavu (6) promijenjeno trajanje nastavnog časa i dnevnog opterećenja učenika u stacionarnim ustanovama „Škola u bolnici“ (nastavni čas traje 30 minuta dok dnevno opterećenje za učenike može biti najviše 2 sata).

Član 32. (Nastava za učenike koji započinju odnosno nastavljaju obrazovanje u Kantonu) U stavu (1) je navedeno da se učenici, državljanini Bosne i Hercegovine, koji su dio osnovnog odgoja i obrazovanja završili u Bosni i Hercegovini, izvan Kantona, upisuju u školu u odgovarajući razred i nastavljaju obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenici u Kantonu, ali uz obavezu polaganja razlike predmeta nakon obavljene ekvivalencije. U stavu (5) predloženo je da na prijedlog ministra, Vlada donosi odluku o visini naknade za ekvivalenciju svjedodžbi.

Dio šesti – Organizacija rada škole:

Član 33. (Početak i trajanje školske godine) U stavu (1) definisali smo početak školske i nastavne godine. U stavu (5) predviđeno je da zimski odmor za učenike traje tri sedmice, umjesto četiri koliko je predviđeno važećim zakonom. Dodali smo stav (6) u kome smo predvidjeli proljetni odmor za učenike. Proljetni odmor za učenike traje pet radnih dana i koristi se u zadnjoj sedmici aprila. U stavu (8) je predviđeno da se odgojno-obrazovni rad izuzetno može trajati i kraće od vremena propisanog stavima (2) i (3) ovoga člana i može se prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine u slučaju proglašenja katastrofe, elementarne nepogode, stanja neposredne ugroženosti i ratnog stanja, o čemu ministar donosi odluku, kao i odluku o pomjeranju početka nastave u prvom i drugom polugodištu i produžetak zimskog odmora zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih časova. U stavu (9) je planirano da ministar utvrđuje školski kalendar za svaku školsku godinu objavljuje ga najkasnije do 30. juna tekuće godine za narednu školsku godinu (u važećem zakonu objavljuje ga najkasnije 10 dana prije početka nastave).

Član 34. (Dan nastavnika Kantona) Preciziran je kao poseban član.

Član 35. (Organiziranje odgojno-obrazovnog rada) „Redovna nastava u prvoj smjeni počinje u 8,00 sati, a u drugoj smjeni se završava sa završetkom 6. nastavnog časa, najdalje u 19,30 sati“.

Raniji početak i završetak redovne nastave može odobriti ministar na osnovu opravdanog zahtjeva

Član 36. (Organizacija nastave) U važećem zakonu za učenike I, II, III i IV razreda može se organizovati fleksibilno trajanje nastavnog časa unutar zadanog dnevnog vremenskog okvira.

Predloženo je fleksibilno trajanje nastavnog časa unutar zadanog dnevnog vremenskog okvira samo za učenike I, II i III razreda. Dodali smo novi stav (9) i predložili „Učenici u toku jednog nastavnog dana po rasporedu ne mogu imati dva časa istog predmeta, osim ako to ne zahtijeva organizacija rada i način izvođenja nastavnog predmeta“.

Član 37. (Udžbenici) Regulisano je koji se mogu koristiti udžbenici, kao i besplatno korištenje udžbenika i drugih nastavnih sredstava.

Član 38. (Kućni red) Predviđen je kao poseban član gdje je dodatno preciziran i uređen.

Dio sedmi – Pedagoška dokumentacija i evidencija:

Član 39. (Pedagoška dokumentacija i evidencija) U stavu (1) predviđeno je „U školi se u elektronskom i materijalnom obliku vodi pedagoška dokumentacija i evidencija u skladu s propisom koji donosi ministar“

Član 40. (Vrsta i način vođenja evidencije) Nabrojane su evidencije koje vodi škola.

Član 41. (Informacioni sistem upravljanja u obrazovanju) Nova regulativa koja obuhvata EMIS sistem za prikupljanje, obradu i generisanje statističkih izvještaja na nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja, a sastoji se od dva nivoa baza podataka kako je to navedeno u članu ovog zakona (školska i ministarska baza).

Član 42. (Evidencija o učeniku) Koji podaci čine evidenciju o učeniku sa posebnim osvrtom na lične podatke o učeniku.

Član 43. (Evidencija o uspjehu učenika) U stavu (2) je propisano da se Evidencija o uspjehu učenika vodi i putem elektronskog dnevnika koji je sastavni dio EMIS sistema.

Član 44. (Evidencija o odgojno-obrazovnom radu) Koji podaci čine evidenciju odgojno-obrazovnog rada.

Član 45. (Evidencija o radnicima) Koji podaci čine evidenciju o radnicima.

Član 46. (Način prikupljanja podataka o učenicima za evidenciju) Kako se prikupljaju podaci o učenicima i izuzeci u pribavljanju (izjave i izjašnjenja roditelja).

Član 47. (Obrada podataka) Vrste, naziv, sadržaj obrazaca i način vođenja dokumentacije i evidencije u materijalnom obliku propisuje ministar.

Član 48. (Vođenje evidencije) Predviđeno je da se evidencija vodi na bosanskom ili hrvatskom ili srpskom jeziku, latiničkim pismom u skladu sa zakonom.

Član 49. (Rokovi čuvanja podataka) Predviđeno je trajno čuvanje evidencije o uspjehu učenika koja se odnosi na zaključne ocjene na kraju školske godine i rezultate eksterne mature.

Član 50. (Svrha obrade i zaštite podataka) Putem prikupljenih podataka prati se efikasno i kvalitetano funkcionisanje odgojno-obrazovnog sistema, uz obaveznu zaštitu podataka.

Dio osmi – Samovrednovanje, vanjsko vrednovanje i strateško planiranje:

Član 51. (Samovrednovanje) Umjesto dosadašnje evaulacije rada rukovodnog i nastavnog osoblja, škola će po potrebi, a najmanje jedanput u dvije godine provodi postupak samovrednovanja rada rukovodnog i nastavnog osoblja, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih programa u skladu s pravilnikom u kojem su sadržani kriteriji samovrednovanja, a koji donosi ministar.

Član 52. (Vanjsko vrednovanje) U školama se radi unapređenja kvaliteta rada odgojno-obrazovne djelatnosti provodi vanjsko vrednovanje.

Član 53. (Strateško planiranje) U stavu (1) je predloženo da školski odbor na prijedlog direktora utvrđuje Plan kadrovskih potreba za naredni četverogodišnji period koji se donosi kontinuirano, umjesto za petogodišnji period kako stoji u važećem zakonu. U stavu (2) je navedeno: "U sklopu strateškog planiranja predviđeno je da školski odbor donosi Školski razvojni plan koji predlaže direktor škole za njegov mandatni period, nakon konsultacija s nastavničkim vijećem.

Dio deveti: Učenici:

Član 54. (Školsko područje) U stavu (1) je dodatno definisano da je školsko područje prostorno područje s kojeg se učenici upisuju u određenu školu na osnovu prebivališta, odnosno CIPS prijave. Dalje, u stavu (4) je definisano da „Dijete može, bilo po prvom upisu ili pri prelasku iz jedne škole u drugu, pohađati školu koja je izvan školskog područja u kojem živi“. U stavu (5) je precizirano da je škola u koju je upisano dijete izvan školskog područja dužna obavijestiti školu na čijem školskom području dijete stanuje u roku od pet dana od dana upisa.

Član 55. (Školski obveznik) U novom stavu (4) je definisano da se upis djeteta koje je mlade od utvrđene starosne dobi predviđene za početak obaveznog odgoja i obrazovanja, uz pismeni zahtjev roditelja i ako škola, nakon što razmotri preporuke Komisije za upis učenika u prvi razred, bude sigurna da je to u najboljem interesu djeteta, može izvršiti samo ako dijete do kraja kalendarske godine puni šest godina života.

Član 56. (Uvjeti za upis učenika) Obavezno utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta prije upisa djeteta u prvi razred škole.

Član 57. (Upis učenika) U stavu (1) je predloženo da se upis u redovnu školu obavlja u aprilu i u izuzetnim opravdanim slučajevima u augustu na osnovu spiskova školskih obveznika koje školama dostavlja nadležni organ općine na čijoj teritoriji se nalazi škola, umjesto u aprilu i augustu, kao što je sada slučaj. U stavu (2) je definisano šta roditelj treba dostaviti prilikom upisa djeteta u školu.

„Roditelj kod prijavljivanja djeteta za upis u školu dostavlja: izvod iz matične knjige rođenih; ljekarsko uvjerenje o psihofizičkom stanju djeteta za upis u školu i zdravstvenom statusu s opisom poteškoća i uvjerenje/certifikat o pohađanju obaveznog predškolskog programa za djecu u godini pred polazak u školu“. U stavu (9) promijenjen je i datum dostave izvještaja o upisu osnivaču, Ministarstvu i općini na čijem području se nalazi, najkasnije do 1. juna za aprilski upisni rok, a najkasnije do 31. august za eventualni upis učenika u augustu mjesecu. U važećem zakonu Izvještaj o upisu se dostavljao najkasnije do 15. juna za aprilski upisni rok, a najkasnije do 31. augusta za augustovski upisni rok.

Član 58. (Prelazak učenika iz škole u školu) U stavu (2) je predloženo da je „Škola u koju učenik prelazi obavezna da školu iz koje učenik prelazi u roku od dva dana od dana upisa učenika obavijesti o statusu učenika (do sada je to trajalo duži vremenski period i nije bilo određeno).

U stavu (3) je predloženo da škola iz koje učenik odlazi ispisuje učenika u roku od sedam dana od dana prijema obavijesti o upisu učenika u drugu školu, što do sada nije bio slučaj, a u stavu (4) „Ukoliko učenik iz neopravdanih razloga ne pohađa nastavu ili ne nastavi školovanje u narednom razredu u školi u kojoj je završio ili škola nema informacija o njegovom statusu, dužna je u roku od 15 dana obavijestiti Službu za socijalni rad nadležne općine“. U stavu (5) je navedeno: „Dok se ne riješi pitanje statusa učenika iz prethodnog stava škola je dužna voditi evidenciju o odsustvovanju učenika.

Član 59. (Izuzeci od redovnog pohađanja škole) Ovaj član reguliše dalje školovanje osoba starijih od 15 godina koji ne pohađaju redovnu školu.

Član 60. (Nadareni učenici) Dodatno su precizirani i predloženi posebni članovi koji se odnose na nadarene i učenike s problemima u ponašanju. Kada su u pitanju nadareni učenici predviđeno je: „Izuzetno, učeniku koji u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh i primjerno vladanje i ostvaruje izuzetne rezultate propisane programom za nadarene učenike, može se odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine“. U važećem zakonu je definisano je: „Izuzetno, učeniku koji u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh s prosječnom ocjenom 5,00 i ima primjerno vladanje može se na zahtjev roditelja ili staratelja odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine, pod uvjetima i na način utvrđen pravilima škole. Dodali smo novi stav (4) i definisali da „Program za nadarene učenike donosi ministar“.

Član 61. (Učenici s problemima u ponašanju) Predviđeno je da se u školama sa učenicima s problemima u ponašanju provodi odgojno-obrazovna podrška i stručni tretman na način kako je to navedeno u predmetnom članu.

Član 62. (Sigurnost i socijalna zaštita učenika) Predložen novi član koji se odnosi na sigurnost i socijalna zaštita učenika. U sklopu ovog člana u stavu (3) predviđeno je „Tokom boravka učenika u školi, škole mogu organizirati ishranu učenika u skladu s Pravilnikom o ishrani u školama koji, uz konsultacije s Ministarstvom zdravlja Kantona Sarajevo, donosi ministar.

Član 63. (Prava i obaveza zaštite prava učenika) Predložen novi član koji se odnosi na prava i obaveze zaštite prava učenika u kojem je, između ostalog navedeno „Škola je obavezna postupati u skladu sa Smjernicama za postupanje u slučajevima nasilja nad djecom u Bosni i Hercegovini“.

Član 64. (Prijevoz učenika) U stavu (2) je predviđeno da ako učenik upiše u školu izvan upisnog područja, osnivač nije dužan snositi troškove prijevoza učenika, s izuzetkom učenika koji pohađaju centre. Dakle, kada su u pitanju učenici koji pohađaju nastavu s drugog školskog područja, roditeljima učenika treba ostaviti mogućnost izbora škole koju će pohađati njihovo dijete (van područja u kojem žive), ali ako se učenik upiše u školu izvan upisnog područja, osnivač nije dužan snositi troškove prijevoza učenika.

Član 65. (Vijeće učenika) Regulisana uloga vjeća učenika.

Dio deseti: Učenici s teškoćama u razvoju (u daljem tekstu učenici s teškoćama):

Ugrađeno je novo poglavlje s 6 članova u kome je jasno definisano sve što se odnosi na učenike s teškoćama (vrste teškoća u razvoju, odgoj, obrazovanje i rehabilitacija učenika s teškoćama, odgojno-obrazovni i rehabilitacioni rad s učenicima s teškoćama u redovnim školama, individualno prilagođeni plan i program, upis učenika s teškoćama...) Za djecu s teškoćama u razvoju (kako je predloženo da se koristi zvanični termin), u sadašnjem zakonu se koristi 7 termina:

- „djeca s posebnim obrazovnim potrebama“
- „djeca sa posebnim potrebama“
- „djeca sa smetnjama u razvoju“
- „učenici sa posebnim potrebama“
- „učenici sa smetnjama u razvoju“
- „djeca sa preprekama u učenju“ i nažalost
- „mentalno retardirani učenici“

Termin specijalna osnovna škola je bio jako stigmatizirajući i zamijenili smo ga s terminom Odgojno-obrazovni i rehabilitacioni centri (u daljem tekstu: centri). Dugi niz godina u Kantonu Sarajevo u važećem nazivu nema specijalna osnovna škola nego Centri - Centar „Vladimir Nazor“, Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju, Centar za slijepu i slabovidu djecu, Zavod za odgoj i obrazovanje „Mjedenica“.

Dio jedanaesti: Prećenje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika:

Član 72. (Ocjenjivanje znanja učenika) U stavovima (2) i (3) je predloženo:

Opisno ocjenjivanje primjenjuje se samo u prvom razredu na osnovu definiranih ishoda pojedinih predmeta definiranih nastavnim planom i programom, izuzev u paralelnim školama gdje se u prvom razredu zaključuje brojčana zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno, na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine. Za učenike škole od drugog razreda brojčana zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno izvodi se na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine. U važećem zakonu je definisano da se opisno ocjenjivanje primjenjuje u prvom razredu i prvom polugodištu drugog razreda osnovne škole, odnosno da se za učenike osnovne škole od drugog polugodišta drugog razreda brojčana zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno izvodi se na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine. Također su predložene izmjene u stavovima (5) i (6) „Pored ocjena, evidentiraju se i karakteristike učenika vezano za njihovo napredovanje, sklonosti, sposobnosti, vrline, karakteristike ličnosti, ali i probleme, teškoće, slabosti, posebne osobine i slično, u pisanoj formi na kraju školovanja, odnosno uz prepis ocjena uz zaštitu ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka”. Karakteristike iz prethodnog stava se evidentiraju u pedagoški karton učenika, kojeg škola prosljeđuje srednjoj školi u koju se upisao učenik nakon informacije o upisu i zahtjeva te škole”, što do sada nije bio slučaj.

Član 73. (Ocjene iz vladanja) U stavu (1) smo predložili „U školi se od početka IV razreda do kraja školovanja ocjenjuje i vladanje učenika“.

Član 74. (Zaključivanje ocjena) U stavu (3) je dodatno precizirano da „Ocjenu iz nastavnih predmeta na kraju svakog polugodišta obavezno zaključuje i učenicima javno u odjeljenju saopštava predmetni nastavnik, a u slučaju njegove spriječenosti nastavnik kojeg ovlasti direktor (što do sada nije bio slučaj).

Član 75. (Prevođenje učenika u naredni razred i ponavljanje razreda) U stavovima (2) i (3) predložili smo da Učenici I razreda čija postignuća na osnovu opisnog ocjenjivanja na kraju nastavne godine nisu zadovoljavajuća, odnosno učenici II i III razreda koji na kraju nastavne godine imaju jednu ili više ocjena nedovoljan (1) prevode se u naredni razred, odnosno da učenik koji po treći put stekne uvjet za prevođenje u naredni razred ponavlja razred koji je posljednji pohađao. U važećem zakonu omogućeno je prevođenje učenika IV razreda u naredni razred, odnosno prevođenje učenika kada po treći put steknu uvjet za prevođenje u naredni razred.

Član 76. (Ulaganje prigovora na zaključnu ocjenu) Roditelj učenika ima pravo prigovora na zaključnu pojedinačnu ocjenu na kraju nastavne godine. Regulisan je postupak prigovaranja.

Član 77. (Izuzimanje učenika od realizacije nastavnih sadržaja iz nastavnog predmeta) Propisano je i dodatno definisano da će učenik koji iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati u realizaciji nastavnih sadržaja iz tjelesnog i zdravstvenog odgoja, biti privremeno ili trajno izuzet iz tih aktivnosti. Ako će se prethodno definisano primjenjivati na nastavni predmet, učenik će iz tog predmeta dobiti ocjenu na osnovu drugih sadržaja predmeta iz kojih učenik nije izuzet.

Odluku o izuzimanju učenika iz određenih aktivnosti na period do dvije sedmice donosi predmetni nastavnik, a preko tog perioda nastavničko vijeće, na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove.

Član 78. (Polaganje predmetnog i razrednog ispita) U ovom članu je predloženo da „Ako učenik zbog bolesti ili drugog opravdanog razloga ne pristupi popravnom ili predmetnom odnosno razrednom ispitu u propisanim rokovima, škola mu je dužna omogućiti polaganje ispita nakon prestanka razloga zbog kojeg nije pristupio ispitu.“

Član 79. (Status perspektivnog učenika) Termin specijalni status smo zamijenili terminom status perspektivnog učenika. Precizirali smo da zahtjev za status perspektivnog učenika prema nadležnim ministarstvima upućuje škola u skladu s ostvarenim rezultatima u nastavnim i vannastavnim aktivnostima na osnovu utvrđenih kriterija koje propisuje Ministarstvo. U važećem zakonu nije precizirano na osnovu čega (čijeg zahtjeva) i kojih kriterija Ministarstvo donosi odluku o proglašenju učenika izuzetnim talentom i nadarenim učenikom, u skladu sa ostvarenim rezultatima u nastavnim i vannastavnim aktivnostima.

Dio dvanaesti: Stimulativne i odgojno-disciplinske mjere:

Član 80. (Priznanja, pohvale i nagrade) Učenik koji postiže izvanredne rezultate može biti u usmenom i pisanom obliku pohvaljen, odnosno nagrađen.

Član 81. (Izricanje odgojno-disciplinskih mjera) U stavu (1) smo definisali „U toku školske godine učeniku od IV do IX razreda se izriču odgojno-disciplinske mjere za učinjene teže i lakše povrede učeničkih dužnosti“. U stavu (3) predložili smo da se mjera premještanja u drugu najbližu školu na području općine, odnosno Kantona može izreći dva puta samo za učenike od petog do devetog razreda, isključivo nakon što su prethodno preduzete sve odgojno-obrazovne metode u korekciji ponašanja učenika, da bi se izbjeglo stalno prebacivanje učenika iz jedne u drugu školu nakon svake školske godine.

Član 82. (Ulaganje žalbe na izrečene odgojno disciplinske mjere) Preciziran je žalbeni postupak.

Dio trinaesti: Radnici škole:

Član 83. (Ljekarski pregled) Svaki radnik škole prije početka školske godine obavezan je obaviti sistematski ljekarski pregled u javnoj ili privatnoj zdravstvenoj instituciji i uvjerenje o sistematskom pregledu dostaviti u školu.

Član 84. (Utvrđivanje radne sposobnosti) U ovom članu smo predložili 6 stavova u kojima smo definisali kako postupiti u slučaju osnovane sumnje da je radniku narušeno psihičko i fizičko zdravlje u tolikoj mjeri da isto bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost. U tom slučaju direktor škole će uz saglasnost sindikata, školskom odboru uputiti obrazloženi prijedlog za donošenje odluke o upućivanju radnika na ocjenu radne sposobnosti, a kasnije postupiti kako je navedeno u članu.

Član 85. (Profil i stručna sprema nastavnika) Zadržali smo stav (2) u kojem je predviđeno da „Nastavnik razredne nastave ima visoku ili višu stručnu spremu i izvodi nastavu u I, II, III i IV razredu, a nastavu može izvoditi zaključno s V razredom. U stavu (3) smo predložili da „Nastavnik predmetne nastave ima visoku ili višu stručnu spremu izvodi nastavu od VI do IX razreda, a nastavu može izvoditi i u V razredu na osnovu odluke direktora škole. Određene predmete izvodi i u I, II, III i IV razredu u skladu s nastavnim planom i programom koji reguliše profil i stručnu spremu nastavnika za taj predmet, a ne kako je do sada bilo da izvodi nastavu od IV do IX razreda, a određene predmete i u I, II i III razredu. Smatramo da je ovo idealno rješenje, odnosno da se direktoru škole ostavi mogućnost da uz konsultacije s nastavničkim vijećem procijeni da li treba „uvoditi“ nastavnike predmetne nastave u peti razred ili ne, nikako ne na uštrb ni nastavnika razredne, odnosno predmetne nastave.

Član 86. (Sedmične obaveze nastavnika) Dodatno je definisano da „Nastavniku na početku školske godine, odnosno u toku školske godine odmah nakon prijema u radni odnos, izdaje se rješenje o sedmičnom zaduženju na poslovima neposrednog nastavnog rada i ostalim poslovima koji proizlaze iz neposrednog nastavnog i odgojno-obrazovnog rada i iz izvršenja aktivnosti i poslova iz nastavnog plana i programa i godišnjeg programa rada.

Član 87. (Godišnji odmor) U skladu sa Zakonom o radu u novom stavu (4) definisli smo „Radnik koji u kalendarskoj godini ne iskoristi bez prekida godišnji odmor u trajanju od najmanje 12 radnih dana, nema pravo koristiti godišnji odmor u narednoj godini”.

Član 88. (Prepreke za zasnivanje radnog odnosa) Definisane su prepreke za zasnivanje radnog odnosa za osobe pravosnažno osuđene za krivično djelo, alkoholičare ili ovisnike o opijatima, te osobe koja boluje od zarazne ili duševne bolesti.

Član 89. (Zasnivanje radnog odnosa, zbrinjavanje radnika i prestanak radnog odnosa) Zbog slučajeva u muzičkim školama i drugim školama u stavu (12) predvidjeli smo da „Ako se na konkurs ne javi osoba koja ispunjava uvjete Zakona, konkurs će se ponoviti u roku od tri mjeseca, a do zasnivanja radnog odnosa na osnovu ponovljenoga konkursa radni se odnos može zasnovati s osobom koja ne ispunjava propisane uvjete, uz saglasnost Ministarstva”.

Član 90. (Zasnivanje radnog odnosa bez javnog konkursa) U ovom članu smo predvidjeli mogućnost zasnivanja radnog odnosa bez javnog konkursa u sljedećim slučajevima:

- a) s osobom koja je rješenjem ministra raspoređena s jedinstvene rang liste radnika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba u odnosu na ugovor o radu na neodređeno vrijeme;
- b) s osobom koja je rješenjem ministra raspoređena s jedinstvene liste radnika koji su radni odnos zasnovali putem javnog konkursa uz saglasnost Ministarstva na neodređeno vrijeme sa nepunom nastavnom normom, odnosno radnim vremenom;
- c) uz saglasnost Ministarstva na osnovu sporazuma škola u kojima radnici žele zamijeniti mjesto rada zbog udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja i u drugim opravdanim slučajevima;
- d) na osnovu sporazuma škole u kojoj postoji upražnjeno radno mjesto, škole iz koje radnik prelazi i radnika zbog udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja;
- e) u toku kalendarske godine (prijedlog prosvjetne inspekcije) na određeno vrijeme koji shodno Zakonu o radu ne može biti duži od četiri mjeseca, u hitnim, odnosno vanrednim slučajevima pod uvjetom da se upražnjeno radno mjesto ne može popuniti u skladu s članom 89. (2) ovog Zakona.
- f) na osnovu rješenja Ministarstva o pravu zasnivanja radnog odnosa iz člana 89. ovog Zakona.

Član 91. (Pripravnici i stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa) Osoba koja prvi put zasniva radni odnos na poslovima nastavnika, stručnog ili drugog saradnika ima status pripravnika. Sticanje uvjeta i polaganje stručnog ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad nastavnika u školi.

Član 92. (Stručno usavršavanje radnika) Ovim članom kroz 6 stavova je propisana obaveza da direktori, nastavnici, stručni saradnici i saradnici imaju pravo i obavezu da se trajno stručno usavršavaju kroz programe koje je odobrilo Ministarstvo s ciljem kvalitetnog praćenja, podsticanja i pomaganja u obrazovanju i razvoju učenika i obavljanja drugih poslova utvrđenih relevantnim propisima.

Član 93. (Ocjenjivanje radnika) Rad radnika se sistematično prati i ocjenjuje na osnovu pravilnika koji, uz konsultacije sa sindikatom, donosi ministar.

Dio četrnaesti: Organi upravljanja, rukovođenja i stručni organi:

Član 94. (Školski odbor) Imajući u vidu da je školski odbor organ upravljanja, sasvim logično bi bilo da se zove upravni odbor. U stavu (2) predviđeno je da „Školski odbor škole kao javne ustanove broji tri člana i to: jedan predstavnik Ministarstva kojeg u pravilu predlaže lokalna zajednica-predsjednik, jedan predstavnik roditelja učenika i jedan predstavnik radnika škole.

Na ovaj način će se efikasnije upravljati školom, jer smo često imali slučajeve da se donošenjem odluka Školskog odbora omjerom od 4:3 blokira rad škole. U stavu (3) je predloženo: „Izuzetno iz stava (2) ovog člana školski odbor škole kao javne ustanove koju je osnovala vjerska zajednica, odnosno crkva samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem broji pet članova i to: jedan predstavnik osnivača, jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik roditelja i dva predstavnika radnika. U važećem zakonu je definisano da školski odbor škole kao javne ustanove koju je osnovala vjerska zajednica, odnosno crkva samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem broji sedam članova i to: jedan predstavnik osnivača, jedan predstavnik Ministarstva, tri predstavnika roditelja učenika i dva predstavnika zaposlenika škole

U stavu (20) je predviđeno da Odluke školskog odbora su valjane ako za njih glasa većina od ukupnog broja članova, što je i nadpolovična i dvotrećinska većina, a kako je to u važećem zakonu da se Odluke školskog odbora donose najmanje dvotrećinskom većinom ukupnog broja članova školskog odbora.

Član 95. (Nadležnosti školskog odbora) U nadležnosti školskog odbora dodali smo i sljedeće:

- a) donošenje školskog razvojnog plana za naredni četverogodišnji period
- b) razmatranje i odobravanje službenih putovanja za direktora škole,
- c) da u vanrednim situacijama kada je direktor spriječen da obavlja dužnost, uz saglasnost ministarstva, imenuje nastavnika ili stručnog saradnika koji ispunjava uslove za direktora koji će, pored svojih poslova, obavljati i poslove i radne zadatke direktora, sve dok traje ta spriječenost.
- d) donošenje odluke o raspisivanju javnog konkursa,
- e) razmatranje i usvajanje Izvještaja o realizaciji Godišnjeg programa rada škole na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine,
- f) odlučivanje o prigovorima kandidata po Javnom konkursu,
- g) donošenje odluke o prestanku prava nastavnika na daljnji odgojno-obrazovni rad.

Definisali smo i pokretanje procedure razrješenja školskog odbora:

„Ukoliko Osnivač ne prihvati izvještaj o radu školskog odbora i ako školski odbor ne postupi po nalogu odnosno mjeri suda, Ministarstva ili inspektora za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, odnosno nedostataka ili ako upravni odbor postupi suprotno aktima suda, Ministarstva ili nadležne inspekcije, Ministarstvo pokreće proceduru razrješenje upravnog odbora”.

Član 96. (Direktor) U stavu (2) precizirali smo da za direktora škole može biti imenovana osoba koja, osim općih uslova,

- da ima najmanje 8 godina radnog iskustva i od toga najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima u nastavi ili na pedagoško-psihološkim poslovima ili na rukovodnim poslovima u školi;

U stavu (8) predložili smo da se direktor škole imenuje na period od četiri godine s mogućnošću ponovnog izbora (bez ograničenja od najviše dva uzastopna mandata u istoj školi, kao što je u važećem zakonu).

U stavu (6) precizirali smo da „U proceduri koja prethodi postupku izbora i imenovanja direktora, članovi školskog odbora iz reda roditelja, odnosno radnika obavezni su podržati obrazložen prijedlog vijeća roditelja, odnosno radnika škole koji se dobija neposrednim i tajnim izjašnjavanjem svih zainteresovanih članova Vijeća roditelja, odnosno radnika škole.

Dosadašnja procedura neposrednog i tajnog izjašnjavanja svih zainteresovanih roditelja, staratelja i nije dala očekivane rezultate da se bira i izabere najbolji kandidat.

Član 97. (Prava i obaveze direktora) Dodatno smo precizirali prava i obaveze direktora škole.

Član 98. (Prava direktora iz radnog odnosa) U stavu (2) precizirali smo da ako direktor ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme u školi, na njegov će zahtjev ugovor o radu miruje do prestanka mandata, a najduže za vrijeme trajanja dva uzastopna mandata, a u sljedećim stavovima ostala prava i obaveze iz radnog odnosa.

Član 99. (Prestanak dužnosti direktora) Moguć je istekom mandata, na lični zahtjev, razrješenjem, sticanjem uvjeta za prestanak radnog odnosa zbog odlaska u penziju i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, provedbenim aktima i pravilima škole. Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi školski odbor.

Član 100. (Razrješenje direktora) U stavovima (5) i (6) dodatno smo definisali obaveze za vrijeme suspenzije direktora škole. „Za vrijeme suspenzije direktora škole školski odbor će ovlastiti nastavnika ili stručnog saradnika škole koji ispunjava uslove iz člana 97., stav (2), da pored svojih poslova obavlja poslove iz nadležnosti direktora, koje ne trpe odlaganje. „Direktor koji je razriješen prije isteka mandata iz razloga navedenih u st. (1) i (2) ovog člana ne može biti ponovo imenovan za direktora ili vršioca dužnosti direktora“.

Član 101. (Vršilac dužnosti direktora) U stavovima (3) i (4) precizirali smo da u slučaju privremene spriječenosti direktora da obavlja poslove, a nije uspio ovlastiti osobu koja će obavljati poslove direktora škole za poslove koji ne trpe odlaganje, školski odbor, uz saglasnost ministarstva, će ovlastiti osobu iz reda nastavnika i stručnih saradnika koji će obavljati poslove direktora škola.

„Ako osoba imenovana za vršioca dužnosti direktora ima ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na njezin će zahtjev ugovor o radu mirovati u periodu u kojem će obavljati poslove direktora“.

Član 102. (Pomoćnik direktora ili voditelj dijela nastavnog procesa) U stavu (2) precizirali smo „Za pomoćnika direktora ili voditelja dijela nastavnog procesa može biti imenovana osoba koja ispunjava uslove za imenovanje direktora škole“, a u stavu (3) predložili smo da pomoćnika direktora, odnosno voditelja dijela nastavnog procesa imenuje i razrješava školski odbor na prijedlog direktora, a u stavu (4) da mandat pomoćnika direktora, traje do isteka mandata direktora škole, s mogućnošću ponovnog izbora.

Član 103. (Stručni organi) Stručni organi nabrojani su.

Član 104. (Nastavničko vijeće) Nadležnosti nastavničkog vijeća nabrojane su.

Član 105. (Odjeljsko vijeće) Nadležnosti odjeljskog vijeća nabrojane su.

Član 106. (Stručni aktiv) Nadležnosti stručnih aktiva nabrojane su.

Dio petnaesti: Prava i obaveze roditelja:

U ovom poglavlju smo precizirali prava i obaveze roditelja i nadležnost vijeća roditelja. Dodatno smo precizirali aktivnosti vijeća roditelja kao što su: predlaganje mjera za unapređenje saradnje roditelja i učenika, te pružanje pomoći i podrške u poboljšanju uvjeta rada škole, itd.

Dio šesnaesti: Sindikat škole:

U ovom poglavlju se reguliše organizacija sindikata i odnosi između sindikata, škole i poslodavaca, direktora škole.

Dio sedamnaesti: Finansiranje škole:

Planirali smo da Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za finansiranje, odnosno sufinansiranje škole i za:

- a) ostala materijalna prava radnika iz kolektivnog ugovora;
- b) rashodi za završavanje kapitalnih projekta izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije školskog prostora te njegovo opremanje;
- c) dodatna sredstva za obrazovanje učenika s teškoćama kao što su troškovi stručnih timova koji pružaju pomoć za rad s učenicima s teškoćama;

- d) dodatna sredstva za realizaciju školskog razvojnog plana;
- e) realizaciju eksperimentalnih programa;
- f) vanjsko vrednovanje i provođenje eksterne mature;
- g) program rada s nadarenim učenicima;
- h) obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina;
- i) opremanje škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom koja uključuje i posebne računarske programe i sadržaje;
- j) opremanje školskih biblioteka obaveznom lektinom;
- k) troškove premija osiguranja škola od odgovornosti prema trećim osobama.

Dio osamnaesti: Nadzor nad zakonitošću rada i stručni nadzor: U ovom poglavlju razdvojili smo i detaljno propisali stručni nadzor i inspekcijski nadzor kroz nekoliko novih stavova a u zakon smo uvrstili i sve sugestije koje smo dobili od prosvjetne inspekcije.

Dio devetnaesti: Djelokrug općina i grada u oblasti osnovnog odgoja i obrazovanja:

U ovom poglavlju regulirani su interesi i nadležnosti oćinama i Grada Sarajeva.

Dio dvadeseti: Kaznene odredbe: Predložili smo nove kazne za određene prekršaje, a u uvrstili smo i pet tačka koje je predložila prosvjetna inspekcija.

Dio devadesetprvi: Prelazne i završne odredbe:

U članovima 117., 118. i 119. detaljno smo precizirali obaveze Vlade, ministra i škole u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata.

U članu 120. smo precizirali status nastavnika koji su završili učiteljsku školu, srednju muzičku školu, srednju umjetničku školu, srednju fiskulturnu školu ili medresu, a na dan stupanja na snagu ovog Zakona biće zatečeni u nastavi. Predvidjeli smo ako imaju 30 godina staža, da mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni u toj školi.

U stavu (2) smo definisali „Saradnici zatečeni na poslovima sekretara i samostalnog referenta za plan i analizu, sa završenim IV stepenom stručne spreme, a na dan stupanja na snagu ovog Zakona i imaju 30 godina radnog staža mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni u toj školi“.

V – FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ODREDABA OVOG ZAKONA

Predviđeno je da se zakon počne primjenjivati od školske 2016/2017. godine.

Za provođenje ovog Zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

U skladu sa uobičajenom procedurom zatražili smo mišljenje od Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, Ureda za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo i Ministarstva finansija Kantona Sarajevo, od kojih smo dobili pozitivna mišljenja, a koja vam u prilogu ovog obrazloženja dostavljamo.

Prilozi:

1. Ustav Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br.: 1/96, 2/96-Ispravka, 3/96-Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13),
2. Zakon o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 36/14 – Novi prečišćeni tekst i 37/14- Ispravka),
3. Okvirni Zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 18./03),
4. Mišljenje Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, broj: 03-03-02-18808/16 od 18. 05. 2016. godine,
5. Mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo, broj: 09-02-18810/16 od 18. 05. 2016. godine,
6. Mišljenje Ministarstva finansija Kantona Sarajevo, broj: 08-01-02-18809/16 od 17. 05. 2016. godine,

00

SLUŽBENE NOVINE KANTONA SARAJEVO

Godina I - Broj 1

Ponedjeljak, 11. marta 1996.
SARAJEVO

Za svaki broj
se pojedinačno određuje
cijena

Na osnovu članova V-1.4. i IX-3(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 11. marta 1996. godine, donosi

Član 4.

Teritorij Kantona

Teritorij Kantona obuhvata područja općina Centar Sarajevo, Hadžići, Ilidža, Ilijaš, Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Trnovo i Vogošća, kako je to utvrđeno Mirovnim sporazumom. Ovaj teritorij se bliže utvrđuje posebnim propisom Skupštine Kantona (dalje: Skupština) sukladno federalnim zakonima.

U slučaju izmjena teritorija Kantona odvajanjem dijelova teritorije radi pripajanja kantonima ili pripajanjem dijelova drugih kantona ovom Kantonu, Skupština daje svoje prethodno mišljenje, a radi njegove potvrde može zatražiti i lično i izjašnjavanje građana sa područja Kantona na neki od propisanih načina.

Član 5.

Službeni obilježja Kantona

Kanton ima grb, zastavu, himnu/svečanu pjesmu i pečat, kao i druga obilježja o kojima odlučuje Skupština.

Službeni obilježja Kantona upotrebljavat će se samostalno ili zajedno sa službenim obilježjima Bosne i Hercegovine i Federacije, kako je to određeno njihovim propisima i propisima Kantona.

Za prihvatanje službenih obilježja iz prethodnog stava u Skupštini potrebna je kvalifikovana većina ukupnog broja poslanika.

Član 6.

Odnos prema Bosni i Hercegovini i Federaciji

Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine i Federacije, kako je to određeno njihovim ustavima.

Organi vlasti u Kantonu su dužni obezbijediti punu zaštitu interesa Bosne i Hercegovine i Federacije u njihovom glavnom gradu. Oni ne mogu donositi bilo kakve

USTAV
KANTONA SARAJEVO

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Sadržaj

Ovim Ustavom uređuju se organizacija i status Kantona Sarajevo (dalje: Kanton), njegove nadležnosti i struktura vlasti.

Član 2.

Uspostavljanje Kantona

Područje grada Sarajeva koje je razgraničenjem između entiteta u Bosni i Hercegovini izvršenim Mirovnim sporazumom za Bosnu i Hercegovinu potpisanim u Parizu 14. decembra/prosinca 1995. godine (dalje: Mirovni sporazum) pripalo Federaciji Bosni i Hercegovini (dalje: Federacija), organizira se kao kanton sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu.

Član 3.

Naziv i sjedište Kantona

Službeni naziv Kantona je: Kanton Sarajevo.

Sjedište Kantona je u Sarajevu.

propise ili druge akte niti preduzimati radnje kojima bi se na bilo koji način ograničavala prava ili narušavali interesi Bosne i Hercegovine ili Federacije na ovom području.

II - ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Član 7.

Utvrđivanje ljudskih prava i sloboda

Na području Kantona obezbjeđuje se puna zaštita ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije, kao i u instrumentima datim u Aneksu Ustava Federacije.

Skupština ili bilo koji drugi organ Kantona ne mogu reducirati ljudska prava i slobode utvrđene aktima iz prethodnog stava. Oni su dužni u donošenju propisa i u njihovoj primjeni posebno voditi računa o efektima koje ti propisi imaju ili mogu imati u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Član 8.

Zaštita ljudskih prava i sloboda

Skupština će obezbijediti donošenje takvih propisa kojima će se u prvom redu zaštititi utvrđena ljudska prava i slobode, te uvesti efikasni instrumenti te zaštite.

Organi vlasti u Kantonu prilikom izvršavanja propisa su obavezni onemogućiti svako narušavanje ljudskih prava i sloboda, te poduzimati sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti radi njihove potpune zaštite. Ovo se posebno odnosi na policijske snage koje će efikasnim, preventivnim i operativnim radom obezbijediti punu ličnu i imovinsku zaštitu svakog građanina.

Član 9.

Komisija za ljudska prava

Radi zaštite ljudskih prava i sloboda i kontrole rada svih organa vlasti Kantona u ovoj oblasti, Skupština obrazuje posebnu Komisiju za ljudska prava.

Broj članova, način njihovog imenovanja te nadležnosti Komisije iz prethodnog stava utvrđuju se posebnim propisom Kantona.

Član 10.

Suradnja sa ombudsmenom i međunarodnim organizacijama

Skupština i drugi organi vlasti su obavezni pružiti ombudsmenu Bosne i Hercegovine, ombudsmenu Federacije i svim međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava potrebnu pomoć u vršenju njihovih funkcija na području Kantona.

U okviru pomoći iz prethodnog stava organi Kantona će naročito:

- staviti na uvid sve službene dokumente uključujući i one tajnog karaktera, te sudske i upravne spise;
- osigurati suradnju svake osobe i svakog službenika u davanju potrebnih informacija i podataka;
- osigurati pristup i kontrolu na svim mjestima gdje su osobe lišene slobode, zatvorene ili gdje rade;

d) omogućiti prisustvo sudskim i upravnim postupcima kao i sastancima organa.

Nalazi i izvještaji tijela iz stava 1. ovog člana će se razmatrati u nadležnim organima po hitnom postupku, te će na osnovu toga biti preduzimate odgovarajuće mjere gdje to bude potrebno.

III - NADLEŽNOSTI KANTONA

Član 11.

Određivanje nadležnosti

Kanton ima nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

U slučaju potrebe za tumačenjem, nadležnosti Kantona utvrđene ovim Ustavom će biti tumačene u korist Kantona po principu pretpostavljene nadležnosti, a pojedinačno spomenuta ovlaštenja u ovom Ustavu se neće tumačiti kao bilo kakva ograničenja općih nadležnosti Kantona.

Član 12.

Isključive nadležnosti

- U okviru svojih nadležnosti Kanton je nadležan za:
- uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga;
 - utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja;
 - utvrđivanje i provođenje kulturne politike;
 - utvrđivanje stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;
 - utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguravanja javnih službi;
 - donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući i zaniranje;
 - donošenje propisa o unaprijeđivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti;
 - donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;
 - utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;
 - provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite;
 - stvaranje i primjena politike turizma i razvoja turističkih resursa;
 - stvaranje pretpostavki za optimalni razvoj privrede koja odgovara urbanoj sredini;
 - finansiranje djelatnosti kantonalnih vlasti ili kantonalnih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima.

Član 13.

Zajedničke nadležnosti sa Federacijom

Kanton zajedno sa Federacijom, samostalno ili u koordinaciji sa federalnim vlastima vrši sljedeće nadležnosti:

- jamčenje i provođenje ljudskih prava;
- zdravstvo;
- politika zaštite čovjekove okoline;

- d) komunikacijska i transportna infrastruktura;
- e) socijalna politika;
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu;
- g) imigracija i azil;
- h) turizam;
- i) korištenje prirodnih bogatstava.

Član 14.

Vršenje nadle nosti

Svoje nadle nosti Kanton izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa Bosne i Hercegovine i Federacije.

Nadle nosti iz člana 13. ovog Ustava Kanton vrši u obimu dogovorenom sa federalnim vlastima. U slučaju da takav dogovor ne postoji te nadle nosti će Kanton vršiti cjelovito i samostalno.

Član 15.

Prenošenje nadle nosti

Svoje nadle nosti iz oblasti obrazovanja, kulture, turizma, lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, radija i televizije Kanton može prenositi na općine u svom sastavu. Ove nadle nosti će se obavezno prenositi na one općine u kojima većinsko stanovništvo prema nacionalnoj strukturi nije stanovništvo koje čini većinu i na području cijelog Kantona.

Kanton može neke od svojih nadle nosti prenijeti na federalne vlasti, ukoliko bi se na taj način obezbijedilo njihovo efikasnije i racionalnije vršenje.

Odluku o prenošenju nadle nosti u smislu ovog člana donosi Skupština.

IV - STRUKTURA VLASTI**A) ZAKONODAVNA VLAST**

Član 16.

Opća odredba

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona.

Član 17.

Sastav Skupštine

Skupština je jednodomno predstavničko tijelo sastavljeno od 45 (četrdesetpet) poslanika. Poslanici se biraju tajnim glasanjem na neposrednim izborima na cijelom području Kantona.

Prilikom izbora poslanika obezbjeđuje se odgovarajuća zastupljenost predstavnika Bošnjaka, Hrvata i ostalih naroda proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva na području Kantona.

Izbor poslanika u Skupštini provodi se sukladno federalnim izbornim propisima, s tim što izbore raspisuje i provodi Skupština.

Mandat poslanika u Skupštini traje 2 (dvije) godine.

Član 18.

Nadle nosti Skupštine**Skupština Kantona:**

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja Ustav Kantona;
- b) donosi zakone i druge propise u okviru izvršavanja nadle nosti Kantona, izuzev propisa koji su ovim Ustavom ili zakonom dati u nadle nost Vlade Kantona;
- c) bira i razrješava Predsjednika i podpredsjednika Kantona sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- d) utvrđuje politiku i donosi programe razvoja Kantona;
- e) potvrđuje imenovanje Premijera, zamjenika Premijera i članova Vlade Kantona;
- f) osniva kantonalne i općinske sudove i utvrđuje njihove nadle nosti;
- g) bira sudije kantonalnih sudova sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- h) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na drugi način osigurava potrebno finansiranje;
- i) bira zastupnike u Dom naroda Federacije sukladno Ustavu Federacije;
- j) odlučuje o prijenosu ovlaštenja Kantona na općine i Federaciju;
- k) odobrava zaključivanje ugovora i sporazuma u oblasti međunarodnih odnosa i međunarodne suradnje;
- l) provodi istragu sukladno ovom Ustavu i posebnim propisima;
- m) vrši i druge poslove utvrđene federalnim propisima, ovim Ustavom i kantonalnim propisima.

Član 19.

Način rada Skupštine

Skupština bira predsjedavajućeg i dva njegova zamjenika iz reda izabranih poslanika.

Skupština zasijeda javno, izuzev u slučajevima kada je to predviđeno njenim poslovnikom. Izvještaji o zasjedanjima i donesenim odlukama se objavljuju u sredstvima javnog informiranja.

Način rada Skupštine bliže se uređuje poslovnikom.

Član 20.

Poslanički imunitet

Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv kantonalnog poslanika, niti kantonalni poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji način zbog iznesenog mišljenja i datog glasa u Skupštini.

Član 21.

Način odlučivanja u Skupštini

U vršenju svojih nadle nosti Skupština donosi zakone, druge propise, te opće i pojedinačne akte (dalje: propisi).

VII - AKTA VLADE KANTONA

Član 26.

Vlada Kantona u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom donosi uredbе, odluke, rješenja i zaključke.

Član 27.

Izuzetno za vrijeme trajanja ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština Kantona, Vlada može donositi i propise iz nadležnosti Skupštine Kantona.

Propisima iz stava 1. ovog člana ne mogu se staviti van snage prava i slobode utvrđene ustavom i drugim propisima.

Propise iz stava 1. ovog člana Vlada će dostaviti Skupštini na potvrdu čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Član 28.

Uredbom se uređuju najvažnija pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, bliže uređuju odnosi za provođenje zakona, obrazuju stručne i druge službe Vlade Kantona i utvrđuju načela za unutrašnju organizaciju organa uprave Kantona.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade Kantona, daje saglasnost ili potvrđuju akta drugih organa ili organizacija i odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade Kantona.

Zaključkom se utvrđuju stavovi o pitanjima od značaja za provođenje utvrđene politike, uređuju unutrašnji odnosi u Vladi Kantona i određuju zadaci organima uprave i službama, kao i radnim tijelima Vlade Kantona. Zaključkom se odlučuje i u drugim slučajevima u kojima se ne donose druga akta.

Član 29.

Uredbe i odluke Vlade Kantona objavljuju se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a ostali akti Vlade ako je to u njima navedeno.

VIII - JAVNOST RADA VLADE KANTONA

Član 30.

Javnost rada Vlade Kantona obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se reguliše sloboda pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

IX - STRUČNE I DRUGE SLUŽBE KANTONA

Član 31. §

Za obavljanje stručnih i drugih poslova za potrebe Skupštine Kantona, Vlade Kantona i organe uprave, Vlada Kantona može osnivati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe, u skladu sa zakonom.

Aktom o obrazovanju službe iz prethodnog stava, utvrđuje se njen djelokrug, kao i status i odgovornost te službe i lica koje njom rukovodi.

Član 32.

Vlada Kantona vrši nadzor nad radom stručnih službi koje obrazuje.

Sekretar Vlade Kantona rukovodi radom Stručne službe koja obavlja poslove za potrebe Vlade Kantona i odgovoran je za njen rad.

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

Vlada Kantona je dužna donijeti Poslovnik o svom radu u roku od 30 dana od svog konstituisanja.

Član 34.

Vlada Kantona Sarajevo dužna je uskladiti Poslovnik o radu sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13), u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 35.

Poslovnik Izvršnog odbora Grada Sarajeva i drugi propisi koji se odnose na njegovo unutrašnje organizovanje i funkcionisanje, koji su na snazi na dan stupanja na snagu Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/96), ukoliko nisu u suprotnosti sa Ustavom Kantona i ovim zakonom, primjenjivaće se kao propisi Vlade, dok se ne donese Poslovnik o radu Vlade Kantona.

Član 36.

Do imenovanja premijera i članova Vlade u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 4/01), poslove iz nadležnosti Vlade vršit će Vlada u dosadašnjem sastavu.

Član 37.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Novi prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo.

Član 38.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", broj 38/13.

Na osnovu člana 16. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14) i člana 181. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst i br. 15/13 i 47/13), Zakonodavno - pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici 22.08.2014. godine, utvrdila je Prečišćeni tekst Zakona o sudskim taksama.

Prečišćeni tekst Zakona o sudskim taksama obuhvata: Zakon o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/09), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 29/09), Zakon o izmjeni Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 14/11), Zakon o izmjenama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/13) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim taksama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14), u kojim je naznačen dan stupanja na snagu tih zakona.

Broj 01-05.22971-2/14

22. augusta 2014. godine
Sarajevo

Po ovlaštenju

Esad Hrvaičić, s. r.

ZAKON

O SUDSKIM TAKSAMAMA

(Prečišćeni tekst)

DIO PRVI. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Plaćanje sudske takse)

- (1) Ovim zakonom utvrđuje se način plaćanja sudskih taksa (u daljnjem tekstu: takse) u postupku pred Kantonalnim sudom u Sarajevu i Općinskim sudom u Sarajevu (u daljnjem tekstu: sud).
- (2) Postupci u kojima se plaća taksa i visina takse za pojedine radnje, utvrđeni su u Tarifi sudskih taksi, koja je sastavni dio ovog zakona.

Član 2.

(Obveznik plaćanja takse)

- (1) Takse propisane ovim zakonom plaća lice po čijem zahtjevu ili u čijem interesu se preduzimaju radnje u postupku, za koje je ovim zakonom utvrđeno plaćanje takse (u daljnjem tekstu: takseni obveznik).
- (2) Za podneske i zapisnike koji zamjenjuju podneske taksu je dužno da plati lice koje podnosi podneske i lice na čiji zahtjev

Pravni lijekovi

Član 253.

Odredbе ovog zakona o žalbi i prigovoru protiv rješenja o izvršenju na odgovarajući način primjenjuju se i u postupku obezbjeđenja privremenom mjerom.

Ukidanje privremene mjere

Član 254.

Ako predlagač obezbjeđenja u određenom roku nije podnio tužbu, odnosno nije pokrenuo drugi postupak radi opravdanja privremene mjere ili je vrijeme za koje je određena privremena mjera proteklo, Sud će, na prijedlog protivnika obezbjeđenja, obustaviti postupak i ukinuti provedene radnje.

Na prijedlog protivnika obezbjeđenja postupak će se obustaviti i ukinuti provedene radnje, ako su se okolnosti zbog kojih je mjera određena kasnije promijenile tako da više nije potrebna.

Naknada štete protivniku obezbjeđenja

Član 255.

Protivnik obezbjeđenja ima prema predlagaču obezbjeđenja pravo na naknadu štete koja mu je nanesena privremenom mjerom za koje je utvrđeno da je bila neosnovana ili koju predlagač obezbjeđenja nije opravdao.

Protivnik obezbjeđenja ima prema predlagaču obezbjeđenja pravo na naknadu štete koja mu je nanesena privremenom mjerom, za koju je utvrđeno da je bila neosnovana ili koju predlagač obezbjeđenja nije opravdao, u kom slučaju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe člana 233. ovog zakona.

Primjena odredbi o obezbjeđenju prethodnim mjerama

Član 256.

U postupku obezbjeđenja privremenim mjerama na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 239. i člana 240. st. 2. do 4. ovog zakona.

DIO ČETVRTI
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu Zakona

Član 257.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH broj 58/03
23. aprila 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Šefik Džaferović, s. r.	Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Velimir Jukić, s. r.
--	---

172

Na osnovu čl. IV. 4.a) i II.4.) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. juna 2003. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 30. juna 2003. godine, usvojila je

OKVIRNI ZAKON

O OSNOVNOM I SREDNJEM OBRAZOVANJU U BOSNI
I HERCEGOVINI

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom ureduju se principi predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i odgoja, obrazovanja odraslih i osnivanja i funkcioniranja institucija za pružanje usluga u obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kao i dopunska nastava za djecu državljana BiH u inozemstvu.

Zakonom se regulira sljedeće:

I - Općeodredbe

1. svrha obrazovanja,
2. opći ciljevi obrazovanja, priroda i osnovna polazišta obrazovanja i odgoja.

II - Načela u obrazovanju

1. pravo djeteta na obrazovanje,
2. značaj dječijih prava,
3. unapređenje poštivanja ljudskih prava,
4. sloboda kretanja.

III - Nivoi obrazovanja

IV - Prava i obaveze i roditelji

V - Javne i privatne škole

VI - Uloga i obaveze škole

VII - Autonomija škole

VIII - Standardi u obrazovanju

IX - Tijela za uspostavu standarda u obrazovanju

X - Upravljanje u školama

1. organi upravljanja u školi/školski odbori,
2. direktor škole,
3. vijeće roditelja,
4. vijeća učenika,
5. stručni organi škole.

XI - Praćenje i nadzor nad provođenjem ovog zakona

XII - Zaštita prava

XIII - Prijelazne i završne odredbe

Organi vlasti nadležni za organiziranje obrazovnog sistema u Brčko Distriktu BiH, Republici Srpskoj, Federaciji BiH i kantonima, u skladu sa ustavom (u daljem tekstu: nadležne obrazovne vlasti), ustanove koje se prema važećim zakonima u Bosni i Hercegovini registriraju za pružanje usluga u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: škole), i druge stručne institucije u oblasti obrazovanja, obavezni su primjenjivati i poštivati principe i norme utvrđene ovim zakonom i osigurati obrazovanje pod jednakim uslovima za sve učenike.

Principi i standardi utvrđeni ovim zakonom i na osnovu ovog zakona ne mogu se smanjivati.

1. Svrha obrazovanja**Član 2.**

Svrha obrazovanja je da, kroz optimalni intelektualni, fizički, moralni i društveni razvoj pojedinca, u skladu s njegovim mogućnostima i sposobnostima, doprinese stvaranju društva zasnovanog na vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava, te doprinese njegovom ekonomskom razvoju koji će osigurati najbolji životni standard za sve građane.

2. Opći ciljevi obrazovanja**Član 3.**

Opći ciljevi obrazovanja proizlaze iz općeprihvaćenih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosti sistema zasnovanih na specifičnostima nacionalne, historijske, kulturne i vjerske tradicije naroda i nacionalnih manjina koje žive u Bosni i Hercegovini.

Opći ciljevi obrazovanja su:

- a) omogućavanje pristupa znanju kao osnovi za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;
- b) osiguravanje optimalnog razvoja za svaku osobu, uključujući i one s posebnim potrebama, u skladu s njihovim uzrastom, mogućnostima i mentalnim i fizičkim sposobnostima;
- c) promocija poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, i priprema svake osobe za život u društvu koje poštuje principe demokratije i vladavine zakona;
- d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitom kultumom identitetu, jeziku i tradiciji, na način primjeren civilizacijskim tekovinama, upoznavajući i uvažavajući druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu;
- e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno porijeklo i status, porodični status, vjeroispovijest, psihofizičke i druge lične osobine;
- f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;
- g) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međunarodnom, odnosno evropskom nivou, koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu;
- h) podsticanje cjeloživotnog učenja;
- i) promocija ekonomskog razvoja;
- j) uključivanje u proces evropskih integracija.

II - NAČELA U OBRAZOVANJU**1. Pravo djeteta na obrazovanje****Član 4.**

Svako dijete ima jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti učešća u odgovarajućem obrazovanju, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi.

Jednak pristup i jednake mogućnosti podrazumijevaju osiguranje jednakih uslova i prilika za sve, za početak i nastavak daljeg obrazovanja.

Odgovarajuće obrazovanje podrazumijeva obrazovanje koje u skladu s utvrđenim standardima osigurava djetetu da na

najbolji način razvije svoje urodene i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti, na svim nivoima obrazovanja.

2. Značaj dječijih prava**Član 5.**

Prava djeteta koja se odnose na obrazovanje, ispravna briga za dobrobit njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja i sigurnosti, u školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima.

U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu, tumačenju ili djelovanju, koje će najviše koristiti interesu djeteta.

3. Unapređenje poštivanja ljudskih prava**Član 6.**

Škola ima odgovornost da, u vlastitoj i u sredini u kojoj djeluje, doprinese stvaranju takve kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana, kako je to utemeljeno Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava koje je potpisala Bosna i Hercegovina.

Član 7.

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim školama, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Svi učenici će u školama izučavati pisma koja su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Član 8.

Jezik i kultura svake značajnije manjine koja živi u Bosni i Hercegovini poštivat će se i uklopiti u školu u najvećoj mjeri u kojoj je to izvodivo, u skladu s Okvirnom konvencijom o zaštiti prava nacionalnih manjina.

Član 9.

Škola će unapređivati i štiti vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

Imajući na umu različitost ubjedenja/vjeronjavanja u BiH, učenici će pohađati časove vjeronjavanja samo ako su u skladu s njihovim ubjedenjem ili ubjedenjima njihovih roditelja.

Škola ne može preduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja sopstvenih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.

Učenici koji ne žele pohađati vjeronjavanje neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike.

Član 10.

U nastavnim i drugim aktivnostima u školi se ne mogu upotrebljavati ili izlagati didaktički i drugi materijali, niti davati izjave od strane nastavnika i drugog školskog osoblja, koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu i religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj grupi ili religiji.

U nadležnosti je entitetskih, kantonalnih i obrazovnih vlasti Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine osnivanje organa koji će vršiti nadgledanje u vezi s povredama koje mogu nastati u školama kršenjem principa navedenog u prethodnom stavu.

Organi i tijela iz stava 2. ovog člana donose obavezujuće odluke i preporuke. Sastav, način rada i druga pitanja od značaja za rad ovih tijela uređuju se aktom o njihovom osnivanju.

4. Sloboda kretanja

Član 11.

U procesu uspostave i organizacije obaveznog obrazovnog sistema i procesa u Bosni i Hercegovini, nadležne obrazovne vlasti obavezne su osigurati uslove za nesmetano i slobodno kretanje roditelja, učenika i nastavnika, u smislu poštivanja njihovih prava na izbor prebivališta i zapošljavanje.

Član 12.

Sve javne osnovne škole imaju upisno područje. Svi učenici u dobi obaveznog pohađanja nastave upisuju se u školu u upisnom području u kojem su nastanjeni.

Pohađanje određene škole je obavezno, osim ako učenik ne pohađa privatnu školu ili je izuzet od pohađanja škole kao što je to predviđeno ovim zakonom.

Na zahtjev roditelja djeteta, nadležno ministarstvo može, u iznimnim slučajevima, dijete izuzeti od obaveze pohađanja određene škole iz ovog člana, ako je to potrebno da bi se zaštitila prava djeteta i ako se nada da je to najbolje u interesu djeteta.

Nadležno ministarstvo može izdati smjernice za odlučivanje po zahtjevima iz prethodnog stava, imajući u vidu da su smjernice u skladu s principima i pravima utvrđenim ovim zakonom.

Učenici po završetku osnovnog obrazovanja imaju pravo konkurirati za prijem u bilo koju srednju školu u Bosni i Hercegovini. Upis u ove škole zasnivat će se na uslovima jednakopravnog natjecanja.

Škole su dužne osigurati svu moguću pomoć roditeljima i učenicima i, u skladu s važećom regulativom, osigurati neophodne uslove za ostvarivanje ovih prava, naročito kada se radi o izbjeglicama, raseljenim osobama ili povratnicima.

Član 13.

Svjedočanstva i diplome o završenom obrazovanju, stečene po važećem nastavnom planu i programu i izdate od verificiranih obrazovnih ustanova, imaju jednak status na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu, koje nije okončano dodjelom svjedočanstva ili diplome, priznaje se, bez uslovljavanja, za dalji nastavak obrazovanja u tom istom programu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Učeniku koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu priznaje se za dalji nastavak obrazovanja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, u skladu s nastavnim planom i programom i drugim uslovima utvrđenim važećim propisima.

Učenik se upisuje u naredni razred, a škola je dužna da mu omogućiti polaganje eventualne razlike predmeta najkasnije do 15. aprila tekuće godine.

Član 14.

Javne isprave o obrazovnim i profesionalnim kvalifikacijama nastavnika imaju jednaku važnost u Bosni i Hercegovini.

Stečene kvalifikacije nastavnika priznaju se u skladu s utvrđenim stručnim i profesionalnim standardima za izvođenje nastave na pojedinim nivoima obrazovanja.

III - NIVOI OBRAZOVANJA

Član 15.

Predškolsko obrazovanje ustanovljava se kao dio ukupne brige društva za poboljšanje kvaliteta življenja i razvoja djece u ranom djetinjstvu.

Predškolsko obrazovanje čini sastavni dio obrazovnog sistema.

Predškolsko obrazovanje regulirat će se zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.

Član 16.

Osnovno obrazovanje obavezno je za svu djecu.

Obavezno obrazovanje počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 1. aprila navršava šest godina života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može biti kraći od osam godina.

Nadležne obrazovne vlasti i škole u Bosni i Hercegovini obavezne su, najkasnije do juna 2004. godine, stvoriti sve potrebne uslove za normalno otpočinjanje osnovne škole u trajanju od devet godina.

Nadležne obrazovne vlasti, na inicijativu ili uz saglasnost roditelja i uz konsultacije s drugim stručnim i nadležnim institucijama, mogu dozvoliti jednu godinu ranijeg ili odgođenog početka obaveznog obrazovanja, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Obavezno obrazovanje je besplatno. Besplatno osnovno obrazovanje osigurava se svoj djeci.

Dijete u smislu ovog zakona je svaka osoba do navršene osamnaeste godine života.

Član 17.

Srednjoškolsko obrazovanje je svima dostupno, u skladu s postignutim uspjehom u osnovnoj školi, ličnim interesom i sposobnostima.

Srednjoškolsko obrazovanje u javnim ustanovama je besplatno u skladu sa zakonom.

Član 18.

Tokom perioda obaveznog obrazovanja, nadležni organi vlasti preduzimaju sve neophodne mjere kako bi učenicima osigurali uslove za slobodan pristup i učešće u obrazovanju, naročito u pogledu osiguranja pristupa besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom didaktičkom materijalu.

Član 19.

Djeca i mladi s posebnim obrazovnim potrebama stižu obrazovanje u redovnim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izradit će se za svakog učenika, uz obavezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

Djeca i mladi sa ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama, u slučajevima kad je nemoguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad s djecom i mladima s posebnim potrebama i druga pitanja, bliže se uređuju propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima utvrđenim ovim zakonom.

Član 20.

Obrazovanje odraslih organizira se u određenim predmetima, te za njihov profesionalni i lični razvoj. Obrazovanje odraslih uključuje profesionalnu obuku, dokvalifikacije, prekvalifikacije i druge aktivnosti koje osiguravaju cjeloživotno učenje.

Obrazovanje odraslih detaljnije će biti regulirano zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.

Član 21.

Radi sticanja novih znanja, usavršavanja i profesionalnog razvoja, nastavni kadar, pedagozi, psiholozi, defektolozi, logopedi i direktori škola obuhvaćeni su obavezanim programima obuke, usavršavanja i provjere.

Takve programe ustanovit će obrazovne vlasti u entitetu, kantonima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.

IV - PRAVA I OBAVEZE RODITELJA

Član 22.

Roditelji, staratelji i usvojitoci (u daljem tekstu: roditelji) osnovni su vaspitači svoje djece.

Prava i obaveze, koja proističu iz te uloge, roditelji ostvaruju u skladu s ovim zakonom i ostalim važećim propisima.

Član 23.

Roditelji imaju pravo i obavezu starati se o obrazovanju svoje djece.

Pravo je roditelja da, u skladu s njihovim uvjerenjima o tome šta je u najboljem interesu njihove djece, koliko je to dostupno, odaberu vrstu obrazovanja koju će njihova djeca sticati, pod uslovom da je takvim izborom ostvareno pravo djeteta na odgovarajuće obrazovanje.

Član 24.

U ostvarivanju svojih prava, roditelji ne mogu ograničiti prava svoje djece da imaju pristup i uživaju korist od obrazovanja primjerenog njihovom uzrastu i sposobnostima.

Član 25.

Svoje pravo na izbor obrazovanja djece roditelji ne mogu ostvarivati na način kojim se promoviraju predrasude na rasnoj, spolnoj, nacionalnoj, jezičkoj, vjerskoj i svakoj drugoj osnovi, kao i na način protivan ovom zakonu.

Član 26.

Roditelji imaju pravo odabrati da svoju djecu obrazuju u javnoj ili privatnoj školi.

Privatne škole, u pogledu uslova i procedura, osiguravaju jednake mogućnosti za upis svim kandidatima.

Nadležne obrazovne vlasti obavezne su osigurati mehanizme kontrole rada i pedagoškog praćenja i procjene obrazovnih standarda koji se primjenjuju u privatnoj školi kako bi se osiguralo da dijete dobije odgovarajuće obrazovanje.

Član 27.

Roditelji su obavezni svojoj djeci osigurati redovno pohađanje škole tokom perioda obaveznog školovanja. U slučaju nemara i neodgovornog odnosa prema ovoj obavezi, roditelji podliježu sankcijama u skladu sa zakonom.

Roditelji, također, imaju pravo i obavezu, prema prilikama i svojim mogućnostima, podsticati dalje obrazovanje svoje djece.

Član 28.

Pravo i obaveza roditelja je redovno informiranje, konsultiranje i praćenje obrazovnog napretka svoje djece, kao i pravo da prate i vrednuju rad direktora, nastavnika i drugog školskog osoblja, te kvalitet rada škole u cjelini.

Roditelji imaju pravo i obavezu, u interesu svoje djece i putem svojih predstavnika u školskim organima i tijelima i putem svojih asocijacija, na svim nivoima odlučivanja, učestvovati u odlučivanju o pitanjima od značaja za rad škole i funkcioniranje obrazovnog sistema uopće.

V - JAVNE I PRIVATNE ŠKOLE

Član 29.

Javne i privatne škole obavljaju djelatnost redovnog obrazovanja u skladu s propisanim planovima i programima obrazovnih vlasti.

Javne škole osnivaju nadležni organi vlasti, u skladu s principima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uslovima i kriterijima utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja.

Član 30.

Privatnu školu mogu osnovati domaće i strane fizičke i pravne osobe, u skladu s principima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uslovima i kriterijima utvrđenim u propisima u oblasti obrazovanja.

Član 31.

Privatna škola može početi s radom po dobivanju saglasnosti nadležnih obrazovnih vlasti za primjenu odgovarajućeg plana i programa, kada, u skladu s važećim propisima, osigura i druge standarde i uslove koji garantiraju da će učenici dobiti odgovarajuće obrazovanje, njegu i sigurnost, u skladu sa specifičnostima datih privatnih škola u koje spadaju i vjerske škole.

Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koji u potpunosti ne pokrivaju zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Član 32.

Privatna škola ne može se osnovati u svrhu promoviranja rasnih, nacionalnih, vjerskih, spolnih i drugih predrasuda, niti svoje funkcije smije vršiti na način protivan zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promoviraju.

Član 33.

S ciljem organiziranja dopunske nastave iz grupe tzv. "nacionalnih predmeta" za učenike osnovnih i srednjih škola - državljanke BiH u inozemstvu, nadležna ministarstva BiH inicirat će potpisivanje posebnih sporazuma sa svim državama u kojima za BiH postoji takav interes.

Finansijska sredstva za troškove nastavnog osoblja, ukoliko iz domaćih propisa ne proizilazi da padaju na teret zemalja prijema, planirat će se u budžetu institucija BiH.

Nastavni plan i program za predmete dopunske nastave, na osnovu zajedničkih jezgri iz člana 42. ovog zakona, utvrđuje posebna komisija koju imenuje Vijeće ministara, u saradnji s Agencijom za nastavne planove i programe.

VI - ULOGA I OBAVEZE ŠKOLE

Član 34.

U školi se podučavaju učenici i redovno se prati i vrši procjena njihovog obrazovnog napretka, kako bi se osiguralo potrebno obrazovanje koje odgovara njihovim potrebama i mogućnostima.

Škola svoju ulogu i obaveze ostvaruje u okruženju koje razvija motivaciju za sticanje znanja, koje poštuje i podržava individualnost svakog učenika, kao i njegov kulturni i nacionalni identitet, jezik i vjeroispovijest, koje je sigurno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja ili štete po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili upotrebom drugih opojnih i zakonom zabranjenih sredstava.

Član 35.

Škola ne smije vršiti diskriminaciju u pristupu djece obrazovanju ili njihovom učešću u obrazovnom procesu, na osnovu rase, boje, spola, jezika, religije, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, na osnovu toga što su djeca s posebnim potrebama, ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

U smislu stava 1. ovog člana, nadležni organi vlasti i institucije, zajedno sa školama, posebno su odgovorni za osiguranje funkcionalnog smještaja i prateće infrastrukture za nesmetan pristup i učešće u obrazovnom procesu djeci s posebnim potrebama, mladima i odraslima.

Član 36.

Škola promovira jednake šanse za sve svoje učenike, nastavnike i ostale zaposlenike, uvažavajući i promovirajući istovremeno i pravo na različitosti među njima. U tom cilju nadležne obrazovne vlasti i škola utvrđuju i provode vlastite programe koji podržavaju i njeguju različite kulture, jezike i vjeroispovijesti svojih učenika i zaposlenika.

Član 37.

Škola promovira i razvija stalno i dinamično partnerstvo škole, roditelja i sredine u kojoj žive, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje funkcije škole i interesa i potreba učenika.

Škola, roditelji, djeca i lokalna sredina naročito promoviraju i provode programe zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja i zloupotrebe djece i mladih, borbi protiv droge, alkoholizma i drugih toksikomanija, pušenja i maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.

Član 38.

Pitanja funkcija i aktivnosti škole, njene organizacije, načina rada i kućnog reda u školi bliže se uređuju općim aktima škole, u skladu s važećim propisima, izrađenim uz konsultacije sa učenicima, roditeljima i nastavnicima.

Član 39.

Rad škole je javan.

Nadzor nad radom škole ostvaruje se u skladu s važećim propisima.

VII - AUTONOMIJA ŠKOLE

Član 40.

U školama je zabranjeno djelovanje političkih stranaka i njihovih podmladaka.

Član 41.

Škola uživa odgovarajući stepen autonomije, u skladu s važećim propisima, a naročito u pogledu zapošljavanja nastavnog, stručnog i drugog kadra, te slobode rada nastavnika.

Škola poštuje slobodu nastavnika da izvode nastavu na način koji smatraju odgovarajućim, pri čemu škola mora voditi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu.

Škola pruža nastavnicima optimalnu podršku pri ostvarivanju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

VIII - STANDARDI U OBRAZOVANJU

Član 42.

U svim javnim i privatnim školama u Bosni i Hercegovini uspostaviti će se i primjenjivati zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Član 43.

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa sastoji se od nastavnih planova i programa sa što je moguće širom zajedničkom jezgrom za sve predmete osnovnog i općeg srednjeg obrazovanja.

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa izrađuje posebno *ad hoc* privremeno tijelo. Članove ovog tijela imenuju ministri obrazovanja entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH, a jednog člana imenuje ministar civilnih poslova.

Na prijedlog privremenog tijela iz prethodnog stava, sporazum o zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa usvajaju i potpisuju ministri obrazovanja entiteta, ministri obrazovanja svih kantona iz Federacije Bosne i Hercegovine, te predstavnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Zajedničko jezgro nastavnih programa i planova će:

- osigurati da se kroz vaspitno-obrazovni proces razvija pozitivan odnos i osjećaj pripadnosti državi Bosni i Hercegovini;
- garantirati i osigurati kvalitetno obrazovanje za svu djecu i dostizanje zadovoljavajućeg standarda znanja, vještina i sposobnosti;
- osigurati dosljednost kvaliteta standarda obrazovanja u svim školama i na svim nivoima obrazovanja;
- osigurati zadovoljavajuću usklađenost nastavnih planova i programa, kao i njihovu prilagodljivost, u skladu sa specifičnim potrebama škole i lokalne zajednice;
- osigurati primjenu nastavnih planova i programa koji odgovaraju razvojnim potrebama djece na koju se odnose, te njihovom uzrastu i posebnim interesima sa akcentom na promociju zdravog načina života kao najvećeg interesa učenika, roditelja, nastavnog osoblja i društva;
- osigurati slobodu kretanja i jednak pristup obrazovanju;
- garantirati ekonomičnost i efikasnost u finansiranju i radu škole.

Član 44.

Velika većina pedagoških aktivnosti u školi sastojat će se od predmeta i nastavnih programa i planova predviđenih zajedničkim jezgrama nastavnih programa i planova.

U okviru zajedničkog jezgra nastavnih programa i planova, javne i privatne škole imaju slobodu kreiranja i realizacije nastavnih sadržaja po svom izboru, u skladu sa čl. 3., 7., 8., 10., 34., 36. i članom 41. ovog zakona.

Član 45.

Nadležne obrazovne vlasti utvrđuju i ostale standarde i normative u obrazovanju, u pogledu:

- prostora, opreme i nastavnih sredstava u školama,
- vremena za školske i nastavne aktivnosti,

- c) udžbenika i drugog didaktičkog materijala,
- d) obrazovnog procesa,
- e) obrazovnih i profesionalnih kompetencija nastavnika,
- f) ocjenjivanja učenika,
- g) normativa o obimu rada (nastavna norma i radna norma za sve uposlene u školi), normativa o uslovima rada (broj učenika u razredu i vaspitnoj grupi u nastavnim i vannastavnim aktivnostima).

Standardima i normativima u obrazovanju osigurava se dosljedna i efikasna primjena zajedničkih jezgara nastavnih programa i planova u svim školama u Bosni i Hercegovini.

IX - TIJELA ZA UPOSTAVU STANDARDA U OBRAZOVANJU

Član 46.

Tijela za uspostavu standarda u obrazovanju u Bosni i Hercegovini su: Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju osnovana međuentiteskim sporazumom 2000. godine, Agencija za nastavne programe i planove, postojeće stručne ustanove entiteta i kantona, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao i druga stalna i povremena stručna tijela.

Član 47.

Agencija za standarde i ocjenjivanje ustanovljuje standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata; provodi istraživanja u cilju ocjenjivanja razvoja i objavljuje rezultate istraživanja; daje savjete nadležnim obrazovnim vlastima u pitanjima propisanih standarda i njihove primjene; ustanovljuje i vodi mehanizme izvještavanja o stanju u školama na teritoriji Bosne i Hercegovine; uspostavlja kontakte s tijelima koja imaju slične funkcije u drugim zemljama, sa ciljem da propisani standardi ne budu ispod nivoa standarda koji se primjenjuju u tim zemljama; pruža pomoć pri priznavanju domaćih svjedočanstava i diploma u drugim zemljama; provodi druge aktivnosti u vezi s primjenom standarda.

Član 48.

Agencija za nastavne planove i programe je nezavisno stručno tijelo zaduženo za implementaciju zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa na svim nivoima obrazovanja, koje tretira ovaj zakon.

Zajedničko jezgro nastavnih programa i planova objavljuje se u svim službenim glasilima u Bosni i Hercegovini.

Agencija za nastavne planove i programe odgovorna je za implementaciju, praćenje, evaluaciju, usavršavanje i razvoj zajedničkog jezgra za nastavne programe i planove, u skladu sa standardima utvrđenim ovim zakonom i standardima u državama obuhvaćenim evropskim integracijama.

Agencija za nastavne planove i programe radiće u saradnji s Agencijom za standarde i ocjenjivanje.

Član 49.

Sporazumom između vlada entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine regulirat će se pitanja organizacije, nadležnosti, načina rada, finansiranja, sjedišta i druga pitanja u vezi s radom tijela osnovanih u skladu sa članom 45. ovog zakona.

X - UPRAVLJANJE OBRAZOVNIM SISTEMOM U ŠKOLAMA

Član 50.

Zakonima u oblasti obrazovanja i drugim propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine detaljnije se uređuju pitanja osnivanja, organiziranja i

nadležnosti organa, tijela i procedura za upravljanje obrazovnim sistemom.

Zakonima iz stava 1. ovog člana uređuju se nadležnosti i odgovornosti za upravljanje obrazovnim sistemom, posebno u pogledu: finansiranja obrazovanja, odnosa škole i obrazovnih vlasti, odnosa obrazovnih vlasti i škola prema društvenoj zajednici, partnerstva svih subjekata u obrazovanju, školskog menadžmenta i svih drugih pitanja od značaja za efikasno upravljanje obrazovnim sistemom.

1. Školski organi i tijela

Član 51.

Svaka škola ima školski odbor.

Školski odbor odgovoran je za utvrđivanje i provođenje politike škole, generalno rukovođenje radom škole i efikasno korištenje kadrovskih i materijalnih resursa.

Članovi školskog odbora biraju se iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja, u skladu sa zakonom propisanom procedurom, a po principu ravnopravne zastupljenosti predstavnika navedenih struktura.

Sastav upravnog školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, onako kako ona u datom trenutku izgleda u principu prema popisu stanovništva u BiH 1991. godine.

Vršenje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i bez naknade.

2. Direktor škole

Član 52.

Direktora javne škole imenuje školski odbor, po proceduri koja se bliže uređuje zakonima entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH i općim aktima škole.

Direktor je odgovoran za svakodnevno rukovođenje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti škole.

3. Vijeće roditelja

Član 53.

Roditelji učenika imaju pravo, a škola obavezu, pomoći roditeljima da osnuju vijeće roditelja, čije članove biraju roditelji učenika.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća roditelja utvrđuje se općim aktima škole.

Vijeće roditelja:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi,
- b) predstavlja stavove roditelja učenika školskom odboru,
- c) podstiče angažman roditelja u radu škole,
- d) informira školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom,
- e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi i
- f) kandiduje i bira predstavnike roditelja u školski odbor.

4. Vijeće učenika

Član 54.

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čija je funkcija da:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijoj lokaciji se škola nalazi,
- b) predstavlja stavove učenika školskom odboru škole,
- c) podstiče angažman učenika u radu škole i
- d) informira školski odbor o svojim stavovima kad ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika utvrđuje se općim aktima škole.

5. Stručni organi škole

Član 55.

Škola ima stručne organe: nastavničko vijeće, odjeljensko vijeće i stručni aktiv.

Ovlaštenja, sastav i način rada stručnih organa škole bliže se uređuju zakonima iz oblasti obrazovanja na nivou entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH i općim aktima škole.

XI - PRAĆENJE I NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 56.

Nadzor nad primjenom ovog zakona vršit će Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Nadležne obrazovne vlasti odgovorne su za provođenje kao i za praćenje i nadzor ovog zakona, svaka u okviru svoje nadležnosti.

XII - ZAŠTITA PRAVA

Član 57.

Prijave za kršenje principa definiranih ovim zakonom mogu se podnijeti nadležnoj obrazovnoj instituciji ili inspekciji nadležnoj za područje obrazovanja, koja će putem rješenja utvrditi opravdanost takvog kršenja i naložiti njegovo otklanjanje.

Ako rješenje ne bude doneseno u roku od 30 dana od datuma podnošenja prijave, ili ako stranka ne bude zadovoljna rješenjem, ona može podnijeti pritužbu nadležnom ministarstvu, koje je obavezno pritužbu riješiti u roku od 30 dana.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom.

Član 58.

Protiv osobe koja se ponaša suprotno ovom zakonu disciplinski postupak može pokrenuti škola, nadležna inspekcija ili resorno ministarstvo.

U slučaju sumnje da je izvršeno krivično djelo, škola, nadležna inspekcija ili resorno ministarstvo obavijestit će odgovarajući organ krivičnog gonjenja.

XIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine preduzet će korake ka zaključivanju sporazuma iz člana 48., odmah nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Postupak zaključivanja sporazuma provodi se najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Svi zakoni u entitetima, kantonima i Brčko Distriktu BiH, kao i drugi odgovarajući propisi iz oblasti obrazovanja uskladit

će se s odredbama ovog zakona, najkasnije u roku od šest mjeseci po stupanju na snagu ovog zakona.

Kako bi se postigao odgovarajući kvalitet obrazovanja i standarda znanja, te njihove uporedivosti na domaćem i međunarodnom planu, nadležne obrazovne vlasti dužne su osigurati da se do početka 2003./2004. godine nastava u svim školama u Bosni i Hercegovini realizira na osnovu zajedničkih jezgara nastavnih planova i programa kako je to utvrđeno ovim zakonom.

Do donošenja posebnog zakona, principi utvrđeni ovim zakonom primjenjivat će se i na škole srednjeg usmjerenog obrazovanja.

Član 60.

Ako u rokovima utvrđenim ovim zakonom ne bude ispunjena bilo koja propisana obaveza, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijet će obavezujuće privremene mjere.

Privremene mjere primjenjivat će se do ispunjenja obaveza propisanih ovim zakonom.

Član 61.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH broj 59/03
30. juna 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Velimir Jukić, s. r.

173

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. juna 2003. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 30. juna 2003. godine, usvojila je

PRIJELAZNI ZAKON

O SPAJANJU CARINSKIH UPRAVA I OSNIVANJU UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE

Član 1. Nadležnost

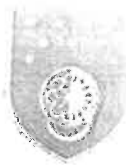
Ovim zakonom osniva se jedinstvena carinska uprava Bosne i Hercegovine čiji je naziv Uprava za indirektno oporezivanje (u daljem tekstu: Uprava).

Uprava se sastoji iz svih carinskih uprava koje su prethodno funkcionirale na teritoriji Bosne i Hercegovine, uključujući i Carinsku službu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 2. Svrha Uprave

Uprava je zadužena za izvršenje zadataka koji su prethodno bili dodijeljeni entitetskim carinskim upravama i Carinskoj službi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine prema odgovarajućim zakonima države, entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca nakon imenovanja direktora.

Uprava je odgovorna za ostala pitanja koja joj mogu biti povjerena zakonom.

Broj: 03-03-02-18808/16
Sarajevo, 18.05.2016. godine

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU I MLADE
gosp. Elvir Kazazović, ministar

PREDMET: Nacrt Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju, mišljenje –

VEZA: Vaš akt, broj: 11/04-02-21206-4/15 od 16.05.2016. godine

Postupajući po vašem aktu, broj i datum gornji, u skladu sa odredbom člana 7. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 2/12 - Prečišćeni tekst br. 41/12 i 8/15) i člana 4. stav 2. Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 21/11 – Novi prečišćeni tekst i 30/11 – Ispravka i broj 23/15), Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo razmatralo je Nacrt Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i daje slijedeće

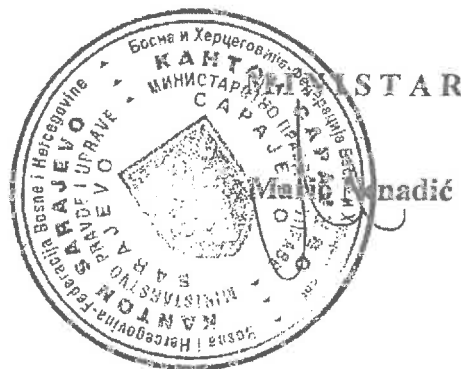
MIŠLJENJE

Nacrt Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju nije u suprotnosti sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i drugim pravnim aktima kojima je utvrđena zaštita ljudskih prava i sloboda.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. naslovu,
2. arhivi.

KANTON SARAJEVO
Ured za zakonodavstvo
Vlade Kantona Sarajevo

CANTON SARAJEVO
Office for legislature of Sarajevo Canton
Government

Broj: 09-02-18810/16
Sarajevo, 18.05.2016. godine

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU I MLADE

PREDMET: Stručno mišljenje na nacrt Zakona o osnovnom obrazovanju.-

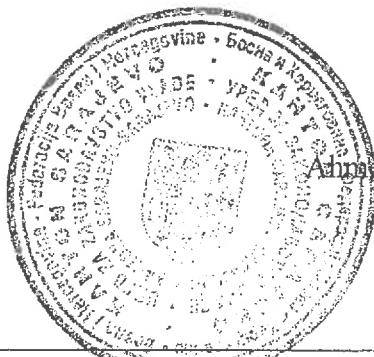
Na osnovu člana 2. Uredbe o Uredu za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 7/06-Prečišćeni tekst) i člana 4. Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 21/11-Novi prečišćeni tekst, 30/11-Ispravka i 23/15), Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo, daje slijedeće

MIŠLJENJE

1. Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo nema primjedbi na dostavljeni tekst nacrta Zakona o osnovnom obrazovanju po pitanju njegove usklađenosti sa odredbama ustava, kao i pozitivno-pravnim propisima navedenim u obrazloženju predmetnog materijala.

2. Dostavljeni materijal je pripremljen u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 21/11-Novi prečišćeni tekst, 30/11-Ispravka i 23/15), te se isti može razmatrati na jednoj od narednih sjednica Vlade Kantona Sarajevo.

Dostaviti:
① Naslovu
2. Evidencija
3. Arhiva

SEKRETAR

Ahmed Ljubović, dipl. pravnik

web: <http://uz.ks.gov.ba>
e-mail: ured@ks.gov.ba
Tel/fax: + 387 (0) 33 560-448
Sarajevo, Hamida Dizdara 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo finansija

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry of Finance

Broj:08-01-02-18809/16
Sarajevo, 17.05.2016.godine

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU I MLADE
KANTONA SARAJEVO
O v d j e

PREDMET:Mišljenje

Veza:vaš broj: 11-04-02-21206-6/15 od 16.05.2016.godine

U skladu sa članom 3. stav (4) Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 21/11- Novi prečišćeni tekst, 30/11 i 23/15) po zahtjevu Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade za mišljenje na Nacrt zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju, dajemo slijedeće mišljenje:

Kako predlagač zakona, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, u obrazloženju navodi da za provođenje Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz Budžetu, Ministarstvo finansija nema primjedbi na predloženi Nacrt zakona jer će se finansiranje provođenja Zakona vršiti u okviru odobrenog Budžeta Kantona Sarajevo.

MINISTAR

Jasmin Halebić
dr. Jasmin Halebić

Dostaviti:

1. Naslovu
2. MF- Sektor za budžet i fiskalni sistem
3. a/a

Pripremila- Avdić Z. *Z. Avdić*

web: <http://mf.ks.gov.ba>
e-mail: mf@mf.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 565-005, Cent. + 387 (0) 33 565-000
Fax: + 387 (0) 33 565-052 i 565-048
Sarajevo, Maršala Tita 62

